14996

Athenaeum olvasótára

Beniczky Ida

Itt és a jövő életben

1

II. 5.

N. M.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

AZ ATHENAEUM OLVASÓTÁRA.

OSZK

ITT ÉS A JÖVŐ ÉLETBEN.

REGÉNY KÉT KÖTETBEN.

IRTA

BENICZKY-BAJZA LENKE.

NEGYEDIK KIADÁS.

ELSŐ KÖTET.

BUDAPEST.
AZ ATHENAEUM IROD. ÉS NYOMDAI R.-T. KIADÁSA.

M. N. MÚZEUM KÖNYV-TÁRA

R 2

14.996/215

25407.

1903 688

R 1965

Budapest. Az Athenaeum r.-t. könyvnyomdája.

ELSŐ RÉSZ.

I.

Szomoru, esős idő volt, s a láthatárt sürü köd boritá. Egyike azon novemberi reggeleknek, midőn nem tudjuk nappal van-e vagy este, s midőn a városban még délelőtt nyolcz órakor is csak a gázlámpák segitségével lehet az utczákat egymástól megkülönböztetni.

A város egyik téres piaczán emelkedő palota előtt robogó bérkocsi állt meg, s a kocsiból kiugró ifju előbb figyelmesen körültekintett, aztán a ház számát nézte meg, mig végre néhány percznyi habozás után észrevehető elhatározással huzta meg a csengetyüt.

Azonnal feltárult a kapu, s terebélyes termetü portás jelent meg, figyelmesen tekintve az ujonjöttre; kinek, bő prémes köpenybe burkolva, csak haja és szemei látszottak.

— Jó reggelt Fülöp — mondá barátságosan, de nem minden habozás nélkül az ifju, szedesse le málhámat, s mutassa meg, merre menjek szobáimba.

A portás egy pillanatig kételkedve nézett az ifjura, aztán levette sipkáját és mélyen meghajlott.

— Nagyságod elfelejté a járást? viszonzá kétkedő hangon, s percz alatt megrántotta a csengetyüt, melynek hangjára egy inas futott le a lépcsőkön s kiváncsian lépett az ujonjötthöz.

— Vezess szobáimba, mondá az röviden neki, s az inas a portás intésére kivette az ifju kezéből táskáját és megindult fölfelé a lépcsőn követve az ujonjött által.

Az első emeleten jobbra fordulva több szárnyas ajtó előtt elhaladva az inas megnyitotta ezek egyikét s téres előszobán át kényelmes, gazdag butorzatu terembe léptek, mely lakatlannak látszott, bár a kandallóban tüz égett.

— Óh, tehát nagybátyám megkapta levelemet, mondá az ifju a kandalló elébe állva s kezeit a tüznél melegitve s várakozott.

— Szolgálatjára! viszonzá az inas. Nagyságodat már tegnapra vártuk.

Az ifju eközben leveté felső ruháját, s karcsu, magas, kissé nagyon is átlátszó alak állt a kandalló előtt. Világos aranyszőke haja rendetlen gyürükben környezé hófehérségü arczát; finoman hajlott orra mellett világos kék szemei alatt nehány sárgás szeplő volt észrevehető.

Az egész alak előkelő uri tartással birt, s jó hatást tett a szemlélőre.

— Nem kiván lefeküdni nagyságod? kérdé az inas.

— Inkább reggelit hozz. Jó meleg theát s valami enni valót, éhes vagyok.

Az inas távozott.

Az ifju előbb a tükör elé állt, s figyelmesen nézte meg magát, haját kissé rendbeszedte, s a mellék ajtóhoz lépve, azt megnyitá s a szobába tekintett.

Ugyanaz a pompa, izlés, rend, de némaság tárult elébe, a minőt a teremben talált, csak azzal a különbséggel, hogy mig az első társalgási terem, ez hálószoba volt, s az ágy fölvetve — tulajdonosára látszott várakozni.

Az ifju egy pamlag fölött függő képhez lépett, mely fiatal, alig 13—14 éves leányka képmása volt, életnagyságban, mosolygó, derült arczczal, holló haja nyakára, vállaira hullott, s piros ajkai csufolódni, ingerkedni látszának.

— Izabella, suttogá önkénytelen az ifju s kisded arczképet vonva ki mellénye zsebéből, azt figyelmesen hasonlitá össze amazzal, aztán hirtelen elrejté, mert lépteket hallott.

A mellékszobába az inas tért vissza a reggelivel. Gőzölgő thea, finom chinai porczellán és izletes reggeli vonta magára a kilépő figyelmét, ki azonnal hozzá fogott a reggelizéshez.

— Nagyságod megérkezte a legnagyobb örömet idézi elő a háznál, kezdé az inas megállva az

asztal mellett. A régi cselédség el van ragadtatva szerencsés visszajövetelén, s az öreg Lukács azonnal itt lesz örömét kifejezni.

— A jó öreg! mondá mosolyogva az ifju, én is óhajtom őt látni, csak ne engedd őt mindamellett váratlanul a terembe lépni, előbb jelentsd, hogy ki jön, mert tudod, hogy nagy beteg voltam, s minden váratlan uj arcz látása nagy hatással van reám.

— Szolgálatjára, nagyságos ur.

— És bátyám még alszik?

— Már öltözködik, rögtön megjelenték neki nagyságod érkeztét, s azt izené, hogy azonnal itt leend . . .

— Kár volt őt zavarni, mondá odavetve, mialatt jóizüen evett.

— Már alig várhatja, hogy lássa nagyságodat, ő és a — kisasszony is . . .

— Mindketten jól vannak? kérdé az ifju.

— Egészen jól.

Léptek hangzottak s az ifju önkéntelen összerezzent.

— Az öreg Lukács, mondá az inas, kitekintve, miközben az ajtón sietö ősz alak lépett be s karjait kinyujtva rohant az ifju felé.

— Hála Isten, kiáltá megragadva kezeit, hála Isten, hogy . . .

Hirtelen elhallgatott.

— Nos? kérdé az ifju nyájasan mosolyogva, miért hallgatsz el, nem ismersz, Lukács?

— Mennyire megváltozott, mondá az öreg akadozva, mily rosz szinben van, ah, kedves uram, alig ismertem meg . . . . .

— Négy éve, hogy nem láttuk egymást, viszonzá mosolyogva az ifju, s ez alatt szakállam megnőtt s mint tudod, hosszu ideig beteg voltam.

— Igaz, igaz, de mégis . . .

Ekkor magas, tekintélyes öreg ur lépett be s élénken sietett az ifju felé, ki hasonlón fölugrott s percz alatt egymás karjaiban voltak.

— Kedves bátyám!

— Édes öcsém! e felkiáltások hangzának s mindkettőn nagy megilletődés látszott, mig végre az öreg kissé eltolva magától az ifjut, figyelmesen tekintett reá.

— Mint megváltoztál, mondá s mily beteg-szined van még most is. Ha nem tudnám, hogy te vagy, nem ismernék reád.

— Ah bátyám! . . . azt már még sem hiszem, viszonzá könnyedén s kissé erőltetett vidámsággal az ifju; mialatt az öreg helyet foglalt.

— Van-e annyi enni való, hogy én is veled reggelizhessem? kérdé a bátya.

— Azt hiszem van, de ha nincs, azonnal hoznak. Károly, folytatá tökéletes otthoniassággal, hozz még theát.

Aztán Lukácshoz fordult.

— Az én öreg Lukácsom nem akar rám ismerni, mondá nevetve, ugy látszik, azt hiszi, kicseréltek.

— Azt nem, kedves nagyságos uram, viszonzá habozva Lukács, de annyi bizonyos . . .

— Hogy megváltoztál, folytatá a bátya, kit Szolmer Ottónak hittak s Pest egyik leggazdagabb bankárja volt.

— Négy évi távollét bátyám, s a kiállott betegség, mondá az ifju majdnem érzékenyen, mialatt észrevehető halovány lőn; még most is némelykor oly gyönge vagyok, hogy alig hihetem, miként egészségem tökéletesen helyre állt.

— Igaz, igaz öcsém, s azért vigyázni is kell magadra, s kerülni minden izgatottságot. Menj Lukács, a multakról s Alfréd gyermekéveiről majd beszélhetsz máskor, most az ut után kimélni kell a nagyságos urat . . .

Az inasok szó nélkül hagyták el a szobát, s Alfréd hálás pillantást vetett nagybátyjára, ki őt, mint látszék, kellemetlen helyzetből szabaditá ki.

A két férfi egyedül maradt.

— És Izabella? kérdé élénken az ifju.

Az öreg hamisan mosolygott.

— Vártam e kérdést, midőn egyedül maradtunk, ő még nem tudja, hogy megjöttél. Tegnap este vártunk, s miután nem érkeztél, meg voltunk győződve, hogy gyenge egészséged nem engedvén az éjszakai utazást, ma este jösz.

— De hogy van ő, nagy, szép, egészséges?... kérdé hévvel, hasonlit-e még ezen arczképhez? Az

öreg elvette az eléje nyujtott kis képet, s mosolyogva szemlélte.

— Valóban, Alfréd, ő nem kevésbbé változott meg, mint te, e kép többé nem hasonlit hozzá.

— Ah, mint kivánom őt látni, vajjon ő is oly megváltozottnak fog-e találni, mint mindenki?

— Talán az első perczben, azonban ő gyermek volt, midőn elmentél s ma 19 éves hajadon, ki már másként lát és itél s készülj reá, hogy ő is meg lesz lepetve.

— És az üzlet? kérdé szivarra gyujtva Alfréd, hónapok óta nem kaptam e tekintetben semmi tudósitást, minden a régi kerékvágásban?

— Sőt virágzóbb, mint valaha. Az utolsó évek bukásai minket nem érintettek, s a mai pénzviszonyok között minden veszélytől érintetlen maradt a czég, mi nagy ritkaság és megbecsülhetetlen.

— Hála Istennek! És most bátyám, a hosszu távollét után én is teljes erővel látandok a munkához, nem volnék Szolmer, ha dolgozni nem szeretnék, a tétlen élet már terhemre van.

— Ennek örülök. A munka nélkül élő ember a föld terhe s egy ember sem született hivatás nélkül. Ha egészséged tökéletesen helyre áll, bevezetlek az üzletbe, s ugy a mult viszonyokkal, mint a folyó ügyekkel meg kell ismerkedned, hogy lábaid alatt az alap biztos legyen.

— Köszönöm, bátyám, ezt reméltem s meghálálni legfőbb igyekvésem leend.

Az öreg jó indulattal szemlélte öcscsét, ki ritka csinos ifju volt s kinek fiatalsága daczára hangjában sok erély, komolyság hangzék, mi a bankárnak nagyon tetszett; szemeit le nem vette a szép, komoly kifejezésü arczról, mialatt az ifju gondolkodva szemlélte szivarja füstfelhőit.

— És a Marbell-féle kölcsön? kérdé egy idő mulva: megtörtént? Betegségem előtt az utolsó levél, melyre emlékszem, ez angol bankházzal való összeköttetésről szólt, azután semmit sem hallék róla többet....

— Megtörtént és ez nagy eredmény. Hitelünk ez által milliomokat nyert; az ily házzali összeköttetés oly hitelt ad a bankunknak, mely nagy vagyont képvisel.

— Ezen örülök. Én szivesen vettem volna részt ez ügyben, de ekkor távol voltam Londontól s a nagy betegség küszöbén.

— Tudom, tudom, öcsém, nem kételkedem jó akaratodban annál kevésbé, mert a mult eléggé meggyőzött jellemed, hajlamaid és tehetségedről, s leginkább meggyőződtem ügyességedről akkor, midőn néhány hónapra külföldre meneteled után oly ügyesen végezted azon ötszázezer frankos kölcsön fölvételét.

Az ifju arczán észrevehető öröm villant át.

— S remélem, a jelen nem czáfolja meg e jó véleményt?

— A ki akar, az tud is: mondja a példabeszéd, s tudod, hogy czégünk jelszava »akarni és

tenni« volt mindig, mit már az első Szolmer iratott fel a palota homlokára, ehhez mindig hivek maradtunk, és üzletünk minden időben virágzó volt; és a mi a legfőbb, vagyonunk együtt maradt, valamint, ha Isten is ugy akarja, mint mi, ugy most sem oszlik az föl, s a jövő egy, és osztatlan Szolmer czéget ismerend, mint ismert a mult idő.

— Ez még kérdés, mondá habozva az ifju, s önkénytelenül kémlő pillantást vetett bátyjára.

— Ezt remélem. Izabella e gondolatban nőtt fel, s ha te külföldön nem hagytál hátra valamely komolyabb szenvedélyt, mitől megvallom egy időben féltem, ugy nem áll ez óhajtás utjában semmi.

— Ó bátyám, rajtam nem mulnék, azonban tudja mily változók a leányok s Izabella, ki oly szép és gazdag, s ki válogatni fog és már tette is a kérőkben . . . . .

— Ez igaz, azonban ő menyasszonyod, osztja óhajtásomat s valamely nagy dolognak kellene közbe jönni, mint határozott ellenszenv, vagy valamelyitek részéről egy nagy szerelem, hogy szavához hütelen legyen.

Az ifjunak önkéntelen erőltetett mosoly villant át vonásain, mialatt bátyja beszélt.

— De most menj nyugodni, folytatá a bankár, aludjál pár órát, hogy aztán Izabellához menjünk, ki akkorra már türelmetlenül fog várni.

Mindketten melegen szoritának kezet, s midőn az öreg távozott, az ifju kimerülten esett egy karszékbe és kezeibe hajtá fejét.

II.

Szolmer Izabella egyike volt azon hölgyeknek, kik puszta megjelenésükkel hatást idéznek elő.

Karcsu, magas, junoi alak, tökélyes formákkal, bársony simaságu arczbőr, villogó fekete szemek, holló fürtök s kissé gunyosan fölvetett piros ajakkal, melyek egyaránt készen látszának lenni a gunyra és megnyerő szavakra.

Ha hozzá gondoljuk e külsőhöz azt, hogy esze szikrázó volt, s hozománya pár millió, ugy kitalálhatjuk mily szerepet játszhatott a világban . . .

A nap végre keresztül küzdte magát délfelé a setét felhőkön s a köd eloszlott, novemberben szokatlan fényes és meleg sugarak törtek át a fehér csipke-függönyökön s derült szint kölcsönöztek a különben is világos butorzatu szobának, hol az első sugár megjelenésekor Izabella fölnyitá szemeit.

Mosolyogva szemlélte az ide-oda mozgó sugarakat, melyek rézsutosan estek a szobába, s hol egyik, hol másik szép és értékes tárgyat világiták meg, követve az ágyban fekvő hölgy szép szemei által, kinek barna bársony bőrére rózsaszint lehelt az álom s meleg mozgó vére keresztül látszott arczának finom erein.

Egy idő mulva komornája lépett a szobába, kezében nagy és pompás virágbokrétát tartva.

— Alfréd nagyságos ur megérkezett s jó reggelt kivántat általam a kisasszonynak és e bokrétát küldi, mondá, azt a selyem takaróra helyezve.

Izabella percz alatt felült, a bokrétát lángpiros arczczal ragadá meg, s aztán mosolyogva szállt ki ágyából és egy közeli székre ült.

— Siessünk, mondá hévvel; Alfréd már rég itt lehet, a vonat hatkor érkezik s most tiz óra, miért nem költött föl előbb?

— Nem mertem, és meg is volt tiltva, az öreg nagyságos ur maga akarta tudatni Alfréd ur megérkeztét, de ő megelőzte őt e bokrétával.

Izabella mosolyogva nézdelé a gyönyörü virágokat, aztán sebesen öltözni kezdett.

— Láttad őt? kérdé ismételve; beszéltél vele, jó szinben van, vagy látszik rajta a kiállt betegség? szólj, ugye atyám nagyon örül.

— Az öreg nagyságos ur ki van cserélve, az öröm ragyogóvá teszi arczát, együtt reggeliztek az ifju urral, kit én azelőtt nem ismertem, de Lukács azt állitja, hogy nagyon megváltozott.

— Ah, te nem ismerted őt Lina, ez valóban eszembe sem jutott. Tehát megváltozott, szegény Alfréd, hogy is ne, oly nagy, és hosszu betegség után?

— Mi baja volt az ifju urnak?

— Ne is kérdezd, alig merek rá gondolni, előbb agyvelő gyuladása volt, s aztán . . . .

Elhallgatott s összerázkódott.

A komorna csodálkozva nézett reá . . .

— Aztán agybaja volt, sokáig félrebeszélt, azt hitték megőrült, de hála Istennek, egy párisi orvos kigyógyitá s megóvta őt a legborzasztóbb betegségtől.

— Szörnyüség, mondá részvéttel a komorna, mialatt aranyhálóba szoritá a gazdag fekete hajat, melynek alig volt helye oly kis helyen s majd itt, majd amott dugta ki magát egy makranczos hajgyürü.

— Azonban most már semmi baj, ő ismét körünkben van s bár többé nem játszhatunk együtt, mint kis korunkban, de ő nagyon hiányzott nekem, s nem volt nap, hogy rá ne gondoltam volna, ugy szeretem őt, mint bátyámat.

Ezt mind a legnagyobb közönnyel mondá. Ugy beszélt róla, mint testvéréről s csodálkozva és kérdőleg nézett Linára, midőn az az utolsó szavakra kétértelmüen mosolygott.

— Az öreg Lukács és a többiek azt mondják, hogy . . .

— Mit mondanak?

— Hogy nagyságtok egymásnak vannak szánva s hogy azért kapott kosarat a gróf ur s a főhadnagy és a többiek.

— Erről szó sincs: mondá villogó szemekkel, komor határozottsággal, majdnem haraggal Izabella; tartsd meg emlékezetedben egyszer mindenkorra, hogy erről eddig még soha sem volt nálunk szó . . .

E szavak után Lina zavartan állt urnője előtt, kinek öltözékével elkészült, mig Izabella szó nélkül haladt az ajtó felé, miközben nehány szál virágot tüzött keblére, melyet a bokrétából huzott ki.

— Kisasszony neheztel . . . mondá halkan a komorna.

— Ha többé senkinek nem emlited a dolgot s nekem sem beszélsz róla, ugy megbocsátok, viszonzá megállva. Legalább addig nem, míg én nem szólok róla; s remélem, ez soha sem történik, tevé halkan s egy sóhajjal hozzá.

Ezután elhagyta a szobát s a kisded társalgó terembe lépett, mely valódi müremek volt a maga nemében s egészen urnője korához illett.

Itt körültekintett, de a szoba üres volt, folytatta utját s a mellék nagy társalgási terem tulsó felén hangok ütvén meg füleit, sietve haladt a félig betett ajtóhoz, hevesen nyitá azt fel, belépett, de némán, meglepetve állt meg, s arczát halott halványság boritá.

A szoba közepén két férfi állt, az öreg bankár és Alfréd, s érdekes párbeszédben látszottak lenni, ugy hogy a belépő Izabellát, kit az ajtónál lehulló nehéz függöny különben is eltakart, nem vették észre s tovább folytatták beszédüket.

Izabella mozdulatlanul leszögezve maradt helyén, szemei bámulat és kételylyel tapadtak az ifjura s midőn az megszólalt, összerázkódott és sietö nesztelen léptekkel hagyta el a szobát . . .

Az ajtó mellett egy támlányba hanyatlott s eltakará arczát . . .

— Álmodom-e, suttogá? de mintha nem tudna nyugodni, ismét fölugrott, hévvel nyitá meg ujra az ajtót, és sietve közeledett a két férfi felé.

— Izabella! kiáltá most Alfréd, s hozzá futott és mindkét kezét nyujtá neki, de Izabella sötét szemei kérdőleg, kihivólag tapadtak reá s ajkait kétes, hideg mosoly környezé.

— Izabella! kiáltá lángvörös arczczal az ifju, mialatt sértődve ereszté le kezét, mit a leány el nem fogadott; ily fogadtatásban részesülök oly hosszu távollét után?

Izabella nem felelt. Lihegve, ingerültséggel emelkedett keble, szemeit nem tudva levenni az ifju arczáról, némán, megdermedve állt, mintha valamely büvhatás alatt lett volna.

Atyja aggódva lépett hozzá.

— Izabella, mondá megragadva leánya kezét, nem ismered Alfrédet? De hisz ez lehetetlen, ő nem változott meg annyira.

A leány megrázkódott, magához tért s mosolyogva nyujtá unokatestvérének kezét.

— Igaz, mondá: nem ismertelek meg, a betegség nagyon megváltoztatott.

Alfréd fürkészve nézett a hideg, gunyos arczba.

E mosoly s e kézszoritás Judás csókjára emlékezteté, megfagylalá ereiben a vért.

— Mikor érkeztél? kérdé helyet foglalva, s mialatt beszélt, atyjára nézett.

— Ma korán reggel, tegnap nem jöhettem, az ut Páristól Bécsig nagyon kifárasztott, s egy nap Bécsben ismét ágyban voltam . . .

És valóban e pillanatban is oly halotthalvány volt, oly beteg, izgatott és kimerültnek látszott, hogy külseje tökéletesen igazolá szavait.

Izabella reá szögezte szemeit, de nem felelt.

Az öreg bankár igyekezett e különös viseletet helyrehozni.

— És milyennek találod Izabellát! kérdé nyájasan öcscsétől. Nemde megváltozott, ama kisded képhez, mely nálad van, nem hasonlit többé?

Alfréd mosolyogva vette elő az arczképet s összehasonlitólag szemlélé majd azt, majd unokatestvérét, ki a kép láttára hevesen hagyta el helyét s Alfrédhez lépve figyelmesen nézte azt.

— Emlékezel e képre Izabella, kérdé nyájasan az ifju. Elutazásom napjának előestéjén adtad ezt, hogy napról-napra láthassalak, s emlékezel ama szavakra, melyekkel kisérted ez ajándékot?

— E képet? kérdé Izabella oly hangon, mintha álmodnék. E képet! Ah mily régen volt az már.

— De én nem felejtém el e napot. E kép mindig velem volt, önkivületi állapotomban görcsösen szoritám azt kezembe, s midőn kimerülten, elgyengülve feküdtem ágyamban, vánkosom alatt

volt vagy takarómon, mint legkedvesebb ereklyém, melylyel birtam.

Izabella sápadt, hideg kifejezésü arcza pirulni és enyhülni kezdett, mialatt Szolmer érzékenyen tekintet az ifjura, kinek hangja panaszos, szemrehányó és szomoru volt e szavak alatt.

— E kép! ismétlé harmadszor is Izabella, s önkénytelen ragadá meg az ifju kezét, mialatt mélyen, kérdőleg, majdnem esdeklőleg nézett szemei közé.

— Nem emlékszel reá, nem emlékszel azon perczekre, midőn elváltunk? Nyár volt, a hő és száraz nap után kellemes hüvös alkony Várdafalván, a parkban sétáltunk s aztán csolnakba ültünk. Te a kormányon, én eveztem, s nevelőnőd a partról kiabált utánunk, félve, hogy nagyon messze megyünk s a sötétben valami baj ér bennünket.

— Valóban igy volt.

— De mielőtt teljesen besetétedett volna, visszatértünk s a társalgó terembe lépve, atyád figyelmeztetett, hogy az indulás percze elérkezett s én sietve akartam bucsut venni, nehogy érzékenységem észre vegyék, de te karjaimba vetéd magad és keservesen sirtál . . . emlékezel?

— Szóról szóra igy volt, mondá a bankár.

— Igaz; suttogá Izabella, és mégis azt hiszem álmodom . . .

Az ifju türelmetlenül rejté zsebébe a képet, s arczán neheztelés látszott.

— Nem álmodol, de négy év sok idő, akkor gyermek voltál, most nagy leány vagy, s e négy év eltörlé a gyermekkori emlékeket.

— Nem az emlékeket, hanem az egyént, viszonzá nyomatékkal Izabella, én azon Alfrédet vártam vissza, ki emlékemben élt, kitől akkor bucsut vettem, kinek ez arczképet adtam, s ki . . . nem jött vissza — mondá kitörve . . .

— Izabella!

— Leányom!

A leány arczára sürü könyek hulltak és sietve hagyta el a szobát s a két férfit, kik bámulva és különböző érzéssel néztek utána.

— Ez rossz fogadtatás! mondá végre keserüen Alfréd.

— Meg nem foghatom. Izabella oly okos, józan gondolkodásu leány, s oly nagy örömmel várt téged, számitá a napokat, utóbb az órákat, türelmetlen volt, midőn tegnap meg nem érkeztél s most . . .

— Most azt érzi, hogy csalódott.

— Alfréd, mondá hozzá lépve, s karját megragadva Szolmer; légy nyugodt, te nem ismered a női természetet, mert valóban talány és kiismerhetetlen marad az örökké. Most hagyjuk a multat, reményeinket nyugodni, Izabellával ne szólj többé azon időkről, midőn mint menyasszony és vőlegény váltatok meg, légy iránta közönyös, és ő megtalálandja azon fonalat, mely most kisiklott kezéből, mely a multat a jövővel összeköti.

Az ifju egy közel álló székbe veté magát, s nem felelt.

Pár pillanatnyi csend állt be.

— És te milyennek találod őt? valóban oly szép lett-e, mint gyermekkora igérte?

— Nagyon szép, mennyivel fölül multa azon igéretet, ő bájos gyermek volt s most ragyogó szépségü hölgy, de oly hölgy . . .

— Nos? kérdé feszülten a bankár.

— Ki nem fog soká egyet szeretni tudni! . . .

— Ezt a keserüség mondatja veled. Izabella azon lények közé tartozik, kik soha sem lesznek hütelenek sem érzéseik, sem feltételeikhez, s az élet minden viszonyai között ugyanazok maradnak. Ilyen volt anyja is, s ő hajszálig hasonlit hozzá.

— Nagynéném! suttogá az ifju, s keblét mély, nehéz sóhaj hagyta el.

— És most térjünk vissza félbeszakitott üzleti dolgainkhoz, mondá, s fölvette Izabella beléptekor letett szivarját.

Izabella heves, sietö léptekkel haladt cabinetjébe, hol papirost, tollat ragadva sietve irt néhány sort.

»Kedves kisasszony!

Tudva, hogy ön nem mulasztja el az alkalmat egykori kedvenczét, Alfrédet (ki ma megérkezett) viszont látni, kérem önt, hogy ma este nálunk ebédre megjelenni sziveskedjék.

Izabella.«

Csengetett.

Károly lépett a szobába.

— E levelet vigye azonnal Merite kisasszonyhoz.

Az inas átvevé a levelet, bement szobájába s az asztalra dobta.

— Majd később elviszem, mondá, s félbenhagyott dolgához látott.

Kevés idő mulva az »ifju ur« lépett a szobába.

— Parancsol valamit nagyságod? kérdé készséggel az inas.

— Menj szobámba s ott egy fekete táskát találsz, hozd azt ide.

Károly távozott, s Alfréd szemei a levélre estek, mely Merita kisasszonynak szólt, s midőn az inas visszatért, a levélre mutatott.

— Te viszed e levelet Merite kisasszonynak? kérdé, mialatt a táskát átvette.

— Szolgálatjára, de még van idő, mert bizonnyal ebédre hivja őt kisasszonyunk, mint rendesen, ha ir neki, s hat óra még messze van.

Az ifju szó nélkül távozott, s az inas folytatta munkáját.

III.

Hat óra volt, midőn Szolmer bankár és öcscse a fényesen világitott társalgási terembe léptek, hol két nő, Izabella és volt nevelőnője ültek a pamlagon, s a belépők hallatára élénken forditák feléjök

szemöket. Izabella jelentőségteljesen szoritá meg társnője kezét, ki fürkészve vizsgálá Alfréd arczát, mig az a legjobb hangulatban, mosolygó arczczal lépett hozzá, s udvariasan hajtá meg előtte magát.

— Mily meglepetés, mondá, kezét nyujtván neki, mennyire örülök önt viszontlátni, Merite kisasszszony, valóban ön semmit sem változott.

E szavakat őszinte örömmel ejté ki, s nem látszott észrevenni a fürkésző tekintetet, mely ez alatt Izabella szemeiből reá szögezve volt.

— Ah Alfréd ur, kiáltá az francziául; ön most is a régi udvarias; köszönöm a bókot, mit én csak annyiban adhatok vissza, hogy ön bár igen megváltozott, de előnyére.

— Bocsásson meg kisasszony, de ezt nem hiszem, viszonzá mosolyogva s egy sebes pillantással Izabellára Alfréd. Azt tudom, hogy megváltoztam, de az oly nagy betegség, melyen átmentem, soha sem változtat előnyünkre.

A férfiak helyet foglaltak s általános társalgás kezdődött, melyben a legnagyobb élénkséggel Alfréd vitte a főszerepet, s lehetetlen volt tőle megtagadni az észt és szellemdusságot, párositva a legjobb neveléssel s valódi angolos szerénységgel.

Szolmer jóindulatu szeretettel legelteté rajta szemeit s gyakran kérdőleg nézett leányára, kin olykor habozás látszott, vegyitve kihivó kérdésekkel a multra s fürkésző kiváncsisággal, melylyel unokatestvérének minden szavát leste.

Alfréd mindenre a legnagyobb készséggel felelt, minden gyermekkori apróságra emlékezett, olykor ő maga penditett meg egy csekélységet a régi időkből s Merite kisasszonynyal oly őszintén nevetett, mintha most is a gyermekszobában volna.

Az ebéd a legvidámabban folyt le.

A nagy világitás, finom izletes ételek, néhány pohárka jó bor Izabella halvány arczára is rózsaszint csalt, s fekete szemei tüzben ragyogtak a nélkül, hogy baljóslatu sötét kifejezésüket elvesztették volna.

Ebéd után szinházba mentek, s midőn Izabella Alfréd karján a páholyba lépett, nem egy ifju tekintett irigységgel a bankár páholya felé, hol a milliomos bájos Izabella oldalán a kijelölt vőlegényt látták, mert annak tartatott az már elutazása előtt, s daczára, hogy akkor még Izabella gyermek volt, sokan tudtak azon tervről, hogy ha Alfréd, ki mielőtt az üzletbe lépett, utazni ment, visszajön, megtartják a kézfogót.

A Szolmer-czég, mint a nagybátya öcscsének mondá, már igen régi volt, ingathatatlan hitellel birt és keletkezése óta soha sem osztatott meg, mi a vagyon szaporodását igen nevelte.

Szolmer Ottó, a czég mostani feje, apjának legidősebb fia volt s alig lehetett két különbözőbb testvért látni, mint ő és öcscse Oktáv, Alfréd atyja. A többiek leányok levén, a két fivér a rájuk maradt vagyont osztatlanul kezelte s Oktáv örömmel engedé

át bátyjának a czég főnöke nevét. Ő gyenge testalkattal és kevesebb erélylyel birván, nem érzé magát a kereskedelmi pályára hivatva s az életnek inkább poezisát kereste, mig praktikus oldalát örömmel engedte át bátyjának, ki tetőtől talpig üzletember volt.

Oktáv, a fiatalabb Szolmer, nagyban foglalatoskodott a festészettel, s éltének legfőbb vágya volt, hogy hires festő lehessen. Nem kimélt ez óhajtásának teljesitése és elősegitésére sem pénzt, sem fáradtságot, mig bátyja a számokkal harczolt és üzletkönyveibe temette napjait; ő a szép olasz-ég alatt tölté életét, festett, ábrándozott, szeretett; és élvezett mindent, a mit egy csinos és gazdag független férfi élvezhet.

Soha sem tudakolta, mennyi az ő osztályrésze az üzletből, virágzik-e az vagy pang, mindig meg volt elégedve a jövedelemmel, mit neki bátyja adott s a két testvér távol egymástól — a legjobb egyetértésben állt.

Azonban soha sem birták egymást megérteni. Ottó azt tétlen életnek nevezte, amit Oktáv folytatott, s csodálkozott, hogy képes az munkanélkül napjait tölteni, mig Oktáv szivéből sajnálta bátyját, ki rideg számok társaságában éli le egész életét s gyakran fösvény zsugorinak tartá, ki életének minden perczét pénzszerzésre forditja.

Távol éltek egymástól, kiki megrovással gondolt a másik hibáira, de bensőleg szerették egymást s bármit áldoztak volna egymás jóvoltáért.

Egy napon Ottó nagy meglepetésben részesült. Levelet kapott öcscsétől, melyben azt jelenté neki, hogy megházasodott, hogy a világ legszebb, legköltőibb lényét vette nőül, ki nélkül élni képes nem lett volna, s ki Rómában egy szegény festő leánya és teljesen vagyontalan. Bocsánatot kért tőle, hogy előbb nem tudósitotta őt házasodási szándékáról, de mint irta, félt, ismerte bátyja pénzszeretetét, hogy ellenezni fogja a szegény leány elvételét, kinek nemcsak hogy semmi vagyona nincs, de még világtalan atyját is neki kell tartani, s igy jobbnak gondolta a már megtörtént esküvőt tudatni és bocsánatát kérni bizalmatlansága miatt.

Midőn Ottó e levelet olvasá, enyhe mosoly jelent meg arczán és köny szemeiben. »Öcsém nem ismer engem«, mondá. Szivtelen számitónak tart, ki őt meleg szivével meg nem értem, s mennyire csalódik. Aztán irt öcscsének egy nyájas levelet, sok boldogságot kivánt neki a jövőre, kérdezte tőle, mennyivel küldjön neki több pénzt, mint eddig, s végre hivta, hogy jöjjön haza és elevenitse fel a csendes és magános Szolmer-palota némaságát nejével s később majd gyermekeivel, mert ő, miután öcscse megházasodott, alkalmasint nem fog nősülni, s csak azt óhajtja, hogy első fiának, mint az összes Szolmer-vagyon leendő örökösének keresztelőjét ne külföldön, hanem itthon a családi ház termeiben tartsák meg.

E levélre Oktáv rövid időn vissza is jött s magával hozta nejét, ki az első perctől kedvencze lőn Ottónak, s oly bájos, kedves és valóban költői lény volt, hogy lehetetlen lett volna őt nem szeretni.

Két év mult el s Oktávnak fia született, de az öröm pár óra mulva gyászra változott, mert a fiu ép és erős gyermek volt, de az anya meghalt s azt hitték, Oktáv eszét veszti e csapásra.

Látni sem akarta fiát. A temetés után azonnal utra kelt és nem tért többé vissza.

A kis fiut Ottó ugy nevelte, mint sajátját, apja és anyja volt neki egy személyben s életét e gyermek és munkája között osztá meg, keveset ment emberek közé s vagyona mesés nagyságra emelkedett.

Alfréd, a kis fiu négy éves lett.

— Miért nincs nekem anyám, kérdé egy napon: minden gyermeknek van apja és anyja, csak nekem nincs, miért nincs neked feleséged?

Ez volt az első eszme, mely azon kérdést kelté fel benne, miért nem nősül ő meg, s hogy mily könnyelmüség a roppant Szolmer-vagyont egy ily gyenge szülőktől származott egyetlen gyermek életére bizni, és ez eszme sok éjen és napon foglalkoztatá agyvelejét. Végre elhatározta, hogy megházasodik.

Nagy vagyon, jó név, csinos külsővel birt, de egyetlen oly házhoz sem járt, hol leányok voltak, s ha igen, soha sem forditott azokra figyelmet. Átlátta, hogy házassága nagy bajokkal fog járni. Mint

udvarló nem akart föllépni, erre nagyon komolynak és korosnak tartá magát, s legjobbnak hitte egy Bécsben élő özvegy rokonának irni és megkérdezni őt, nem tudna e ismerősei között egy neki való leányt, kinek csekély vagyona is legyen, hogy ne függjön egészen tőle, mert az egyenetlenséget szül, huszonöt-huszonhat évest, miután ő negyven, szelid jó szivüt, mert egy fiut kell neki, mint fiát nevelni, s természetesen müvelt, csinos külsejü és jó családból való legyen.

Ez nagyon sok kivánság volt oly embertől, ki levele kezdetén magát, mint kevés igényekkel biró nősülőt mutatta be rokonának.

De az asszonyok rendesen szenvedélyes házasitók s igy Szolmer rokona is kapott ez alkalmon és előbb egy köszönő levelet irt neki, amiért ily fontos dologgal bizta őt meg, biztositá, hogy mindent el fog követni kivánsága teljesitésére s nemsokára be is váltá szavát és ismét irt, hogy jöjjön mielőbb Bécsbe, beszélni akar vele.

Szolmer elutazott s midőn két hét mulva viszszatért, a viszonlátásnál Alfrédet karjaiba zárta.

— Három hónap mulva neked is lesz anyád, mint a többi fiuknak: mondá mosolyogva.

A kis fiu csodálkozva nézett rá.

És három hónap mulva fényes esküvőről irtak a lapok, mely Bécsben tartatott a mesés gazdagságu Szolmer bankár, s a szintén gazdag Reinhold Camilla, egy bécsi bankár leánya között.

Mindenki csodálkozott e házasságon.

Szolmer vagyonánál fogva nagyon elfogadható házasulandó férfi volt, a mellett kellemes, művelt, csinos ember, de az alig huszokét éves Camilláról, ki Bécs egyik leghiresebb, legünnepeltebb leánya volt, s a gazdag Reinholdnak egyetlen örököse: ez mégis kissé talányszerünek tünt föl a közönség előtt.

Valami különöset, valami titokszerüt véltek e házasságban rejleni; s midőn a szép Szolmerné legelőször Pesten a nemzeti szinházban megjelent, valódi tábora a látcsöveknek szegeződött reá, ugy hogy a második felvonás alatt már elhagyta a szinházat.

E házasság után mindenki azt hitte, hogy Szolmer meg fogja változtatni eddigi életmódját, termeit megnyitja, szép feleségével tündökölni fog, de mindenki csalódott.

Nem Szolmer, de neje kivánt távol maradni minden társaságtól, igen kevés emberrel ismerkedett meg, néha szinházba ment s olykor kocsikázni látták, de egyedüli mulatsága a könyvek, s legfőbb foglalatossága a kis Alfréd volt, kit saját gyermekeként szeretett.

Az emberek ebben még több meseszerüt, érdekest, rejtélyest találtak s végre közbeszéd tárgya volt, hogy a szép Camilla egy szerencsétlen és reménytelen szerelmet temetett e házasságba, s most mint asszony buslakodhatik, sirhat, holott, mint leány ezt nem tehette volna.

S az embereknek ez állitását igazolta azon körülmény, hogy Szolmerné évről-évre betegebbnek látszott. Szépsége ugyan nem vesztett e halványság miatt, de termete, mely házassága előtt telt, erőteljes volt, átlátszó vékony lett, szemei gyakran lázban égtek, olykor minden ok nélkül görcsös zokogásban tört ki, s máskor oly vidám és kicsapongó kedvvel birt, hogy Alfréddel végig futkosta, tánczolta a szobákat, énekelt, és zongorázott, s ugy viselte magát, mint egy tizenkét éves gyermek.

E viselet mindenkinek föltünt a háznál, csak a bankárnak nem. Ő teljesen boldog volt, jobb, engedékenyebb, háziasabb és szelidebb nőt nem is kaphatott volna, mint Camilla, ki egyszersmind szerető anyja volt Alfrédnek s az egyedüli ok, mely miatt nyugtalankodott, hogy három évi házasság után Camillának még nem volt gyermeke.

Végre ez is meglett.

Házasságuk negyedik évében leányuk született, ki egyetlen gyermekük maradt: Izabella.

Szolmer ugyan jobban szerette volna, ha első gyermeke fiu; de eleinte azzal vigasztalta magát, hogy lesz még fia is, később, midőn az évek teltek s e reménye nem valósult, elhatározta, hogy Alfrédet és Izabellát összeházasitja s végre szinte örvendett, hogy nem lett fia s igy a Szolmer-czég ismét osztatlan marad s a két testvér-gyermek által egygyé olvad.

Alfréd ez idő alatt növekedett s a koránál sokkal fejlettebb, erősebbnek látszott gyönyörü szőke fürtökkel birt s egészen olyan volt, mint a templomokban az angyalokat festik.

Tökéletesen örökölte atyja költői hajlamait, annak ábrándosságát, meleg szivét anyja bájaival, szeretetreméltóságával párosulva, s oly kedves gyermek volt, minőt csak igen ritkán találni fiu gyermekek között.

A háznál mindenkinek kedvencze volt, s a cselédek azt állíták, hogy a bankárné jobban szereti őt, mint saját gyermekét, vagy legalább többet foglalkozik vele, s e gyengédséget, e szeretetet senki jobban nem viszonozhatta volna Alfrédnél mert ő is imádta nénjét, kiről sokáig meg volt győződve, hogy anyja, s kit mindvégig anyjának is nevezett.

Midőn Izabella a világra jött, Alfréd már nyolcz éves volt, s midőn először karjaiba vette a kis leányt, gyengéden megcsókolta és korához alig illő komolysággal mondá, hogy teljes szivéből fogja őt szeretni és testvére lesz s e fogadást meg is tartá.

Bármennyire ellentétes természettel birt is e két gyermek, együtt sohasem czivakodtak.

Mindig Afréd engedett, mindig a kis leány akarata szerint történt minden, s midőn ezt Camilla helytelennek találta, Alfréd szenvedélyes, szeretettel ölelé át nénjét, kérve őt, hogy engedje iránta hálája Izabella szeretetében leróni.

S e különös viseletet Alfréd mindvégig megtartá; minden tettéből, szavából, nem annyira Izabella iránti szeretete látszott, mint inkább azon imádás, melylyel nénjét körülvette.

Minden szabad idejét, mely a tanulásból fennmaradt, Camilla társaságában tölté; ha az kikocsizott, vagy sétálni ment, ő kisérte, ha egyedül volt, legfőbb vágya őt szórakoztatni; ha szomoru, elfelejtetni buját, szóval e gyengéd szivü atyának melegen érző fia, bármily gyermek volt is még, önkéntelen érezte, hogy nénjének, bármint rejti is azt, van valami titkos buja-bánata, mit orvosolni nem lehet.

Az évek multak s Alfréd tizennégy, Izabella hat éves lőn.

Szolmer, bármely nehezére esett is, elhatározta, hogy Alfrédet külföldre adja, hol az tanulmányait tovább folytatja, azon meggyőződésben élve, hogy az oly ifju, ki egész életét az atyai háznál tölté, csak fél férfi lesz, elkényeztetett, elpuhult ember, ki minden lépten-nyomon gunyt és megvetést találand a világban.

Ezt közlé nejével és Alfréddel is.

Camilla sokkal inkább megütközött e terven, mint maga Alfréd, ki készen volt erre, bátyja sokszor ismétlé előtte e tekintetben nézetét s ő bármily nehéz szivvel, de készen volt a távozásra.

Még csak a helyet kellett elhatározni, hova Alfréd menni fog.

— Ne igen távol, mondá kérő hangon férjének Camilla, s az rábizta, hogy jelölje ő ki a helyet, hol Alfréd tanulmányait folytassa.

Camilla észrevehetően habozott, s végre élénk pír boritá arczát, midőn Lipcsét ejté ki, hol sebesen hozzá tevé, igen jó kollégium és reáliskola van Szolmer beleegyezett e kívánságba.

Mielőtt Alfréd elutazott, Camilla behivta őt cabinetjébe s hajáról egy fürtöt vágott le. Ki tudja, látlak-e még, mondá neki, s a fiu most először vette észre nénje átlátszó halványságát és kezének beteges reszketését.

Bármily nagy, felnőtt embernek tartá is magát a tizennégy éves Alfréd, e fölfedezésre könyekbe tört ki, megragadta nénje kezét, heves csókokkal boritá, s kérte őt, ne foglalkozzék ily szomoru eszmékkel, mert ő akkor távol tőle egy perczig sem leend nyugodt, mire Camilla mosolygott, s megnyugtatá az érzékeny szivü fiut.

Alfréd távozása után még csendesebb lett a Szolmer-ház. A kis Izabella sokáig nem tudta elhinni, hogy Alfréd elment, s anyjától és nevelőnője Merite kisasszonytól naponként százszor megkérdezte, hogy mikor tér az vissza.

Izabella modora inkább hideg, tartózkodó, mint megnyerő, s bármily fiatal volt is még, mindenhol látszott, hogy apja számító eszét, annak hidegvérét, praktikusságát örökölte s teljesen ellentéte volt anyjának, kinek e tudat sok szomoruságot okozott.

Ez okozta, hogy Camilla sohasem bánt ugy saját gyermekével, mint Alfréddel.

Vannak természetek, melyek önkéntelen távol tartanak maguktól s ilyen volt Izabella is. Bármily nyájas, vidám, jókedvü volt is, sohasem párosult az nála engedékenységgel, odaadással, s nagy fényes ragyogó szemeiben volt valami, mi hasonlitott a téli naphoz, mely ragyog, de nem melegit.

S talán leginkább ez volt az oka azon különösségnek, hogy mig Szolmerné türelmetlenül, szivdobogva várta Alfréd egy-egy levelét, addig saját leányával alig foglalkozott. Ha magával vitte őt kocsikázni, mig a kis leány Merite kisasszonynyal csevegett, addig ő a kocsi szögletébe dőlve, hallgatott, s önmagába, gondolataiba elmerülve tépelődött.

Igy mult az idő, s az év, és Alfréd fényes eredményü vizsga után visszatért rokonaihoz, hol őt a legnagyobb öröm és szeretettel fogadták.

Sokat beszélt tanulmányairól, iskolatársairól, azokról, kiket közülök leginkább szeretett, s mint állitá, igen kellemesen mult el tanulmányai között az év, és kivéve, hogy távol kell lennie rokonaitól, mi szomoritja őt, örömmel tér oda vissza.

Ez egy évi távollét minden tekintetben előnyére volt Alfrédnek. Nem csak hogy igen jól tanult, de modora biztosabb, önérzetesebb lett, a gyermekes félénkséget és bizonytalanságot, mely minden otthon nevelt fiut jellemez, levetközé; bár szelid, szerény, mint azelőtt, de biztosabb modort, kerekdedebb viseletet

nyert, s midőn rokonai először látták őt, alig hihették, hogy egy év ily nagy változást idézhetett elő.

Az első viszontlátás nyájas öröme után Szolmer hivatalszobáiba vonult s Camilla és Alfréd egyedül maradtak és folytatták a megkezdett beszélgetést a lipcsei életről s az iskolai év lefolyt napjairól.

— És ki volt legjobb barátod az intézetben?

— Természetesen Felix, kit néném ajánlott nekem.

A bankárné arczát láng boritá e szavakra.

— Te rosszul értettél engem Alfréd, viszonzá elfogultan; én Felixet nem ismerem, de egy jó barátném irt nekem róla s levelemben csak kérdeztelek, hogy ösmered-e? Ha jól emlékszem nevére, Everarde Felixnek hivják.

Nehezen és nagy megerőltetéssel ejté ki e szavakat.

— Az egészen mindegy, kedves néném, viszonzá szeretetteljes hangon Alfréd. Nekem elég volt az, hogy Felix neve az ön levelében előfordult, hogy azonnal barátságot kössek vele. Nagyon szerettem őt s ő is engem, és a mi a legcsodálatosabb, mint két testvér, ugy hasonlitunk egymáshoz. Ismeri őt?

— Nem . . . soha sem láttam.

— Épen ily szőke haja van, mint nekem, fehér bőre, kék szemei, kissé szeplős és beteges-halvány, két évvel fiatalabb mint én, de épen ily magas, csak hogy vékonyabb.

Alfréd nyájasan, vidáman beszélt s nem vette észre, hogy nénje arcza halott-halvány volt s ajkai reszkettek.

— És ő most hova ment a szünidőt tölteni? kérdé erőt véve izgatottságán.

Alfréd elkomolyodott.

— Azt nem tudom ... Mint mondá, szülői nem élnek, s atyjának egy jó barátja kezeli vagyonát, ki azonban soha sem viszi őt haza magához, s az idén egy jó barátjához megy Angolországba; s ha utja már régebben meg nem lett volna határozva, én hoztam volna őt magammal haza.

— Te! kiáltá helyéről fölugorva Camilla, s e kiáltás, e hang, oly kétségbeesett öröm s oly vad ijedt sikoltással volt kiejtve, hogy Alfréd rémülve hallgatott el egy perczre, azt hitte, nénje megőrült.

Soha sem hallott ily hangot, soha ily kétségbeesést az arczon, és oly vad szilaj örömet vonásokon, mint e perczben, s megragadta nénje kezeit, ki kimerülten rogyott vissza helyére és eltakará arczát.

Ez eset, ha lehetséges, még közelebb hozta egymáshoz Camillát és Alfrédet, s az ifju, ki már tizenöt éves volt, és koránál sokkal fejlettebb ésszel és szivvel birt, sokáig gondolkodott és tünődött nénje különös viseletén, folytonos izgatott kedélyállapotán, erős hervadásán, és nagy fájdalmat, nagy nyugtalanságot érzett.

Az idő röpült az otthonlét alatt, s Alfréd már ismét elérkezni látta a napot, melyben távoznia kellett.

Nénjétől nehezebben vált meg, mint egy év előtt, s valami különös előérzet azt mondá neki, hogy nem fogja őt többé viszontlátni.

Alig volt képes magán erőt venni, hogy a bucsunál zokogva ne boruljon lábaihoz és meg ne köszönje neki szeretetét, jóságát s mind azt, mit vele e házba lépése óta tett, s midőn a kocsiból visszanézve utoljára látta a szép szenvedő arczot, az utána tekintő fájdalmas kifejezésü szemeket, megfogadá, hogy e tekintetet soha sem fogja elfelejteni.

Alig volt négy hónapig Lipcsében, midőn bátyja neje halálát tudatá vele, s e hir oly mértékben hatott reá, hogy még aznap ágyban fekvő beteg lőn s négy teljes hétig kételkedtek fölgyógyulásán.

Végre jobban lett, tanulmányait folytatá s a szünidőre ismét hazajött; de ah, mily puszta volt neki most e ház, hol annyi boldog évet töltött, s hol gyermekéveinek minden emléke szeretett nénjét juttatá eszébe, ki neki minden tekintetben édes anyja volt, s kinek elvesztése rá nézve leirhatatlan csapás!

Bármily keserü volt is neki az elbeszélést hallani, a legutolsó, a legapróbb részletekig elbeszélteté bátyjával Camilla utolsó napjait, halálát, betegségét; tudni akarta, hogy szünt meg létezni azon lény, kit ő e földön legjobban szeretett.

A bankár mindent hiven elmondott s azon különös körülményt is, hogy midőn neje meghalt, keblén egy medaillont találtak két üveggel, melynek mindegyikében egy-egy selyem lágyságu szőke fürt volt.

— Az egyik az enyém; — kiáltá kitörő fájdalommal Alfréd.

— És a másik?

— Azt nem tudom . . .

— Izabellának fekete haja van.

Mindketten mély gondolatokba merültek, s e tárgyat többé sohasem érinték, de Alfréd bármint igyekvék is azt elfelejteni, még évek mulva is gyakran gondolt ama fürtre, mely épen olyan szőke és puha volt, mint az övé.

Szolmerra nagy csapás volt neje halála s annak elvesztése után egész szeretetét leánya és öcscse között osztá meg. Izabellánál régi nevelőnője maradt, kivel Szolmer teljesen meg volt elégedve, s ki szerinte Izabellát tökéletes, helyes irányban nevelé. A leányka engedelmes és engedékeny lett, soha sem volt reá panasz; jól tanult, kellemesen, ügyesen tudta magát viselni és Szolmer el volt ragadtatva ugy a növendék, mint a nevelőnő által.

Ha tudta volna, hogy e kitünő nevelőnő iránya abból állt: soha nem ellenkezni növendékével, annak minden szeszélyét, minden kedvtelését teljesiteni; ez biztositotta neki Izabella szeretetét, s ő jól tudta, hogy ez a legbiztosabb alap, melyre a házban maradásának jövőjét fektetheti.

Izabella természetének egyik legfőbb jellemvonása az uralkodni vágyás volt, s ennek a nevelőnő teljesen alávetette magát, és elérte azt, hogy a kis leány mindenki között legjobban ő hozzá ragaszkodott. Anyja, mint mondtuk, nem sokat foglalatoskodott vele, atyja annyira el volt foglalva, hogy a napnak legfelebb pár óráját szentelhette gyermekének, s az egyedüli lény, kit, mint látszott, teljes szivéből szeretett, Alfréd oly keveset volt otthon, hogy végre nem csoda, ha valóban bizodalmas csak nevelőnője iránt lehetett.

Évek multak s Alfréd bevégezte tanulmányait és Izabella heves örömmel nézett eléje azon jövőnek, mely unokatestvérét neki teljesen visszaadja, s valóban az utolsó tanulási év befejezése után Alfréd megérkezett és ő is osztá huga azon véleményét, hogy bátyja őt most az üzletben fogja alkalmazni, s habár ő titokban kénytelen volt magának megvallani, hogy minden más pályára több hajlamot érez, mint a kereskedelmire, mindamellett eszébe sem jutott bátyját ezzel megszomoritani.

Megadta magát sorsának, mit, ha neki férfi testvére vagy bátyjának fia lett volna, semmi esetre sem teendett; azonban gyermekkora óta nem hallott mást, minthogy neki kellend egykor a Szolmercég tulajdonosának s ama nagy osztatlan vagyon urának lenni, mely e céghez kötve van, s ő oly kötelességnek tartá ezt, mely alól magát fölmenteni nem lehet.

De bármennyire el volt is határozva, hogy a kijelölt uton fog haladni, nem volt nyugodt, s gyakran szemrehányást tett magának bátortalansága miatt, hogy nem mert bátyjával őszintén beszélni és tudtára adni azt, hogy ő legkevesebb kedvet és hivatást sem érez ama pályához s megkérdezni tőle, ha ily érzelmekkel lehet-e bátorsága magára vállalni azon felelősséget, mely egy ily roppant vagyon kezelése s ily üzlet vezetése által vállaira nehezül. — De erre nem érzé elég erősnek magát. Rá nézve nagy szerencsétlenség volt, hogy teljesen öröklé apja gyengéd meleg szivét s anyja költőiségét, s egy iz, egy csepp sem volt benne a Szolmerek praktikus véréből, inkább költő volt, mint kereskedő, inkább ábrándozott, mint számolt.

Midőn befejezte tanulmányait s a jövőre gondolt, egy nemével a buskomorságnak nézett sorsa elébe, tudta, hogy két nagy elhárithatatlan kötelesség vár reá, mindkettő más aggodalmakkal tölté el keblét. Az egyik, mint mondtuk, pályája volt, a másik Izabella, kiről tudta, hogy bátyjának miféle tervei vannak vele s hogy az az ő számára kijelölt menyasszony.

Izabella szép volt, gazdag, müvelt, szellemdus s Alfréd tudta, hogy őt szereti, de mindez egy hurját sem érinté szivének, s bármily fiatal volt is, érezte, hogy unokatestvére nem az a leány, ki őt boldoggá tehetné, neki a nőről egészen más álmai voltak.

Ha csak egy századrészben hasonlitana anyjához, gondolá ezerszer: ugy imádnám őt, de ő teljesen ellentéte neki, annak, kit még évek mulva is imádott s kit soha sem tudott feje fölött fénykarika nélkül képzelni és soha könytelen szemekkel gondolni reá.

Ez érzések és eszmék foglalkoztaták őt az egész uton, midőn Lipcséből Pest felé utazott s oly izgatottan, oly leverten érkezett haza, hogy rokonai azt hitték, beteg.

Ő biztositotta őket az ellenkezőről, s mindent elkövetett, hogy derült legyen, és valóban a legrútabb hálátlannak érzé magát ez örömmel és szeretettel szemben, melylyel őt bátyja és Izabella fogadták, ki, bár igen fiatal, de oly szép leánynyá fejlett ez utolsó év alatt, melyben Alfréd nem látta őt, hogy az ifju bámulva tekintett reá.

E naptól fogva folytonosan együtt voltak; Szolmer bevezeté őt az üzletbe, együtt dolgoztak, s szabad idejét és az estéket Izabella társaságában tölté, kit napról-napra jobban vélt szeretni, s igyekezett ámitani magát, hogy szerelmes bele; és lassankint azt hivé, mindkét kötelességet sokkal könnyebb leend teljesiteni, mint gondolá.

Némileg nyugodtabb lőn jövője fölött, s a legnagyobb igyekezettel ámitá önmagát, nagybátyját és Izabellát.

Hibának lehet-e ezt az ifjunak fölróni? Valóban nem. Nála a czél oly jó, oly szent, oly komoly

volt, s annyira a legmélyebb becsületérzésből ered, hogy bármily következéseket vont is az önámitás maga után a jövőben, a miatt őt soha felelőssé tenni nem lehetett.

Azon munka, melyet bátyja számára kijelölt, titokban nehezére esett, leverte, kifárasztá őt, de mindig a legnagyobb szorgalommal, külsőleg a legjobb kedvvel végzé azt, és igyekezete annyira ment, hogy gyakran Szolmer megtiltá neki a tovább való munkát, s mint mondá szórakozni vitte őt.

Lovakat, paripákat tartott neki, bevezette őt a társaságba s azon házakhoz, hova az ifju azelőtt Camillával járt s hova most Izabellával ment és hol több fiatal szép leány volt, de ő kevés örömet talált e helyeken s e mulatságokban. Olykor kilovagolt vagy kikocsizott, néha egy vagy két látogatást tett, este unokahugát kisérte a szinházba, mert más nyilvános mulatságban az még fiatalsága miatt nem vett részt, de ha igazán egy vidám, elégedett napot akart magának szerezni, ugy korán reggel kiment a budai hegyek közé, gyalog, egyedül, megkönnyült szivvel, a madarak társaságában, s a szép természet ölében töltött egy napot, és este ragyogó arczczal, tündöklő szemekkel tért vissza. Idealista volt, annak született, szive minden nagyra, szépre, nemesre földobogott, egyedüli vágya volt: a szabadság, s egy boldogságot hitt az életben létezni: a szerelmet.

S midőn ily séták alkalmával szive megnyilt s a szép természet látása rezgésbe hozta annak

hurjait, midőn tekintete a távoli láthatáron nyugodott, s feje fölött a nagy mindenség boltozatát látta, csak egy eszméje, egy érzése volt: Camilla! Őt látta a felhő szárnyain, őt vélte hallani az enyhe szellő sóhajában, a multban az ő emléke élt, hozzá imádkozott a jövőben, s tőle várt erőt, kitartást és segitséget, s most érezte csak, hogy rajta kivül soha sem szeretett valóban, mélyen senkit.

— Oh miért kellett neki meghalni! kiáltá s ilyenkor heves fájdalom dult szivében.

IV.

Fél év telt el, hogy Alfréd belépett az üzletbe s egy napon Szolmer, reggel, szokatlan időben kereste fel őt szobájában, mint mondá, komoly beszéde van vele.

Az ifju reszketni érzé szivét. Elérkezni látta a perczet, mely vészterhes volt ránézve, nem tudta, mely oldalról jön a veszély, de hogy e percz határzó leend életére, azt sejté.

— Hogy azzal, mit most tudtodra adni jöttem, ily sokáig késtem, félévig hazajöveteled óta, az az oka, mert előbb tudni kivántam, vajjon valóban birsz-e hivatással azon pályára, melyre a sors és körülmények által jelölve vagy; — kezdé szokatlan ünnepélyes hangon Szolmer, mialatt Alfréd minden vérét agya felé érzé tolulni, s arcza majd halvány, majd sötétpiros lőn.

— Most e félévi próba után, mit körömben és az üzlet foglalatosságai között töltél, tudom, hogy e fontos hivatást képes vagy fölfogni, annak, bármily fiatal vagy is, megfelelsz, s én nyugodtan bizhatom reád ugy a Szolmer-ház több száz éves becsületét, mint vagyonát, s nehány nap mulva elkészitem végrendeletemet, melyben téged általános és egyetlen örökösömmé teszlek, örökösévé egy virágzó üzletnek és hat millió vagyonnak.

— Bátyám!

— Hallgass meg, e végrendelet nem azt jelenti, hogy én a halálra gondolok, vagy hogy az üzlettől visszavonulni kivánnék. Nem, de azt akarom, hogy te nehány nap mulva utazni menj, még pedig több évre, s mielőtt távoznál, akarom, hogy minden függő tárgy és ügy köztünk teljesen bevégzett legyen.

Az ifju nem tudott szólni.

— Mielőtt e fontos állást elfoglalnád, szükséges, hogy ismerd a külföldet, néhány a mienkhez hasonló vagy nagyobb kereskedő házat, a legjelentékenyebb banküzleteket, s különösen óhajtom, hogy Angolországban több ideig tartózkodjál. El fogsz láttatni a legjobb ajánló levelekkel, pénzzel, a menynyire szükséged van; s csak arra figyelmeztetlek, ne add át magad nagy mértékben azon élvezeteknek, melyek a korodbeli fiatal embernek világszerte kinálkoznak, s ne élj munka nélküli életet. Te, ki a foglalkozást megszoktad, kinek életének fő jelszava

a »munka« lesz, ne engedd magad át azon élvezeteknek, melyek, mint már mondtam, gyakran édesek de nagy veszélyeket rejtenek magukban . . .

Az utolsó szavakat a bankár önkénytelen érzékenységgel ejté ki, elfogultan nyujtá kezét öcscsének, ki izgatottan szoritá azt meg s ajkai mozogtak, de egyetlen érthető szót sem volt képes kiejteni. Borzasztó kin és küzdelem marczangolta szivét, bátyja lábaihoz akarta vetni magát, bevallani neki, hogy ő nem képes az lenni, a mely szerepre őt a sors jelölte, hogy egy árnyát sem érzi azon hajlamnak, mely őt ügyes, okos és kitünő kereskedővé tegye, hogy inkább néhány ezer forint évi jövedelemmel fog élni, mintsem e milliókra menő vagyon kezelését átvegye, de nem volt bátorsága, nem volt ereje e jó öreg embert megszomoritani, kinek ő annyi jót, az életben mindent köszönhetett.

Tehát még egyszer kinálkozott alkalom, hogy a jövőben feje fölött függő vészteljes felhőket elkergesse, még egyszer föltünt előtte az ut, melyen haladnia kell, mely kivezeti őt a sötétségből.

Nem ragadta meg ez alkalmat.

Gyenge volt. Torkát valami különös fojtogató érzés szoritá össze, lehajtá fejét és hallgatott.

Szolmer ezt öröm, megegyezés és egyetértésnek vette.

— Még egyet, mondá aztán némi habozással, s fürkészve szögezte öcscse arczára szemeit, még egyet akarok tőled kérdezni, de előre bocsátom,

hogy e kérdésre oly őszintén válaszolhatsz, sőt kell, hogy ugy válaszolj, mint azt szived legbensőbb érzése sugalja. Igéred-e ezt?

— Igérem!

— Tudod, vagy legalább sejted, hogy rád és Izabellára nézve gyermekéveitek óta egy tervet és reményt táplálok, melyről megvallom igen nehezemre esnék lemondani, de csak arra az esetre óhajtanám ezt, ha az mindkettőtök boldogságára szolgál, mert az oly házasságba, mely pusztán számitás volna s boldogtalanságot hozna magával, soha sem adnám megegyezésemet.

— Ez Izabellától függ . . . mondá habozva az ifju, s e perczben valóban azt hitte, hogy ugy beszél, amint érez. Ő Izabellát mint testvérét szerette, bátyja iránt oly hálát érzett, s szive teljesen szabad volt és oly erősnek hitte magát, hogy e feleletet szive sugallatának vélte lenni.

Szolmer könyes szemekkel zárta őt karjaiba, mert hogy leánya mily mélyen s szenvedélyes szivének egész hevével szereti Alfrédet, azt régen tudta.

Még aznap minden lépést megtett, három tervének mielőbbi teljesitésére.

Pár nap mulva hitelesité már régebben készitett végrendeletét, melyben egész vagyonát egyenlő részben Alfréd és Izabellának hagyta.

Alfrédet ellátta minden szükséges irattal, pénzzel és ajánló levéllel.

S azután néhány napra az egész család kivonult a bankár egy közelfekvő birtokára Várdafalvára, hol az ifjakat a legnagyobb csendben eljegyezte egymásnak, s oly boldognak érzé magát, mint életében még sohasem.

Hogy tölté az ifju e napokat, mit érzett, midőn Izabellát, mint menyasszonyát szoritá karjai közé, elmultak-e aggodalmai a jövőre nézve és valóban hitte-e, hogy boldog lesz és boldoggá teendi Izabellát?

Azt hiszszük, erre ő maga sem tudott volna akkor felelni.

Kötelességét hitte teljesiteni, s ez erőssé tette, és az életet, saját szivét s a veszélyeket még nem is sejté! Mindez teljesen ismeretlen volt előtte.

V.

Ki irhatná le azon gyönyört, kéjt, azon élvezetet, mit az utazás nyujt?

Szebbnél szebb vidékeket, remekebbnél remekebb műveket, minden órában ujat, ismeretlent, változatost látni; mily gyönyör ez!

Csodálni az emberi elmét találmányaiban, csodálni a mindenhatót nagyságában, érezni azon magasztost, ihletteljest, mit érteni nem birunk, de mely előtt le kell borulni s érezni azon hálát, hogy megengedtetett látnunk mindazon nagyságokat, szépségeket, remekműveket tömegesen, miket egyes föl-

kentek, egyes választottak hagytak magok után mily élvezet!

Utazzatok és meg fogjátok érteni, amit leirni nem lehet!

Alfréd, midőn elhagyta Várdafalvát és rokonait, az első órákban nem tudta volna megmagyarázni, fájdalmat vagy örömet érez-e?

Érzelmei hasonlitottak azon elitéltéhez, ki halálában megnyugszik, sőt megérdemlettnek tekinti azt, de örül azon néhány napnak, mely a haláltól még elválasztja, hisz az élet oly szép, s végre is semmit sem tudunk arról, mi következik azután.

— Két év még: gondolá, két év az élet, szabadság, vágyaink kielégitésének lehetősége — és azután?

Érütése megállt e gondolatra — azután a kötelesség!

Élvezni, tapasztalni, tanulni akart, és a legjobb feltételekkel indult el, bizalom, remény és becsületességgel telt szivvel; elhatározása szigoru volt, s nem tudta, hogy mindezen föltételek kivitelére egy hiányzik nála, az — erő!

Az első hely, hol megállt, Bécs volt, mely városban Szolmer többféle ügyet bizott reá, s hol Camilla öreg szülőit is föl akarta keresni, kiket még soha sem látott.

Ugy gondolt e látogatásra, mint egy szent kötelességre Camilla emléke iránt, s midőn ügyeit végezte, egyenesen a Reinhold-házhoz hajtatott, a

hol látogatási jegyét fölküldve Reinholdné által a legnagyobb örömmel és nyájassággal fogadtatott.

Midőn e sötét, régi, ódon épitésü ház megvilágitott lépcsőjén fölhaladt, önkéntelen azon lényre gondolt, ki e házban született, nevelkedett s ki most innét oly messze, régen künn pihen a temetőben; és szive fájdalomtól reszketett.

Az első tárgy, melyre szemei estek, a társalgási-terembe léptekor Camilla életnagyságu arczképe volt, melynek látására megdöbbenve állt meg s némán hajtá meg magát az elébe jövő magas termetü, ezüst haju, mély gyászban lévő Reinholdné előtt, — szólni nem volt képes.

A bankárné észre vette arczán a fölindulást, s kezét nyujtá neki.

— Ön szegény Camillámnak növendékfia, mondá reszkető hangon, Isten hozta hozzánk.

Leültek.

Mindkettő megindulásával küzdött, mig végre Alfréd előadta Szolmer és Izabella üdvözleteit, s elmondá utazási tervét, mely őt több évig távol tartja családjától, s azon reményét, hogy visszautaztában ismét megengedtetik neki, hogy tiszteletét tegye.

— Kedves fiam, viszonzá Reinholdné, ön nem tudja, mily óhajtást fejezett ki e szavaival. Az én óhajtásom az, hogy ne lássuk többé egymást viszont, s egyedüli kivánságom még e földön, hogy mielőbb elhagyhassam a siralom e völgyét.

Alfréd érzékenyen tekintett reá.

— Ön nem tudja, mi az olyan élet mint az enyém, és kivánom ne is tudja meg soha. Egyedüllét, örökös tépelődés a multon, folytonosan e sötét szemrehányó szemek látása itt fölöttem . . .

Sürü könyek hulltak hervadt halvány arczára, mialatt Camilla arczképére mutatott s aztán kitörve tevé hozzá: ah csak visszahozhatnám a mult időt, csak még egy évet élhetett volna, most talán minden másként volna!

— Ő boldog, nagyságos asszony, mondá erőt véve magán az ifju, oly lény, mint leánya volt, nem maradhat soká az élők között, nyugodjék meg rajta, aztán önnek van még szeretni valója.

Az agg nő észrevehetően megrezzent e szóra s kérdőleg nézett az ifjura.

— Unokám? dadogá, unokám?

— Izabella, ki rövid időn el fog jönni önöket meglátogatni.

Reinholdné megsimitá homlokát s nehéz sóhaj hagyta el keblét.

— Ah igen, Izabella, mondá közönyösen, s Alfrédnak ugy tetszett, hogy hangja észrevehető hideg lőn e név kiejtésekor.

Ekkor föltárult a terem egy mellék ajtaja s egyenes, merev tartásu, szigoru arczu öreg ember lépett be: Reinhold bankár.

— Hallottam, hogy ön nőmnél van, mondá kezét nyujtva az ifjunak, ki ritkán érezett oly kel-

lemetlen hatást, mint e férfi látására. Nemde Szolmer Alfréd?

— Nagybátyámtól a legszivesebb üdvözleteket hozom, viszonzá az ifju magát meghajtva s egy ideig a bankárral Izabelláról, aztán az üzletről beszéltek, mely társalgásban Reinholdné alig vett részt, s egyáltalában férje belépte óta sokkal tartózkodóbb lőn és nem beszélt.

Végre Alfréd fölállt és távozni akart.

— Nem akarja Camilla leánykori szobáját megnézni? kérdé Reinholdné észrevehető habozás után.

Ennél nagyobb boldogság e helyen nem érhette volna Alfrédet; — arczán öröm villant át de ajkai elnémultak azon dühös tekintetre, mely a bankár szemeiből feleségére lövelt.

— Jöjjön, mondá felegyenesedve s elhatározottan a bankárné, s mialatt előresietett, léptei sokkal határozottabbak voltak, mint midőn a fogadásnál Alfréd elé ment.

Pár szobán át egy kisded kápolna tetejü terembe értek, mely világos rózsás szövetü, rococo stylben készült butorokkal birt. Középen egy rózsafazongora állt, körül a falon idylli aczélmetszetek s mindazon csecsebecsék, melyek egy tizenhatéves leány szobájába illenek.

— Itt lakott, mondá halkan az öreg nő, s félve tekintett vissza az ajtó felé, ha nem követte-e férje, de az a társalgó-teremben maradt s Reinholdné megkönnyebbülve folytatá:

— Utolsó levelében, melyet halála előtt irt, arra kért, hogy ha ön valaha e házba jön, volt szobájába vezessem, s megmutassam kedvencz tárgyait, miket ő helyezett még el . . . most megtörtént ez óhajtása, akar e valami csekély emléket innét? válaszszon.

Alfréd hirtelen körülnézett.

Az asztalon egy munka-kosár volt, s abban félbenhagyott igen finom csipke és egy könyv, melynek lapjai közül világoskék szalag függött ki.

— Ha szabad e könyvet és e kis darab csipkét kérnem, mondá, de talán önnek is legkedvesebb emlékei . . .

— Ah nem, nem, vigye magával, ő kivánta igy s én boldog vagyok, hogy kivánsága teljesült, csak rejtse el kérem, s férjemnek ne mutasson semmit.

Az ifju mohón ragadta föl a két kijelölt tárgyat és zsebébe rejté.

— Ez volt itt utolsó munkája és olvasmánya, sugá hirtelen, mert férje lépteit hallá, ki e perczben megjelent az ajtóban s fürkészve tekintett körül és nejére, ki lesütvén szemét, igy akarta elkerülni a rászegzett kérdő tekintetet.

— Ezek szomoru emlékek, mondá komor hangon, de árnya sem volt abban a részvét vagy szeretetnek, s Alfréd alig várta, hogy a házból meneküljön, hol oly visszás helyzetben érezte magát e két öreggel szemben, kiknek ez egyetlen találkozás alkalmából egész életét ismerni vélte.

Sohajtva hagyta el a házat, s későn lévén, egyenesen az indóházhoz hajtatott, hol Párisig váltott magának jegyet, melyet Bécs után legelső tartózkodási helyül jelölt ki.

Midőn a coupéeba lépett, egyedül volt. S alig várta, hogy az oly váratlanul nyert ereklyéket elővehesse s ajkaihoz szoritsa.

Elővette a könyvet s érdekkel nézte meg annak czimét. Heine költeményei voltak, neki is kedvencz költője; de oly sötét volt a coupéeban, hogy egyetlen betüt sem birt a czimen kivül kivenni, s a kisded csipkével együtt gondosan uti táskájába helyezé és elgondolkozott.

Különös érzések vettek rajta erőt, valamely titokszerüséget vélt a Reinhold-házon és annak tulajdonosain észrevenni.

Most először merültek föl agyában oly kérdések, melyek gyermekkorában teljesen észrevétlenül simultak el előtte.

Miért volt boldogtalan Camilla? Miért nem találkozott soha szülőivel nyolcz éves házassága alatt, miért volt oly rögtöni házassága a bankárral, ki nála husz évvel volt korosabb és semmi tekintetben sem oly költői lényhez illő férj, mint Camilla volt?

Szép, gazdag, alig husz éves, a természet minden kedvezményével felruházva ... tépelődött az ifju s oly boldogtalan; mert hogy az volt, most már egészen biztosnak látszott előtte, s fájó szivvel

hasonlitá emlékében össze a pár óra előtt látott viruló, ragyogó arczképet, azon hervadt kifejezésü arczczal, mely évről-évre átlátszóbb, halványabb lőn.

— Bizonnyal mást szeretett! kiáltott fel végre, s oly éles fájdalmat érzett szivében, hogy hevesen ugrott föl helyéből.

És egész éjjel igy füzte gondolatait tovább, mig végre a nap első sugarait látta föltünni az égen s ekkor kimerülten hajtá le fejét, elaludt, s a nap égetően sütött arczára, midőn ismét fölébredt és nyugodtabbnak érzé magát.

VI.

Alfréd tulajdonképen Londonba sietett, hol nagybátyja egy bankárháznál tett kölcsön rendbehozása és megkötésével bizta őt meg, s hova bizonyos napon kellett neki megérkezni, de két napot előbb Párisban akart tölteni, hol a város látásán kivül egyedüli és legjobb barátját készült fölkeresni, Everarde Felixet, kivel a lipcsei intézetben hosszu évek során együtt volt, s kit ugy szeretett, mintha testvére lett volna.

Felix, mint Alfréd egykor Camillának mondta, nála két évvel fiatalabb volt, de korábban kezdte tanulmányait, s igy egyszerre végezték és hagyták el a várost, hol oly sokáig együtt voltak, s azóta folytonos levelezésben maradtak.

Felix tehát tudta, hogy Alfréd Párisba jön s megérkezésekor az indóháznál várta őt. A két barát viszontlátása zajos örömben nyilatkozott.

Alfréd ugyanazon fogadóba szállt, hol Felix lakott s minden idejöket együtt tölték.

— Meddig maradsz itt? kérdé Felix, midőn Alfréd az első benyomás után, melyet Páris minden idegenre tesz, kissé magához tért, és nyugodtabb lön. A Boulevardeon egy kávéház előtt helyet foglalva szivaroztak, s a járókelőket szemlélték.

— Most csak két napig, viszonzá a kérdett, de ha Londonban a rám bizott ügyeket elvégzem, ismét visszatérek, és te?

Felix vállat vont.

— Nem tudom, azt hiszem, legjobban teszem, ha veled megyek Londonba; két hónapja vagyok itt s unatkozni kezdek.

— És mennyi időre kaptál szabadságot?

— Kitől? Kérdé keserü gunynyal az ifju. Ki törődik velem, pénzemet egy ügyvéd által rendesen megkapom, s kivéve, hogy azt idő előtt el ne költsem, különben tehetek amit akarok.

Alfréd nem felelt, barátja körülményeit régen ismeré, tudta, hogy nincsen családja, születését valamely homály vagy legalább titokszerüség fedi, s ha az csak maga nem beszélt erről, ő soha sem hozta azt elő.

— Jó estét uraim, kiáltá most egy virágárus leány a két ifjuhoz ugorva, válaszszanak virágaim-

ból ; ah, önnek fivére is megérkezett, Everarde ur, mennyire hasonlit önhöz!

Felix, ki hosszabb ideig volt Párisban, már sokak által s e virágárus leány által is ismerteték, ki az érdekes csinos idegent nagy figyelemre méltatá, annál is inkább, mert az rendesen tőle vett virágot, s nem egyszer egy-egy Napoleonnal fizeté.

A két ifju egymásra nézett s nevetett e hasonlaton, mit már annyian mondtak nekik, s ők maguk is látták, hogy valóban igen hasonlithatnak egymáshoz. Egészen egyforma magasak voltak, ugyanazon vékony, nyulánk termettel, mindkettejüknek selyempuhaságu gyürüs világosszőke haja, átlátszó fehér bőre és kék szeme volt.

— Csalódik, szép Marie, mondá Felix, a leány virágai között válogatva, ez az ur nem fivérem, csak igen jó barátom.

— Ah valóban? De hisz ez lehetetlen, ritkán láttam még testvérek között is ily hasonlatosságot, s mi legkülönösebb, még hangjuk és nevetésük is hasonló, sőt módoruk is.

— Együtt nevelkedénk, mondá oda vetve Felix, s kiválasztván a virágot gomblyukába tüzte, s a leány kezébe csusztatá a pénzt.

— És ön uram? kérdé most Alfrédhez lépve a leány, ön megveti virágaimat?

— A legszebbet nem tüzhetem keblemre s a többi nem kell, viszonzá Alfréd nevetve.

— A legszebb?

— Igen, az ön maga. azt hiszem ezt már sokszor hallá, mióta virágot árul.

A leány nevetett, tovább futott és a többi asztaloknál kínálta virágait.

Az ifjak folytaták beszélgetésöket.

— De hát ha utadat bevégzed, folytatá Alfréd, mégis csak valamely pályára lépsz s munkátlanul nem töltöd életed?

— Tudod, hogy a kereskedelmi pályára készültem, mint te s az ügyvéd, ki nála letett vagyonomat kezeli, mint irá, egy tekintélyes bécsi bankárháznál deponálta azt, hova mint társ fogok belépni s hova előttem ismeretlen tekintélyek által ajánltatám. Ez a terv jövőmre nézve.

— Különös, mondá gondolkodva Alfréd, s nem tudta miért, de barátjának körülményei mindig igen szomoritólag hatottak reá.

— És semmi gyanud sincs, hogy kik voltak szüleid, kik és hol neveltek, kitől ered vagyonod?

— Legkisebb sejtelmem sincsen. Azt hiszem Bécsben születtem, de ebben sem vagyok bizonyos. — Mint hat éves gyermek vitettem Angolországba, hol egy igen kitünő családnál voltam addig, mig Lipcsébe az intézetbe léptem, s ez időtől ismered életem. Pénzben soha sem volt szükségem, s azt, mióta emlékezem, mindig egy bécsi ügyvéd által kaptam, kit azonban szintén csak leveleiből ismerek, személyesen sohasem láttam. Midőn Lipcsében iskoláimat elvégeztem, az ügyvédtől levél érkezett,

melyben a rendesnél sokkal nagyobb összeg pénzt kaptam azon utasitással, hogy menjek utazni, két évig maradjak távol, tudassam hollétemet s negyedévenkint küldetik utánam azon pénz, mely ezen első részlethez mindig hasonló leend.

— Különös!

— Igen különös, mondá keserüen Felix. Azonban el vagyok határozva egészen másként tenni, mint azt az ügyvéd és titkos pártfogóm gondolják.

— Hogyan?

— Mielőtt Párisba jöttem, Lipcséből egyenesen Bécsbe utaztam s azon ügyvédet keresém. kinek neve alatt pénzem érkezett s ki koronkint utasitásokkal és jó tanácsokkal szokott ellátni, és megtudtam, hogy Bécsben ily nevü ügyvéd nem létezik, s hogy és mimódon kapja meg hozzá intézett leveleimet, nem tudom, miután azon házban, melynek számát a levélczimre fölirni szoktam, oly nevü ügyvédről nem tudtak semmit. E sikertelen keresés után megnéztem Bécset s nehány napi ott tartózkodás után tovább utaztam, és utközben minden nevezetesebb várost érintve, idáig jöttem, hol mint mondám, két hónap óta vagyok, konnét azonban, ha te nem tudósitasz jöveteledről, már átmentem volna Londonba.

— És ott?

— Legelső teendőm leend felkeresni régi ismerőseimet s megkérni őket, hogy szerezzenek valamely állást egy kereskedő háznál. Magam fogom

megkeresni kenyeremet és nem tudatom többé az ügyvéddel, hol vagyok.

— Azt helyesen teszed, s csak arra kérlek, addig fogadd el a pénzsegélyt, mig teljesen biztos állásod nem leend, mert bármily jó barátaid vannak is Londonban, meg kell azt gondolnod, hogy idegen vagy és sok nehézségekkel fogsz küzdeni.

— Ugy beszélek angolul, mint anyanyelvemen, a kereskedelmi pályára készültem, pártfogásom lesz, s mindazzal birok, a mi azon pályára szükséges, melyre lépni akarok.

Alfréd gondolatokba merülve ült, s bármily kellemetlen volt is barátja helyzete, önkénytelen az jutott eszébe, hogy ő szivesen cserélne vele. Nem volt-e ő teljesen szabad és független, tetteinek, vágyainak, pályája választásának és jövőjének ura, mig ő . . .

Nem is mert saját sorsára gondolni.

Mióta hazulról elindult, nem gondolt többé azon jövőre, mi őt a legnagyobb nyugtalansággal tölté el, s e perczben Felix szavai eléje álliták mindazt, mit oly kellemes volt feledni.

Önkénytelen sóhaj lebbent el ajkáról s Felix azon kérdésére, mi nyomja szivét, több részletet beszélt el életéből, körülményeiből s csak két dolgot hallgatott el, azt, hogy vőlegény s hogy e házasság szive ellenére történik.

Hogy ezt miért nem emlité barájának, maga sem tudta, valamely ösztönszerü szégyenérzet tartá

ettől vissza, erélytelennek, férfiatlannak látta magát, s e perczben gyávaságnak tetszett előtte, amit elkövetett, — bár visszavonhatta volna.

Meg volt győződve, hogy Felix, ha ki nem gunyolja is őt gyengeségeért, mindenesetre megróná bátyja iránti bizalmatlanságát; s azon könnyelmüséget, melylyel önmaga rombolta szét élete boldogságát kárhoztatná, s nagyon izgatottnak is érezte magát barátjával szemben, kiről tudta, hogy előadását kifakadásokkal kisérné, s tartózkodott a rá nézve fontos részletekbe bocsátkozni.

Sokáig ültek még a boulevardeon s elhatározták, hogy negyvennyolcz óra mulva elhagyják Párist, hova azonban még mindketten vissza szándékoztak térni.

VII.

Két élvezetes nap után csakugyan utra kelt a két barát s minden nevezetesebb esemény nélkül érkezett Londonba, hol Felix, daczára, hogy hosszu idő óta nem volt, egészen otthonosnak érezte magát.

Megérkezésük után való nap azonnal sietett fölkeresni ismerőseit, de leveretve tért vissza; azok két hónap előtt hagyták el a várost s az egész őszt és telet Angolországtól távol szándékoztak tölteni.

Ez nagy csapás volt az ifjura nézve, mert tökéletesen meghiusitá tervét jövőjére, azonban rög-

tön elhatározta nem térni vissza Párisba, hanem fölkeresni Mr. Parrt és családját Svájczban, hova azok egyelőre utjokat vették.

E szándékát közlé Alfréddal, s az kisérőjeül ajánlkozott. Néhány hetet Londonban kivánt ugyan tölteni a város tüzetes átnézése s minden nevezetesebb hely fölkeresése végett, mely idő alatt a nagybátyja által rábizott ügyeket is elvégezhette, tökéletesen szabad volt és ment minden további üzleti dologtól.

Párisból és Londonból is irt haza s kapott leveleket, melyeket Felixnek rendesen fölolvasott s mindig magyarázatokkal kisért, ugy hogy az lassanként leirásból tökéletesen ismeré rokonait, gyermekkorát, multját, imádással párosult szeretetét Camilla iránt, látogatását Bécsben annak szüleinél. Ugyszintén megmutatá Felixnek Izabella arczképét, melyet Felix elragadó szépnek talált, megmutatá a könyvet és csipkét is, a melyet Bécsben kapott.

Még a ház régi cselédjeiről sem felejtkezett meg Alfréd, fölemlegeté az öreg portást, ki negyven év óta van a Szolmer-házban, Lukácsot, ki még az ő apjának inasa volt, vele járt Olaszországban, ismerte anyját, s szülei halála után folytonosan nagybátyja házánál maradt. Felix a legnagyobb érdekkel hallgatá mindezt; neki, kinek soha sem volt családja, uj, szokatlan érdekes volt mindezen családi változatosság, az egyes körülmé-

nyek, majd házasság, majd halál, keresztelő és sok más részlet, mely csak ugy előfordulnak az élet regényében, mint bárminő könyvben. Két hónapi együttlét után Felix ugy beszélt Alfréddel a Szolmer-család viszonyairól és tagjairól, sőt az üzlet multját, emelkedését, összeköttetéseit is ugy ismerte, mintha egész életét azok között töltötte volna.

Végre Alfréd annyira őszinte lőn barátja iránt, hogy azt is elmondá neki, mennyire nehezére esik az üzleti pályára lépnie, s hogy minden erejét kénytelen volt összeszedni bátyjával szemben, hogy el ne árulja ellenszenvét a rábizott kötelesség iránt. Azon aggodalmát is elmondá, hogy e pályának soha sem fog megfelelni s azon félelmet, hogy ily nagy vagyont kevés hivatás nélkül fog kezelni és e vagyon nagybátyjának halála után, az ő avatatlan kezében, a legnagyobb veszélynek leend kitéve.

Ily társalgások közben járták be Londont, kirándultak Brightonba, Richemondba, fölkerestek minden látni és nézni valót, s egy hónap mulva Svájczba indultak, hol azonban a Felix által keresett angol családot már nem találták; mert az angolok, ősz lévén, déli Franciaországba, Mentonéba siettek a hüvös svájczi levegő elől.

A két ifju ugyanazon az uton utazott Mentonéba mint az angolok: Mr. Parr és családja, s végre Mentonéba érve, Felix megtudta, hogy ismerősei csakugyan ott vannak.

Későn este érkeztek s reggel a ragyogó napsugarak ébresztek fel őket. Sietve felöltözködvén, Alfréd sétára készült, mig Felix alig várta, hogy barátait felkeresse.

Elváltak. Alfréd már leirásból ismervén Mentone környékét és sétáit, a gyönyörü Cap-St.-Martin felé vette utját. Mindenütt a tenger mellett cyprus-, olaj-, narancs- s czitromfák árnyékában haladt, koronként meg-megállt és szemeit a gyönyörü képen legelteté, mely eléje tárult.

A levegő oly átlátszó tiszta volt, hogy a tengerparton körös-körül minden várost kivehetett. Egymásután tüntek föl előtte Ventimiglia, Pordigheva és San-Remó, a másik oldalon Monte-Carló, fölötte a Turbie, vele szemben a Rocher-rouge a pont St. Louis cyprus és pálma fáikkal, a ragyogó kék ég alatt s a fok csúcsánál zuhogó tenger: mindez oly gyönyörü egészet képezett, hogy szivét reszketni érzé a gyönyörtől.

— Ah, — kiáltá fel kitörve, — ilyen vidék, ilyen élet kellene nekem! Anyám a szép olasz ég alatt született, atyám müvész volt, s én mindazon benyomásokat örököltem, melyeket ők e szép vidékről magukkal hoztak. Ah én nem illem be a számok országába, a kereskedői irodába!

Egy sziklára ült s fejét kezére hajtá. Szive annyira telve volt keserüséggel, hogy nem vette észre azon két hölgyet, kik e közben egészen közelébe értek. A fiatalabb kis kocsiban ült, melyet

az öreg nő huzott. Az ifju hölgy kilépvén a kocsiból, vásznat, ecsetet és festéket szedve elő, szintén egy sziklára ült és festéshez kezdett, mig az öregebb távolabb tőle foglalt helyet.

Az ifju bámulva nézett reá. Még soha ily megható szépséget nem látott.

Magas, karcsu, átlátszó, finom alakzatu leány ült előtte; arany haja puha fürtökben omlott vállaira, mig szemei nedves fényben ragyogva oly feketék voltak, mint az éj. Hosszukás finom arcza kissé föl volt hevülve, s midőn vérpiros ajkait megnyitá, két sor tündöklő fehér fogat láttatott.

E leány bájos arcza, minden tündöklő szépsége mellett hervatag volt; mintha az lenne rá irva, hogy nem marad soká az élők között. Az egész alak Alfrédnak Camillát juttatá eszébe, s nem volt képes szemeit róla levenni.

— Ön áthül ama sziklán, miss Parr, — kezdé az öreg nő angolul, azt hiszem, ama hely nagyon ki van téve a szélnek.

— Legkevésbbé sem, édes Huttons, viszonzá nevetve a leány, s önkénytelen az ifjura pillantott, ki őt folytonosan a legnagyobb érdekkel és bámulattal nézte.

— Miss Parr, gondolá Alfréd, hisz ez Felix barátjának leánya, ah mily gyönyörü lény!

Ekkor beszéd hangjai üték meg füleit s barátját látta egy férfi és nő társaságában közeledni, kiknek látására a fiatal leány félre tevé

képét és ecsetjét s észrevehető meglepetéssel nézett Felixre. Ez őt megpillantva, sietve közeledett felé.

— Miss Parr, kiáltá örömtelt hangon nyujtván felé kezét, mennyire örülök önt viszontlátni; ismeri-e még régi játszó társát?

A leány arczát láng boritá s habozva tette kezét az ifjuéba, kiről tudta, hogy ismerős, mert szülőivel jött, de látszott rajta, hogy nem emlékezik reá. Valóban ... mondá habozva.

— Mr. Everarde, szólt az ifjut bemutatva Mr. Parr, s a leány arczán élénk öröm látszott.

— Ah, mennyire megváltozott ön, mondá, sohasem ismertem volna meg, s midőn látta, hogy Alfréd és Felix köszöntik egymást, sebesen tevé hozzá: fivére, nemde?

— Igen, mondá nevetve Felix, idősebb testvérem Alfréd, van szerencsém önöknek bemutatni.

Szolmer közelebb lépett, meghajtá magát, de nem hallotta micsoda nevet ejtett ki Felix, midőn őt bemutatá, s igen csodálkozott, hogy az egész család Mr. Everardenak hivja őt, s a legnagyobb előzékenységgel és barátsággal fogadta és oly ismerősen bánt vele, mint Felixxel, ki több mint hat évet töltött házuknál.

Az egész napot együtt tölték, s midőn hazafelé mentek, Florence nem akart kocsijába ülni.

— Nem vagyok én beteg, mondá kipirult arczczal, s csak mert egyetlen leány vagyok, azért vigyáznak ugy reám.

És akaratos gyermekként rázta meg fürtös fejét. Nem, nem, ismétlé, semmi esetre se megyek kocsin; Huttons üresen fogja azt haza huzni, s engem, ha elfáradok, atyám vagy Mr. Everarde vezetni fog.

Engedni kellett. Ugy történt mindig minden, a mint ő akarta. Midőn az Everarde nevet kiejté, arcza kissé piros lett s Alfrédre nézett.

Alfréd rögtön hozzá futott és karját nyujtá neki, s minden mozdulatán látszott, hogy mily örömmel teszi azt. Felix elől ment Mr. és Mrs. Parral, ők hátra maradtak s utánuk a nőcseléd haladt az üres kocsival.

Mig Felix előadá ügyeit öreg barátjának s a kérelmet egy állás elnyerhetése végett, addig Florence és Alfréd élénken csevegtek s nagyon jól mulattak együtt. Kedvteléseik, gondolkozásmódjuk, szokásaik nagyon hasonlók voltak s igy könnyen megérték egymást. Midőn este elváltak, mint régi ismerősök szoritottak kezet.

VIII.

Midőn Felix előadá terveit az angolnak, társalgás közben azt kérdé, mi módon jutott ő, egykor mint kis gyermek annak házába?

— Ez egészen véletlenül történt, viszonzá a kérdett. Ön tudja Felix, hogy atyám igen előkelő és gazdag ember volt, lord Vhitmor, s én, mint

második fia, anyám részéről kaptam csak egy negyedrész vagyont, miután még két fiatalabb öcsém is volt. A lelkészi pályára léptem, s az atyai vagyonból semmit, még a nevet sem örökölvén, mig idősebb bátyám lord Whitmor of Cadogannak nevezi magát, én egyszerüen Mr. reverend Parr vagyok; öcséim közül az egyik a katonai pályán van s a legifjabb kereskedő.

Brightonban telepedtem le, megházasodtam; nőm szép összeg pénzt hozott s lassankint vagyonos ember lettem. Kevés igénynyel birtunk, nagyon elégedettek valánk, és csak egy dolog szomoritott bennünket, hogy nem volt gyermekünk, mert Florence csak házasságunk tizenkettedik évében született.

Midőn Isten meghallgatá könyörgésünket és a kis gyermekkel megajándékozott, többé nem hiányzott semmi, hogy elégedettek legyünk. Egészen hivatásomnak és családomnak éltem, napjaim, éveim egyforma csendességben teltek.

Egy napon levelet kaptam öcsémtől, ki, mint mondám, kereskedő s már igen tekintélyes és gazdag ember volt. A levélben azt kérdezé, nem volnék-e hajlandó egy hat éves kis idegen fiut házamba fogadni, őt, mint saját gyermekemet, jó kereszténynyé és jó angollá nevelni.

Én ezt a legnagyobb örömmel tettem; tudtam, hogy a kis fiu árva, s tudtam, hogy őt soha jobb helyre nem adhatják, mint hozzám, hol szülei helyett apát-anyát fog találni, s benne egy jó

kereszténynyt nyerek az egyháznak és egy honfiut nagy nemzetemnek.

— Igy jött ön házamba, Mr. Everarde, s hogy mai napig nem tartozik családomhoz, ennek oka az, mert azok, kik ön felől rendelkeztek, tizennégy éves korában Lipcsébe vitték a collegiumba s utóbb kereskedelmi iskolákba, azt hiszem attól félve, hogy anyanyelvét teljesen elfelejti.

Felix gondolatokba merült e beszéd alatt.

— Igy tehát öcscséhez kell folyamodnom, Mr. Parr, ha az előzményeket tudni akarom?

— Az többé nem lehetséges, minthogy szegény öcsém négy év előtt meghalt.

— És családja nem maradt?

— Nőtelen volt, összes vagyonát leányom Florencere hagyta.

Felix arczán keserü mosoly vonult el azon gondolatra, hogy mily ügyesen töröltek el minden nyomot azok, kiknek érdekökben volt tőle megmenekedni, hogy soha se találhasson reájok.

— És mégis, minden hasztalan volt, én ismét angol leszek, nemde Mr. Parr, ön ismét fiává fogad?

— A legnagyobb örömmel, látom a nyelvet ma is ugy beszéli, mint ha soha sem lett volna Angolországtól távol, s ha a kereskedelmi pályára készült, ugy . . .

— Nem vall velem szégyent, bárhová ajánl, arról biztositom.

Mr. Parr megigérte neki, hogy ismerőseinél tudakozódni fog valamely jó állás iránt, s Felix elhatározta, hogy azalatt, mig ilyen találkoznék, Mentonéban marad, mibe természetesen Alfréd is a legnagyobb örömmel egyezett bele.

Alfréd minden idejét az angol családdal s különösen Florenceval tölté, kit egy nagy betegség kiállott szenvedése után a londoni orvosok előbb Svájczba, azután valamely déli tartományba küldtek. A leány teljesen egészségesnek érezte magát, s csakis szülei tulságos szeretetének állitá mindazon kényeztetést, melylyel őt még mindig körülvették.

— Ugy bánnak velem, mint beteg gyermekkel, mondá olykor nevetve, s én, hogy örömet okozzak nekik, türöm a sok ápolást.

Meglátszott azonban finom termetén, halványságán és fényben uszó szemein, hogy igen gyönge, beteges.

Néha oly szép volt, mint egy túlvilági lény és szépsége oly megható, hogy az ember őt látva, majdnem könyezett. Ha legkisebb változása volt, szülei kétségbe estek; egy mosolyáért apja-anyja életét adta volna oda.

Elkényeztették ugy, a hogy a gyermeket kényeztetni lehet, és ő mégis maga volt a jóság és szelidség. Engedékeny, elnéző mindenki iránt; tizennyolcz éves volt s a festészetnek szentelte napjait, az erdő, virág és madarak voltak barátjai, egész világa, a legjobb könyveket olvasá, melyeket atyja

az ő számára kikeresett, az életnek csak jó és szép oldalát ismerte, minden virult, ragyogott körülte s ő nem tudta, hogy a napnak árnyéka is van.

— Jöjjön velem holnap a Roché-rougehoz, mondá este Alfrédnek, ha elváltak, vagy a fokra, vagy a völgyekbe ibolyát szedni! Minden napra volt valami terve, melyet Alfréddel közölt s az ifju, bár jól érzé a veszélyt, mely e társaságban őt fenyegeté, nem birt annak ellentállni.

Még csak nem is gondolt arra, hogy távozzék s elhagyja Mentonét. Érezé, hogy ez lehetetlen s minden idejét Florencevel tölté.

— Miért hivnak önök engem Everardenak? kérdé mindjárt ismeretségök másodnapján a leányt, ki csodálkozva nézett reá.

— Ez tehát nem önnek a neve?

— Én nem vagyok Felix bátyja s őt hivják Everardenak.

— Hiszen a név mindegy, viszonzá nevetve a leány; kérem engedje, hogy Everardenak hivjam, nekem e név nagyon tetszik.

Alfréd nevetve vállat vont.

— Hivjon inkább Alfrédnek.

— Ah azt nem tehetem!

— Hisz Felixet is keresztnevén nevezi.

— Ő gyermekkori játszótársam volt, de ha önt Alfrédnek hivnám, vőlegényemnek tartanák.

Alfréd sápadt lőn e szavakra, a lelkiismeret egy nyila szurta át szivét.

Már egy hónapja voltak Mentonéban s Mr. Parr még mindig nem tudott biztosat mondani Felixnek a kivánt állás felől. Jöttek-mentek ez ügyben Londonba és vissza a levelek, de végeredményhez nem jutottak, s különben a két müvelt, szellemdus ifju oly kellemes társaságot képezett a Parr-család részére, hogy örültek, ha azok minél tovább maradnak Mentonéban, s ők maguk is oly jól érezték magukat, hogy egyik sem kivánkozott elhagyni a szép helyet.

Felix gyakran átment Monte-Carlóba, s mint mondá, nagy szerencsével játszik. Alfréd egyetlen egyszer kiséré őt oda s elragadtatva dicsérte a hely szépségeit, de többé soha sem kisérte barátját, inkább addig angol ismerőseivel tett kirándulást a hegyek közé, vagy az ibolyával telt völgyekbe, s bokrétát kötött Florencenek.

Ugy éltek, mint Pál és Virginia.

Még soha szerelem oly természetesen, oly minden zavar s titokszerűség nélkül nem fejlődött, mint Florence keblében Alfréd iránt. Szerette őt, és nem tudta, hogy ezt titkolni kell. Reggel, ha jött, eléje futott, ha elment, reszketve szoritá meg kezét s elbeszélé neki, hogy mily hosszuk azon órák, melyekben nem láthatja őt. Számtalanszor megkérdé tőle »gondol-e reá«, ha nincsenek együtt, s könyes szemekkel mondá, hogy ha tőle válni kellene — meghalna. . . .

A szülők mosolyogva hallgatták e szavakat.

Ők rég tisztában voltak a fölött, hogy Florence ahhoz fog férjhez menni, kit szive választ. Születése óta mindig azt tette, amit akart, s a szülők örültek e vonzalomnak, habár azt sajnálták, hogy nem angol az, kit szeret, különben teljesen helyeslék választását. Látták, hogy Alfréd tökéletesen gentleman. Hogy minden szava észt, finomságot, szivet és a legjobb nevelést árulja el, s ők nem kivántak többet. Nem is gondolkoztak a jövő felett, semmiféle körülményeiről nem tudakozódtak; a mi egyik főjellemvonása az angoloknak.

Ők az első félórában tudják, hogy gentleman-e az, kivel a sors összehozta őket vagy nem, s ha müveletlennek találják, nem néznek többé reá, mig ellenkező esetben tiz évi ismeretség után sem kérdezik körülményeit, eredetét, kilétét; szerintök vagy érdemes valaki, hogy müvelt emberek társaságában legyen, vagy nem, s ezzel be van végezve minden.

Igy volt Alfréd is az angol családdal. A legbensőbb barátságban éltek és soha egyetlen szóval sem emliték családját, multját vagy terveit a jövőre s ő soha sem beszélt e dolgokról.

E közben Felix kezdett türelmetlen lenni, s pár hónapi Mentonéban létele után egy napon kinyilatkoztatá Alfrédnak, hogy pár hétre Londonba megy.

— Mily szerencse rám nézve, mondá az ifju, igy rád bizhatom azon teendőt, mire bátyám leg-

utolsó levelében kért, s iratokat szedett elő, miket Felix figyelemmel nézett át.

— Igen nagy összegről van szó, melyet ama banknál föl kell venned, mondá figyelmeztetőleg barátjának Felix, még pedig személyesen.

— Te megteszed ezt helyettem, nemde? — folytatá némi zavarral Alfréd, mert érezte, hogy kötelességi szempontból helytelenül cselekszik; én nem hagyhatom el e helyet.

— Még sógorok leszünk, mondá nevetve Felix, értem annyiban, hogy a Parr-családnak ugy mutattalak be, mint öcsémet.

— Ah, hisz ez csak tréfa, én Florencenek mindjárt másnap megmondám, hogy nem Everarde a nevem, és azóta többnyire Alfrédnak hivott, ha mások nem hallák.

Felix nevetett, mialatt Alfréd arcza lángvörös lőn.

— Elvégzem kivánságodat az angol banknál, s csak arra figyelmeztetlek, hogy meggondoltad-e, mily következései lehetnének annak, mit cselekszel? Azon összeg, melyet rám bizol, egy egész vagyon; nekem egy garasom sincs, ugyszólván szerencsevadász vagyok a világban, sem nevem, sem családom, kidobtak az emberek közé, s tartanak pénzzel azért, hogy a nyomor rá ne vigyen, hogy családom kilétét kutassam, hátha a rám bizott összeggel tovább állok!

— Felix!

— Száz közül kilenczvenkilencz ezt tenné helyemben a mai világban, folytatá mind élesebb keserüséggel Everarde s ki tudja, nem leszek-e én a századik? . . .

Alfrédet kétségbe ejté e gúny és makacsság.

— Ha ezt hihetném rólad, mondá heves haraggal, ugy egy perczig sem társalkodnám veled, azt hiszem, eléggé ismerlek arra, hogy ettől ne féljek.

Felix áradozó szeretettel szoritá meg kezét.

— Te még sokat fogsz csalódni a világban, mondá mély sóhajjal, az oly emberek, mint te, nem a mai világba valók.

— Ugy beszélsz, mint egy vén bölcs, mondá nevetve Alfréd, két évvel vagy fiatalabb nálam, egyszerre léptünk ki az intézetből, annyi tapasztalásod van mint nekem, s oktatást adsz az élet és emberek rosszaságairól.

— Te idealista vagy, már jellemedben fekszik, hogy mindenütt a szépet, jót és a költőit keresd, magadról itélsz meg másokat, s az életet ugy itéled meg, mint a minő körülmények között folytak mostanig napjaid.

— És te?

— Én más körülmények között születtem és neveltetém; már szüleimnél kezdtem az emberek rosszaságát ismerni, s véleményem az, hogy a körülmények mindenkit rosszá tehetnek.

— Ezt csak a keserüség mondatja veled, s mert épen ugy mint én, nem ismered az életet, a

jövő és tapasztalás az ellenkezőről fognak meggyőzni. — Hiába vitatkoznánk e fölött, mert nem győzhetnők meg egymást. Te milliomok ura vagy, kihez mindenki alázatos arczczal fog közeledni, én szegény földönfutó, ki az embereket nagyon is hétköznapiságukban ismerem.

— Igazad van, ez oly tárgy, melyről nem beszélhetünk. Te mindent rútabbá akarsz tenni, mint van, én pedig talán mindent szebbnek látok s ez nem körülményeinkben, de önmagunkban rejlik, biztositlak, hogy én a te helyzetedben épen oly szép reményekkel tekintenék a jövőbe, mint most, te pedig épen oly kételkedő és keserü volnál, ha egész vagyonommal birnál, mert ez jellemedben fekszik; — isten tudja, örömest cserélném azt el a te szabadságod és függetlenségeddel, ha lehetne.

— És miért ne, mondá odavetve Felix, mialatt szivarjáról lerázta a hamut. Mi tartóztat, hogy ne maradj helyettem Angolországban mint Everarde Felix, s én ne menjek rokonaidhoz mint Szolmer Alfréd . . .

Alfréd oly bámulással nézett barátjára e szavakra, hogy az gunyos nevetésben tört ki.

— Nos, mi tartóztat, folytatá bizonyos konoksággal. Nem hasonlitunk-e egymáshoz, hogy mindenki testvéreknek tart bennünket, nincsen-e egy és ugyanazon pályánk. Több gyakorlattal bir-e egyikünk a másiknál s nem hivnak-e e perczben

mindkettőnket Everardenak, csak tőled függ, hogy ha egyikünkből Szolmer lesz, az te, vagy én legyek.

Mindez tréfásan s gunynyal volt mondva, de Felix oly kihivó éles tekintettel szegzé tekintetét Alfrédra, hogy az egészen megzavarodva süté szemeit a földre s a csodálkozástól egyetlen szót sem birt kiejteni.

Felix elveté szivarját s fölugorva helyéről barátjához lépett, kinek hevesen tette vállára kezét.

— Én megmondom neked mi tartóztat vissza ettől, ha akarod tudni, — nagybátyád milliomjai!

Most végre Alfréd is magához tért s lángpiros arczczal, szikrázó szemekkel viszonzá Felix gunyos tekintetét.

— Nem a milliomok, kiáltá hevesen, nem a pénz, mint te gondolod, hanem a becsület! Ez az mi visszatartana attól, hogy oly tettre vetemüljek mi lelkiismeretemmel nem fér össze.

Felix mosolyogva vont vállat.

— Ugy hát ne bizz ötszázezer frankot egy ismeretlenre, mert nem tudod, hogy nem kerül-e e tett még sok lelkiismereti furdalásodba, miután azon összeg nem a tied!

— Ez annyit tesz, hogy te nem akarod megbizásmat s kérésemet teljesiteni?

— Sőt igen szivesen, ha azt rám mered bizni.

Alfréd szó nélkül szedte elő irományait, arcza büszke önérzetben lángolt; leült, a papiro-

sokat egyenkint átnézte s Felixnek nyujtá, ki azt hasonlóan átvizsgálta, s midőn minden részlettel, mi az ügyhöz szükséges volt, megismerteté őt, kezét nyujtá neki.

— Légy meggyőződve, mondá, hogy mig távol leszesz, soha egy percznyi nyugtalanságot sem érzendek a miatt, hogy ez összeget egy szerinted ismeretlenre biztam, ki legjobb barátom.

— Köszönöm! viszonzá Felix, s hangjának reszketése elárulta benső megindulását.

IX.

Felix harmadnapra határozta elutazását, s még az nap közlé e tervet Mr. Parral, ki helyesé tettét, de némi aggodalommal kérdé, ha Alfréd is követendi-e őt?

— Nem, viszonzá a kérdett, ő egy idég, mig én visszatérek, itt marad, s később majd együtt folytatjuk utunkat; s midőn Florence a zobába lépett, élénken mondá neki apja, hogy Felix Londonba utazik, de . . .

A leány halott halvány lőn.

— És Mr. Alfréd? kérdé elfojtott hangon.

— Ő itt marad! viszonzá jelentőségtelje mosolylyal Felix.

— Ah, mennyire megijedtem, folytatá elpirulva s megkönnyebbülve, a legnagyobb termé etes-

séggel Florence, mit kezdtem volna nélküle, ki lett volna sétáimban társam; és meddig marad ön távol Mr. Everarde?

— Azt hiszem, két vagy három hétig, különben az egészen ügyeimtől függ, meglehet előbb, meglehet később térek vissza, egyébként ön nem nélkülöz engem Florence?

— Nem annyira, mint Alfrédet, viszonzá őszintén a leány, de ön is nagyon hiányozni fog nekünk.

— Köszönöm, sietni fogok vissza . . .

És valóban sietett is, két heti távollét után visszatért Mentonéba, s azon kereskedő háztól, hova ajánlva volt, csak biztatást, de semmi bizonyost sem hozott. Mig távol volt, Alfréd, mint azelőtt, minden idejét a Parr-család körében tölté s minden gondolkodás nélkül adta át magát azon varázsnak, melyet Florence társaságában talált. Hiába érkeztek nagybátyja és Izabella levelei, hiába kérdezték azok tőle, mit csinál oly soká egy helyen és pedig Mentonéban, hol elfoglaltsága nincs, — ő alig felelt nekik s akkor is oly kitérően és oly általánosságban, hogy Izabella heves jellemèhez képest végre élénk szemrehányásokat tett neki, mire ő a legnagyobb nyájassággal, szeretettel felelt, de részletekbe nem bocsátkozott. Egész szivét és eszét a Florence iránti szerelem foglalta el. Az őrüléshez érezte magát közel, ha arra gondolt, hogy e lénytől valaha el kell válnia s életét máshoz kötni, kivel alig rokonszenvezett.

Órákig ült és gondolkodott, mit tegyen, hogy e köteléket felbonthassa, mely azelőtt még türhetőnek, de most elviselhetetlennek tetszett neki, s megforgatott fejében minden lehetőséget, mi szakadásra vezetné, s minden, de minden eszébe jutott, csak egy nem — az őszinteség!

Erre nem is gondolt, mert nem érzett elég erőt, hogy nyiltan megirja, miként unokatestvérét nem szereti, azon két ember gyermekét, kiknek ő az életben mindent köszönhetett.

Hiába inté az ész a szivet, mindannyiszor Rochefoucauld azon mondata jutott eszébe, »ha szenvedélyünket legyőzzük, ez nem a mi erőnket, hanem azok gyengeségét mutatja.«

A mennyire növekedett szerelme, annyira növekedett kétségbeesése is, s midőn egy napon Felix váratlanul belépett hozzá, izgatottan borult karjaiba s az első üdvözletek kicserélése után elmondott neki mindent, még azt is, mit eddig mindig elhallgatott előtte, hogy Izabella menyasszonya s hogy e házasságból semmi sem lehet.

Felix nyugodtan végighallgatá őt s itt-ott elbeszélése közben egy-egy kérdést vetett oda.

— Te sokat beszéltél nekem Camilláról, mondá a többek között, de azt soha sem emlitéd, hogy ki volt ő tulajdonképen, mielőtt bátyád elvette, hogy kinek a leánya, gazdag-e vagy szegény, szeretetből lépett-e bátyáddal ama házasságra, mely őt boldogtalanná tette, vagy hogy

körülményei kényszeritették-e férjhez menni egy gazdag emberhez, ki nálánál husz évvel volt öregebb?

— Hogy ki volt ő, azt elmondhatom neked: Reinhold Camilla, egy igen gazdag bécsi bankár leánya, de hogy mi vitte ama házasságra, nem tudom. Anyagi viszonyok nem, más egyébnek kellett a dologban lenni, bizonyos titokszerüség fedi ez esetet, melyből én csak annyit tudok, hogy nyolcz éves házassága alatt szüleivel soha sem találkozott, s igy azt hiszem, hogy vagy azok kényszeriték őt a férjhez menetelre, vagy szülei akarata ellenére tette e lépést, mely, meg vagyok győződve, életébe került.

Felix elgondolkozott.

— És Izabella az ő leánya; azt mondod, hogy anyját imádtad és leányát nem szereted; hát nem hasonlit e leány édes anyjához?

— Legkevésbbé sem; soha gyermek annyira el nem ütött anyjától, mint unokahugom, s ha valaki hasonlithat Camillához, az egyedül Florence!

— Alfréd, te igen komoly játékba kezdtél, mely mondhatom, könnyen Florence életébe kerülhet.

— Nem, nem, ne ejtsd ki ez iszonyu szót, kiáltá fölugorva Alfréd, soha mást, mint Florencet, nem veszek nőül, inkább meghalok.

— E perczben nem tudok neked tanácsot adni, mondá Felix, legjobb lesz, ha most elejtjük e tár-

gyat, majd visszatérünk rá. Itt vannak irományaid; az ötszázezer frank azóta már bátyád kezei közt van, azt hiszem, te magad sem végezhetted volna jobban.

— Köszönöm Felix, te igaz barátom vagy. Nyugodtabb, higgadtabb vérmérsékletü s meg vagyok győződve, hogy minden dologban a legjobb tanácsot fogod nekem adni.

A két barát kezet szoritott s Felix átöltözködvén, a tengerpartra mentek, hol ez időben az előkelő közönség mind együtt volt található, igy Parrék is, kikkel ők rövid séta után találkoztak, s kik az ujonjöttet a legnagyobb nyájassággal fogadták.

Miután Felix most már minden körülményt ismert Alfréd életéből, figyelemmel kisérte annak magaviselét Florence iránt s ugy látta, hogy Alfréd egészen ugy viseli magát a leány iránt, mintha annak vőlegénye volna, s hogy Florence fiatal szivének egész szenvedélyével ragaszkodik Alfrédhez; este, midőn hazamentek s egyedül voltak, nézetét el is mondta barátjának.

— Te messzebb mentél e dologban, mondá neki, mintsem helyzetedben szabad lett volna; most csak az a kérdés, mire határozod el magad, mert tovább ez igy nem tarthat; vagy szakitasz Parrékkal, vagy őszinte vallomást teszesz bátyádnak; — válaszsz a kettő közül.

Alfréd megdöbbenve hallá e szavakat s lel-

kében tökéletesen igazat adott Felixnek. Maga is érezte, hogy a húrok tul vannak feszülve, de arra, hogy egy vagy más irányban határozzon, sehogy se birta magát eltökélni.

Hol gondolkozva, hol beszélgetve tölték az estét, s végre Felix azon tanácsot adta Alfrédnek, ne menjen pár napig Parrékhoz, vesse magát próba alá, s határozzon minden benyomás nélkül; ne most, ne e perczben, hanem mikor nehány napja lesz már, hogy Florencet nem látta.

Alfréd szinleg elfogadta e tervet, de igen jól tudta, hogy a pár napi távollét csak szitani fogja Florence iránti szerelmét, s nem nehány nap, de soksok év, egy öröklét mulva sem feledhetné Florencet.

A következő napon kora reggel a Berceaura mentek, mely hegy a környéken a legmagasabb, s a kirándulás egész napot vett igénybe, és igy Alfréd nem láthatá Florencet. Másnap Nizzába rándult a két barát, hol egy napot töltöttek; onnét harmadnap Cannesba. Negyed nap már nem állta ki tovább Alfréd, s midőn megérkezett Mentonéba, a vasutról egyenesen Parrékhez sietett.

Midőn belépett, Florencet egyedül találta, ki mosolygó arczczal jött eléje s feléje nyujtá mindkét kezét.

— Jó, hogy jön Alfréd, papa és mama már azt hitték, elutazott.

— És ön, Florence? kérdé kezeit nem bocsátva el az ifju s oly mélyen, oly szerelemmel

nézett szeme közé, hogy a leány önkéntelen lesüté szemeit, aztán a legbensőbb bizalommal és szerelemmel tekintett reá.

— Én, mondá mosolyogva, én tudtam, hogy ön valahova kirándulást tett s hogy nemsokára vissza fog jönni.

— És ha nem jöttem volna?

Florence álmélkodva nézett rá.

— Hogyan lehetne ez? kérdé elfogultan; erre még sohasem gondoltam, hisz ha önt nem láthatnám . . .

Elhallgatott s nagy könyek peregtek arczára.

— Florence, kiáltá az ifju és heves szenvedélylyel keblére ölelé a reszkető leányt; hát nem tudja-e, hogy jobban szeretem mint életemet, hogy e három nap alatt a pokol kinjait szenvedtem át, hogy egy nap, egy óráig sem tudok ön nélkül élni, s hogy inkább meghalok, semhogy valaha elhagyjam.

A leány könyein át mosolygott, s nagy szemeit a legbensőbb szerelemmel függeszté kedvesére, kinek minden szava mind megannyi mennyei szózat hangzott fülébe.

Helyet foglaltak.

Annyi mondani valójuk volt egymásnak, s este, midőn Felix a szobába lépett, mindkettejük arczán látta, hogy vallomásra jutottak, a boldog öröm oly magasztos kifejezése ült arczukon, minőt csak a kölcsönös és megértett szerelem varázsol-

hat a vonásokra. Ez alatt Parrék is visszaérkeztek sétájokból s örvendve látták, hogy leányuk oly vidám, minőnek már több napja, Alfréd távolléte óta, egyszer sem látták.

Midőn a két barát ez este otthon együtt volt, Alfréd elmondott mindent Felixnek, mindent s azon határozatát, hogy Izabellának irni fog, tudatni fogja vele a történteket, vagy legalább annyit, hogy házasságukból semmi sem lehet.

De ezt könnyebb volt mondani, mint megtenni. Száz levelet kezdett meg s egyet sem fejezett be. Nem talált szavakat, hogy hálátlanságát leirja, nem volt ereje, hogy másként tegyen, mint szive parancsolá.

Kétségbe volt esve, nem evett, nem aludt, nappal minden idejét Florencevel tölté, s este, midőn senki sem járt többé a tengerparton, ő akkor föl s alá futkosott s hallgatá a tenger zugását, mely annyira hasonlitott az ő bensejéhez.

Parrék semmit sem vettek rajta észre, mert ha Florencevel volt, akkor nyugodt és boldognak érezte magát, a leány szülőinek rég megmondta, hogy Florencet szereti, nőül akarja venni, s azok áldásukat adták e frigyhez, mert látták, hogy leányuk boldog, s ők nem kivántak egyebet.

— Anyagi ügyeiről ne gondoskodjék Mr. Everarde, mondá Parr neki, Florence gazdag s mi nem kivánunk mást, csak azt, hogy leányunkat tegye boldoggá és hogy igérje meg, hogy Angol-

országban marad, a mig élünk, velünk fog lakni, mert Florencetől megválni nem birnánk.

Alfréd mindent igért, hisz oly kimondhatatlan boldog volt, hogy nem kivánt egyebet, mint elvonulni, elbujni a világ elől, nem látni soha senkit, egyedül Florencenek és boldogságának élni a föld valamely szép helyén s elfelejteni mindent, a mi őt a multra emlékeztetné.

Egy este haza menvén bátyjától és Izabellától leveleket talált, melyben azok nagy szemrehányásokat tettek neki hosszú hallgatásáért, még mindig Mentonéban lételéért s hivták haza.

Ekkor már egy hónapja nem irt nekik.

Rögtön asztalhoz ült és tudatá, hogy másnap elhagyja Mentonét, Párisba és innét Londonba megy, hogy tapasztalatait folytassa, néhány hétig beteg volt, irá, s mig jobban nem lett, nem akarta őket nyugtalanitani, azért nem irt.

Még most sem volt ereje a valót bevallani. Reszketve adta e levelet postára; tudta, érezte, hogy mily helytelenül cselekszik, becsületérzése föllázadt e tette ellen és mégsem tehetett másként. Vajjon igaz-e az, hogy minden ember egy rossz szellemmel s egy őrangyallal jön a világra, kik szivében folytonosan küzdenek, s majd egyik majd másik győzedelmeskedik, mig végre az egyiknek vagy másiknak jut a végleges diadal?

Igy volt ez legalább Alfrédnél. Ő minden jó és rossz cselekedetet képes volt megbirálni; tudta,

mikor tesz jót s mikor követ el helytelent, de nem volt ereje önmaga fölött győzedelmeskedni, s a véletlen ugy akarta, hogy veszélyesebb körülmények közé jöjjön, mint az emberek legnagyobb része.

Felix figyelemmel kisérte őt, de ha Alfréd nem kérdezte, nem szólt bele barátja tetteibe. Ő egyrészt nagyon is el volt foglalva saját ügyeivel s másrészt nem akarta tanácsát barátjára erőszakolni; de titokban gondolkodott a felett, hogy mi módon lehetne ama veszélyt elháritani, mely Alfrédet fenyegeti, ki vakon rohant abba.

Felix egészen más jellemmel birt, mint Alfréd; sorsa már olyan volt, hogy keserüvé legyen az emberek igazságtalansága és rosszasága fölött. Érezte, hogy létele e földön egészen jelentéktelen, sziv, vagyon és barátok nélkül dobták ki a világba, s azt hivé, a sors még csak tehetséget sem adott neki, hogy fölküzdhesse magát valamely polczra.

E gondolat kétségbe ejté.

Küzdeni egy egész életen át, dolgozni eredménytelenül, elveszni ismeretlenül, szegényen, a nagy tömeg között, mint annyian, s végre meghalni, ugy mint valamely állat, ki azért dolgozott egy életen keresztül, hogy enni kapjon — mily sors ez!

Élni azért, hogy megkeresse mindennapi kenyerét!

Ez borzasztó gondolat volt Felixre nézve.

Nagyravágyó kezdett lenni. Keblét erélyes akarat dagasztá és agyát ránézve elérhetetlen, kivihetetlen eszmék kinozták. Olykor tudni akarta kilétét, elhatározta kérdőre vonni azt, ki őt alamizsnával látja el — tán sajátjából. Máskor megveté, s nem akart róla tudni és tőle valamit elfogadni!

Ily különböző eszmék, vágyak, tervek foglalkoztaták a két barátot, kiknek az volt szerencsétlenségük, hogy a sors nem helyezte egyiket a másik körülményei közé.

— Mit tennék én Alfréd helyén! gondolá gyakran Felix.

— Mily boldog volnék, ha Felixxel cserélhetnék! sóhajtá nem egyszer Szolmer.

Az idő mult, s Felix levelet kapott Londonból, honnét egy jó állás megnyilását jelenték neki, s kérdék, ha akarja-e azt elfoglalni? Ő azonnal készen volt az utra.

Közlé szándékát Mr. Parral és Alfréddel, kik helyeslék határozatát, s már márczius lévén és a dél meleg, ők is vele mentek Londonba.

Everarde elfoglalá állását s Parrék néhány heti Londonba időzés után Brightonba mentek, hol Parrnak mint lelkésznek egy évi szabadság ideje már letelt. Ez időt az egyházi gondnokság leánya egészségének helyreállitása végett adta neki, s igy most már Parr sietett elfoglalni papi szé-

két és Alfréd majd Londonban, majd Brightonban volt, de folytonosan a család közelében töltè idejét.

X.

Ősz lett, a fák levelei hulltak s Florence ujra betegeskedni kezdett. Halvány, sovány lőn, valamely titkos félelem látszott őt epeszteni; olykor láza volt s az orvos fejét csóválá, midőn a leány állapotát megvizsgálta. »E perczben még nincs veszély; — mondá a kétségbeesett szülők kérdésére — de valamely belső bánata van leányuknak, ezen kell segiteni, különben az ily gyenge alkatu és élénk képzelőtehetségü lényt megemészti a titkos gond és bú.«

Mi lehetett ez?

Florencenek minden vágya teljesült, még gondolatát is ellesték, Alfréd szenvedélyesen szerette őt, majd mindig együtt voltak; a szülők nem birták kitalálni, hogy mi lehet az, a mit az orvos sejtett!

Közlék ezt Alfréddel is, ki a hirre nagyon megdöbbent.

— Én szerelmem, mondá Florencenek, s kezét kezébe fogta, mit tegyek, hogy egészséges légy, szólj, életemet adom érted?

— Édes Alfréd, mondá Florence s elpirulva simulván hozzá, én nem értem azt, hogy mért

nem esküszünk meg, mi tartóztat, hogy egymáséi legyünk; félek, hogy nem szeret eléggé arra, hogy nejévé tegyen! Közel egy éve, hogy menyasszony s vőlegény vagyunk és még egyszer sem fejezte ki azon vágyát, hogy megesküdjünk.

— Kedves Florence, mondá Alfréd és szerelemmel zárta karjaiba a leányt; — miért nem szólt régen, hogy ezt óhajtja, hisz ez nekem is legnagyobb boldogságom! Még ma beszélek atyjával s remélem, hogy rövid időn az enyém leend.

És valóban e kívánság a legboldogabb emberré tette Alfrédet, s ő, ki saját erejéből soha sem birt határozni és mindig azt várta, hogy a körülmények kényszeritsék őt, örült, hogy végre határozni kell. Mindent rendbe hozott Mr. Parral, ki elmondá, miféle irományokra van szüksége, mint idegennek, s hogy ő saját maga fogja őket összeadni.

Alfréd protestans volt, s igy a vallásra nézve semmi nehézség sem létezett; s csakis attól függött az esküvő, mennyi időbe kerülend, mig Alfréd szükséges irományai megérkeznek.

E percztől Florence ismét a régi volt. Arcza rózsái visszatértek, élénk, örvendő és boldog volt; nem kételkedett Alfréd szerelmében, s gyakran mondá szüleinek és vőlegényének, — ha Alfrédet vagy szerelmét elveszteném, az halálom lenne!

Mily ingatag alap ahhoz a férfi szerelme, hogy arra egy élet boldogságát épitsük, s mily ritka nő, ki abban nem csalódik!

Alfréd néhány nap mulva Londonba ment, hogy Felixszel beszéljen.

Tudta, hogy midőn Londonba érkezik, Felix hivatalában lesz, hol nagyon meg volt elégedve s igen jó és jövedelmező állással birt.

Alfréd azonnal oda ment és felkereste őt.

Midőn belépett, Felix látta rajta, hogy valamely nagy és erős elhatározással kereste fel őt, s félre téve munkáját, eléje sietett.

— Hány órakor szabadulsz meg innét? — kérdé Alfréd a kézszoritás után, s hangja a fölindulástól reszketett.

— Ötkor, s igy hatkor együtt ebédelhetünk, remélem ma Londonban maradsz.

— Igen, mert fontos beszédem van veled, ötkor lakásodon várlak.

Midőn az ifju távozott, Everarde mély gondolatokba merülve ült vissza helyére, s e nap igen rosszul ment a munka. Saját eszméivel volt elfoglalva. Neki is volt sok mondani valója Alfrédnek, t. i. az, hogy megtörtént, mit oly régen tenni szándékozott, s végkép szakitván multjával, ezentul egyedül saját magára, szorgalmára és tehetségeire van utalva.

Pár hónap előtt irt azon ügyvédnek Bécsbe, kitől eddig sorsa függött, s keresztelő levelét és a kilétét bizonyitó iratait kérte tőle, mit az minden nehézség nélkül meg is küldött, azt hivén, hogy idegen országban szüksége lehet az ifjunak azokra.

Miután ez megtörtént s kezei között volt mindaz, a mit birni akart, azóta egyetlen sort sem tudatott magáról és végkép szakitott a multtal.

Ez iratok annyiban voltak fontosak reá nézve, mert azokban mint törvényes gyermek szerepelt, apja és anyja meg voltak nevezve s igy születésén semmi folt sem létezett. Ez őt boldoggá tette, s ez örömét szándékozott barátjával közleni, ki az egyedüli volt e földön, ki kétes helyzetéről, aggodalmairól tudott s bizonynyal vele örvendett azon egyetlen kedvezményen, a mit a sors neki nyujtott.

Alig várta, hogy este legyen, s midőn elhagyhatta hivatalát és lakására sietett, Alfrédet a legnagyobb izgatottságban találta.

Alfréd ugy fel volt indulva, hogy egyetlen szót sem beszélhettek ügyeikről, hanem Felix azonnal ágyba fektette őt s ő maga egész este és éjjel virrasztott mellette.

Alfréd a lázban eszméletét veszté, összevissza beszélt mindent s értelem nélkül kiabálta a Camilla, Izabella és Florence neveket. Midőn reggel Felix orvost hivatott, ez azt mondta, hogy az ifju oly nagy veszélyben forog, miként ő maga egyedül felelősséget nem vállalhat miatta, s kivánja, hogy fölötte orvosi tanácskozmány tartassék. Ez meg is történt, s az összehivott négy orvos a bajt agyvelőgyuladásnak, a lázat pedig a legnagyobbnak állitá, a mi csak ily betegségnél lehet.

Felix, midőn az orvosok távozása után beteg barátjával egyedül maradt, annak ágyához ült és kétségbeesett ijedtség és fájdalommal takará el arczát.

— Mihez fogok kezdeni, kiáltá — ha Alfréd meghal? Jobban szerettem őt, mint bárkit e földön, örömest életemet adnám érte!

OSZK

MÁSODIK RÉSZ.

I.

Egymást érték a kocsik a Szolmer-palota előtt s harsogó zene hangzott le az ablakokból; mint a lent ácsorgó nép mondá, a milliomos bankár egyetlen leányának eljegyzését ünneplik.

Januárius hónapja van s a fagyos szél dühösen hordja a havat és csapkodja azt az emberek szeme közé. A kocsisok a bakon dideregnek és sóvárogva tekintenek föl a fényesen világitott ablakokra, melyek mögött a boldog emberek meleg szobákban harsogó zene mellett mulatnak, mig őket lent majd megveszi a hideg.

— Borzasztó idő! — szólt most egy kocsishoz a kapu elé lépő vörös ruhás, fehér prémes vastag portás; s az ég felé nézett, hol egyetlen csillag sem mutatkozott; sötét komor és viharos volt minden, mint a rossz ember lelkiismerete.

— Jobb lett volna urnak születni, kiáltá a bakról feleletül a kocsis, azok odafönt mily jól

mulatnak, pedig tudom olyan is van köztük akárhány, kinek üresebb a zsebje, mint az enyém!

Mindnyájan nevettek ez élczre.

— Tévedsz barátom, viszonzá bántódva a portás; de hogy uram egymaga gazdagabb, mint az egész társaság együttvéve, azt magam is hiszem.

— És egyetlen leánya van csak, ez igazságtalanság, ha szegény volna, bizonynyal egy tuczat gyerek lógna a nyakán!

— És ki a vőlegény? kérdé egy másik kocsin ülő; de a portás nem felelhetett, mert épen egy pompás fogat fordult a kapu alá s ő sietett az ajtót megnyitni, melyből csillogó rendjelekkel boritott mellü katonatiszt s egy karcsu barna fiatal ember ugrott ki. Az illetők fölsiettek a szőnyeggel boritott, virágokkal diszitett inasoktól hemzsegő lépcsőn.

— Báró Eberhein tábornok!

— Gróf Omlay Elemér, kiáltá az ajtónálló s a két belépő azonnal közfigyelem tárgya lőn.

A tábornok katonás tartással haladt a belső termek felé, hol a házi urat és leányát vélte találni, s alig figyelt az őt jobbról-balról köszöntőkre, mi alatt társa mindenfelé nyájas pillantásokat vetve haladt utána, mig megtalálták Szolmert, ki már ekkor fogadásukra sietve eléjök jött, de a mily nyájas volt a tábornok iránt, oly hidegen fogadta Omlayt.

— Leányom tánczol, mondá erőltetett szivességgel Szolmer az üdvözletek kicserélése után;

azonban keressük fel, ő igen örvendeni fog exczellentiád viszontláthatása fölött.

Omlayt szándékosan mellőzé.

Az ujonjöttek meghajták magukat és követték a házi urat, ki leányához vezetve őket, egy ideig velök maradt, s aztán házi uri teendői után látott.

Izabella, ki ez este valódi tündér volt, s kinek szépsége ugy ragyogott, hogy elvakitott s elhomályositott mindent maga körül, különböző módon fogadta a két férfit, kik előtte meghajták magukat.

A tábornoknak, ki apja lehetett volna, észrevehető tisztelettel nyujtá kezét, mig társára egy kihivó tekintetet vetett, s szemei oly sötétek voltak, mint ama sötét csillagtalan éj, mely az ablakon át betekintett.

De az ifju kiállotta e tekintetet s visszaadá azt. Halvány arcza egy pillanatra lángvörös lőn s aztán daczos, gunyos mosoly vonult, mint a villám, vonásain át.

Általános társalgás folyt köztük s nehány percz mulva a tábornok félre lépett, miután a franczia négyesben Izabellára került a sor, s más ismerőseihez közeledett.

Omlay nem mozdult helyéről és szemeit le nem vette Izabelláról, mindaddig, mig az visszajött.

— Mikor jött meg? kérdé a leány hozzá fordulva,

— Egy óra előtt. Párisban kaptam a mai estélyre a meghivást, éppen a clubból mentem haza. Kiszámitám az időt, hogy itt lehetek-e akkorra, midőn önnek eljegyzése megtartatik, s ugy találtam, hogy igen. Frakkom fölé téli kaputot vettem, s éjjel-nappal utazván itt vagyok, és önnek sok szerencsét kivánok a jövőhöz!

Gúnyosan hajtá meg magát.

— Miért e guny? kérdé Izabella és szeméből ujra azon sötét kifejezés lobbant föl, mig ajkai reszkettek.

Az ifju vállat vont, s a társaságon körülhordozá szemeit.

— Kérem mutasson be vőlegényének, viszonzá Omlay, s mellőzte az előbbi kérdést.

Ekkor vége volt a négyesnek s Izabella meghajtván magát tánczosa előtt és Omlay karjába ölté kezét.

— Jőjjön, mondá daczosan s ugy lépdelt, mint egy királyné, kihivó büszke arczczal, fölvetett ajkakkal; mindenki utána nézett.

A legnagyobb darab arany a birodalomban: — suttogák utána — 3 millió forint értékü!

— És szép! mondák a férfiak, ördögiesen szép; az ember Junóra gondol, ha látja, de szemei Belzebubot juttatják eszünkbe.

Mindenütt helyet adtak nekik, s Izabella a termek hosszu során vezetvén keresztül társát, végre egy egészen üres szobába érve, megállt.

E terem sárga selyem tapetokkal és butorzattal birt, négy sarkában óriási alabastrom virágmedenczék, megrakva növényekkel. A virágok közül szobrok tekintének elő s a középen lefüggő csillár lángtengerbe borita mindent.

Izabella heves izgatottsággal ragadá ki kezét az ifju karjából s fuldokló, lihegő hangon kérdé:

— Miért jött vissza, miért jött vissza?

Aztán eltakarta arczát és reszketett.

Omlay nyugodtan, legkisebb megindulás nélkül tekintett reá.

— Mert szeretem önt, látni akartam azon csodálatos embert, ki önt elragadja tőlem.

Izabella egy közel álló székbe fogódzott.

— Ő vőlegényem!

Omlay gróf nevetve szólt: És mi vagyok én?

— Könyörüljön rajtam, mondá kezeit összetéve a leány; tudja, hogy egyedül önt szeretem, de nem lehetek az öné.

— És miért?

— Mert szavamat más birja, s mert atyámnak életébe kerülne, ha máshoz mennék, mint Alfrédhez.

— Ő meg fog nyugodni ebben, de én nem mondhatok le önről, tudja, hogy mennyire szeretem, hogy minden percz, melyet ön nélkül töltök, egy évet vesz el életemből; nézzen meg, huszonöt éves valék, midőn megismerém, s két hónap óta

nem látván önt, e hatvan nap alatt redős arczu agg lettem!

A leány reá függeszté szemeit s diadallal mosolygott.

— Oly szép ön Elemér, mondá elragadtatva. Sáppadt, szemeit sötét karikák szegélyezik, de sokkal szebb, mint midőn utolszor láttam, ah miért jött vissza, miért jött vissza! . . .

Hangja a legnagyobb kétségbeesést árulá el. Az ifju megragadá kezét.

— Midőn megkértem önt atyjától, ő azon választ adá, hogy ön el van jegyezve, s én kilépve szobájából, önt az ajtóban találtam, mindent hallott, reszketve, lihegve állt előttem, könyek boritták arczát, karjaimba rogyott és azt mondá: »öné vagy senkié« — nem igy volt?

Izabella szó nélkül függeszté rá szemeit.

— És én megesküdtem, hogy e szavakat ön meg fogja tartani. Vagy az enyém lesz vagy senkié!

— Elemér!

— Ne szakitson félbe, ön jól tudja, mondá kérkedve, hogy én nem fogadok olyat, mit meg nem tartanék. Elváltunk, nekem bátyám ügyei miatt Párisba kellett mennem; s bár ő nem is sejti, hogy öcscsét e házban kikosarazták, nem akarta, hogy most még visszajőjjek, azonban én tilalma daczára itt vagyok.

— És mit akar tenni?

— Nem távozom addig, mig ön nőm nem lesz, atyja akaratával vagy anélkül.

A leány szemében percznyi öröm villant föl, aztán lehullt székébe s kábultan hunyta be szemét.

— És most mutasson be vőlegényének, mondá az ifju, észrevehető gunynyal hajtván meg magát.

— Mit akar ön tenni?

— Semmit, meg akarok ismerkedni vele. Első dolog, hogy ellenségeinket megismerjük s én szemébe akarok nézni annak, ki önt elrabolni készül tőlem.

Gunyos, kedélytelen hangon nevetett s karját nyujtá Izabellának.

A leány kábultan, halványan hagyta el helyét s a gróf karjába ölté kezét. Szó nélkül indultak meg, ki a teremből keresztül a társaság tömkelegén a vőlegényt keresni.

Minden lépten-nyomon megálliták őket.

Mindenki a legélénkebb bókokkal halmozta el Izabellát, s ő alig birt ez udvariasságokra felelni.

Most a tábornok lépett hozzájuk.

— E perczben értem, miért jött öcsém tilalmam daczára Párisból, mondá udvariasan, egy ily sétáért, magam is visszajönnék — Ausztráliából.

Omlay nevetett, mialatt bátyjával sebes egyetértő pillantást váltott, Izabella alig talált elfogultságában szavakat arra, hogy a társalgást folytassa.

A tábornok jobboldalán haladt, mig Elemér balján vezette, s igy értek a játékterembe, hol Alfréd asztalnál ült és játszott.

Az ujonjöttek megálltak háta mögött és vártak, mig a megkezdett játszmának vége lesz, mialatt Izabella a tábornokkal beszélgetett s mindenkép kerülni akarta atyja rosszaló, szemrehányó tekintetét, ki egy közel álló asztalnál ült s neheztelve nézett reá.

A tábornok már ismeré Alfrédet s Izabella csak a két ifjut mutatá be egymásnak, kik meghajtván magukat s egymás szemeibe tekintvén, mindkettő meglepetve hökkent vissza.

Alfréd arczán futó halványság látszott, mig Omlay észrevehetőleg zavart lőn.

— Nem akarjuk játékában zavarni, Szolmer ur — mondá a gróf — kérem üljön vissza helyére!

— Köszönöm, viszonzá szórakozottan amaz, — ha megengedi — és sebesen foglalá el székét s fölvette kártyáit.

E különös viselet ugy Izabellának, mint a tábornoknak is feltünt.

— Már látta valahol unokatestvéremet? kérdé a leány.

— Párisban, de akkor másodmagával volt, ugy hiszem fivérével, legalább oly hasonló volt az, a kivel láttam, hogy testvéreknél ritkaság.

— Hogy nézett ki a másik? kérdé sebesen, izgatottan Izabella.

— Azt hiszem, a másik fiatal ember valamivel magasabb, arczának kifejezése enyhébb,

mosolygóbb, szóval jobb, megnyerőbb hatást tesz az emberre és nem szeplős.

Izabella hevesen ragadta meg a gróf karját s egész testében reszketett.

— Mi baja? kérdé csodálkozva Omlay; jőjjön tánczoljunk, hisz ön didereg! és sebesen a tánczterem felé vezette.

— Ah, ha tudná ön Elemér, mily hurokat penditett meg szivemben, mily gyanunak adott tápot e szavaival! Alfrédnek nincs fivére, ő sohasem szólt arról, hogy másodmagával utazott.

— Ez különös, ki lehetett ama másik ifju?

— Most nem folytathatjuk e tárgyat, de legközelebb beszélünk még arról, viszonzá sebesen a leány, s a tánczterembe léptek, hol épen egy négyes kezdetéhez készültek a párok.

— Adja nekem e négyest! mondá Omlay.

— Ez a harmadik, Alfréddel kell tánczolnom, neki igértem.

— Felejtse el ez igéretet.

— Atyám is tudja, hogy Alfréddel foglalkoztam, és sohasem bocsátaná meg e tettemet.

— Legalább addig, mig ő eljön keresni, hisz oly szórakozott volt s csupán a kártyára gondolt; megvagyok győződve, hogy elfelejti.

— Ezt nem fogja tenni, viszonzá sértett hiusággal Izabella, mialatt sötét szemeit az ajtóra függeszté, melyen át Alfrédnek jőni kellett.

— Hiába várja őt! folytatá nevetve a gróf. Neki kedvesebb a kártya, mint ön, hisz ez világosan látszott arczán.

— Omlay! mondá fojtott haraggal a leány; Alfréd el fog jönni, én mondom ezt önnek.

A gróf gunyosan mosolygott.

A zene megszólalt, Elemér tánczosnőjével a párok közé állt és Alfréd nem jött.

Már eltánczolták az első figurát, midőn Alfréd a terembe lépve tétovázva nézett szét. Megpillantva Omlayt s Izabellát, hozzájuk sietett.

— Köszönöm, hogy ön szives volt helyemet pótolni, gróf ur, én nem hallottam a játék-szobában a zenét, és te Izabella megbocsátasz?

Kérően nézett a leányra, ki csodálkozva szemlélte Alfrédet. Meg volt lepetve, egészen mást várt, mint e nyájasságot, hozzá volt szokva, hogy egy mosolyáért a férfiak párbajt vivjanak s e közöny érthetetlen volt előtte. Hiuságát sértve érzé általa.

— Csak én vesztettem ez elmaradás által! — mondá gunyosan.

— Te tréfálsz, viszonzá az ifju, és kigunyolsz, kérlek, bocsáss meg.

Izabella vállat vont.

— Legkevésbbé sem neheztelek, egyébként ha kivánod folytatni a tánczot, a gróf csak helyettesedül ajánlkozék.

— Ezt nem merném kérni, félnék, hogy a gróf ur haragját magamra vonom, szólt Alfréd

magát udvariasan meghajtva, s lassan hátra huzódott, a párok között elveszve.

Mindketten meglepetve néztek utána.

— Valami történt vele, mondá Izabella.

— Ma az eljegyzés napján — szólt Omlay gunyosan, kinek volt igaza?

Rajtuk volt a sor, s beálltak a párok közé.

Alfréd ez alatt lassan haladt a tánczolók között s alig birt áthatolni a tömkelegen, majd itt lépett egy uszályra, majd amott ütődött valakibe, mig végre egy mellékterembe lépett, hol álmadozva vagy inkább magába mélyedve dőlt egy pamlagra s összegyűrt levelet vett elő, melyet figyelmesen kezdett olvasni. A levél igy hangzott:

»Kedves Alfréd!

Ugy tudjuk, hogy ön több évet töltött Lipcsében egy intézetben, hol talán emlékezni fog egy növendékre, kit Everarde Felixnek hivtak, s kiről azt állitják ott, hogy önnek jó barátja volt. Ha talán tud ez ifju jelenlegi hollétéről valamit, kérem tudassa azt velem mielőbb stb. . . .

Reinhold Fülöpné.«

E levelet Alfréd nehány óra előtt kapta, s már vagy tizedszer olvasta át. Egész lényén nyugtalanság, izgatottság látszott, s midőn lépteket hallott, észrevehetően összerezzent.

Szolmer lépett a terembe.

— Hogyan, Alfréd — kiáltá csodálkozva — te itt magányosan, s menyasszonyodat másnak engeded át!

Az ifju zavartan ugrott föl.

— Későn érkezém a tánczterembe, Izabella már tánczolt, s nem akartam a grófot megbántani, ki szives volt helyemet pótolni . . . és e levél is csodálkozásra gerjesztett — ime olvassa bátyám.

A bankár átfutá a levelet.

— Különös, mondá visszanyujtva, soha sem hallám e nevet »Everarde«, s te emlékezel reá?

— Nagyon jól, ő ugyanazon évben hagyta el az intézetet, mint én, de azóta nem tudok róla semmit, mit érdekelheti ő Reinholdnét?

— S ki volt e növendék, neve után itélve idegen, franczia?

— Azt hiszem igen, mondá habozva Alfréd.

— És mit fogsz felelni Reinholdnénak?

— A napokban Bécsbe szándékozom rándulni s ugy gondolom legjobb leend, ha szóval viszem meg a feleletet.

A bankár nem felelt, nem tudta miért, de e levél kellemetlen hatással volt reá. Alfréd modorán valami erőltetettséget vett észre, és arról sem tudott eddig, hogy az ifju Bécsbe szándékozik menni . . .

Alfréd zsebébe rejté a levelet, s egy sebes fürkésző pillantást vetett nagybátyjára, mintha különösnek tetszenék neki annak hallgatása.

A zene elhallgatott, a párok hullámzani kezdtek, a mellékterem megtelt és élénk nevetés, csevegés hangzott hozzájuk.

— Menjünk, mondá Szolmer, keressük fel leányomat, egész este Omlay társaságában van s megvallom, ezt nem szeretem . . .

Alfréd nevetett.

— Ő vetélytársam? kérdé, de a bankár észrevette, hogy szórakozott volt s e szó legkisebb felindulást sem okozott benne.

Egymás mellett haladtak, midőn Izabella nehány leánynyal lépett a terembe, követve Omlay s több fiatal ember által.

— Várjanak itt meg, mondák a leányok mig toillettünket rendbe hozzuk, és — eltüntek egy mellék ajtón.

Omlay Alfrédhez lépett, mig a házi ur a többiekkel beszélt.

— Mondja csak Szolmer, nem volt ön két év előtt Párisban? kérdé tőle, mialatt egy közel álló pamlagra veté magát.

— Többször is, és ugy hiszem, hogy két év előtt is tölték ott néhány hetet.

— Másodmagával nemde, egy ifjuval, ki önhöz hajszálig hasonlitott?

Alfréd nevetett.

— Alkalmasint téved ön Omlay, viszonzá az ifju s a gomblyukában lévő virágott nézdelé, én egyedül voltam.

— Lehet, viszonzá odavetve a gróf, — s milyennek találja Párist?

— Londont jobb szeretem, komolyabb, szolidabb, valódibb az élet ott; de Páris az élvezetek paradicsoma.

— Mennyi időt töltött ön külföldön?

— Közel négy évet.

— És ezt mindig e két városban, vagy másutt is volt?

— Sokfelé utaztam, bejártam a Svájczot és Olaszországot. Ismeri ön Rómát és Nápolyt? kérdé hirtelen Alfréd, kinek a gróf kérdései észrevehetően terhére voltak.

— Nagyon jól, Nápolyban oly sok telet töltöttem, hogy szinte második hazámnak mondhatom; anyám mellbeteg volt, a telet délen tölté s végre Mentonéban halt meg.

— Nápoly kellemes város, folytatá Alfréd.

— De én sokkal jobban szeretem a telet Nizza, Cannes vagy Mentonéban tölteni, e helyeken az ember ugy él, mint falun, holott Nápoly csak ugy élvezetes, ha a társaságba járunk, s én ezt anyám betegsége miatt nem tehettem.

Szolmer hozzájuk lépett.

— Ah Olaszországról van szó, mondá mosolyogva, Alfréd nagyon szereti a déli vidékeket, például Mentonét . . .

A gróf élénken tekintett reá.

— Ön Mentonét ismeri, és erről nekem nem is szólt. Meddig volt ott?

— Néhány hónapig, viszonzá kitérően Alfréd, s hangja reszketett.

— Nézze gróf ur, mondá nevetve a bankár, mily fölindult még most is, ha Mentonéről szól, fogadok, hogy valamely szerelmi kaland tartá őt oly soká.

— Bátyám . . .

— Légy nyugodt, Izabella nem tud erről semmit, azonban . . .

— Hisz ezt könnyü volna megtudni, folytatá nevetve, de egy nemével a fenyegetésnek Omlay, ki Alfréden zavart vélt észrevenni, s szemeit mozdulatlanul szegezé reá.

— Remélem, hogy ez igen kevéssé érdekli önt, mondá fojtott ingerültséggel Alfréd, s nem veendi magának azon fáradságot, valamint nekem sem jutna soha eszembe, ön felől tudakozódni.

Mindketten meglepetve néztek reá. Szolmer, ki sohasem látta Alfrédet fölindulva, s megszokta, hogy az bizonyos mozdulatlansággal szól mindenről és soha el nem ragadtatja magát, bámulva hallá e szavakat.

E perczben visszajöttek a leányok, Alfréd elébök sietett és Izabellának karját nyujtá.

— Mióta a gyürüt ujjadra huztam, nem is láttalak, mondá, annak pedig már hat órája, s ez jegyes párnak hosszu idő,

Izabella önkéntelen Omlayra nézett, egy pillantást váltottak, aztán kihaladt Alfréd karján a teremből, követve a többiek által, mig Omlay végig vetvén magát a kereveten, egyedül maradt, s gondolatokba mélyedt.

— Izabellának igaza van, — suttogá — ez ember életében valamely titok rejlik!

II.

Néhány nap mulva Alfréd Bécsbe utazott, hová hajnalban érkezett, s tizenegy órakor már a Reinhold-ház kapuja előtt állt.

Gondolkozva haladt föl a lépcsőn, s majdnem öntudatlanul lépett az előszobába, hol csak az inas kérdésére rezzent föl, hogy kit jelentsen be?

— Szolmer Alfréd! mondá az ifju, s az inas kevés idő mulva föltárá előtte az ajtót.

— Isten hozta önt, édes Alfréd, mondá Reinholdné, ki e négy év alatt elveszté egyenes tartását s görnyedt lőn; köszönöm, hogy eljött, naponként vártam levelét.

— Személyesen óhajtottam választ hozni — viszonzá az ifju s helyet foglalt.

Az öreg nő megdöbbenve tekintett reá, s egy perczig hallgatott.

— Ön nagyon megváltozott, mondá aztán halkan, habozva,

— Azt hiszem a betegség, s az évek, . . . négy éve mult, hogy utólszor voltam itt.

— Az igaz, de négy év nem olyan nagy idő... és most egészséges ön?

— Tökéletesen, azonban ha megengedi, azon tárgyra térek, mely miatt jöttem, mert egy óra mulva találkozásom van, kegyed Everarde Felix felől tudakozódott?

— Mit tud ön róla? kérdé a nő, mialatt észrevehető felindultság látszott arczán.

— Majdnem semmit. Az intézett elhagyása óta nehányszor irt, gondolom Párisból s azóta nem hallottam hirét.

— És mit irt azon leveleiben? kérdé sürgetve Reinholdné.

Alfréd mosolygott.

— Meg fog bocsátani, de azon levelek annyira személyesek voltak, hogy . . .

— Hogy helytelennek találja azokról idegennel beszélni — igaza van, azonban engem nagy fáradságtól kimélne meg, ha csak annyit mondana, hogy hol tartózkodik jelenleg Felix, vagy mi lett belőle?

— Ugy tudom, ő teljesen egyedül áll a világon; számtalanszor hallám őt ugy nyilatkozni, hogy valamely állást keres, a melyből megélhessen.

— Együgyüség! ő sohasem látott szükséget pénzben, s jövője biztositva van.

— Azonban, nem tudván honnan jön e segély, ő helytelennek tartá azt elfogadni.

— És mit akar tenni, vagyon, ismeretség, talán képesség nélkül a világban?

— Megbocsásson, ha az utolsó állitásnak ellent kell mondanom; az igaz, hogy ő szegény, de szorgalmatosan tanult s bir annyi képességgel, hogy megbirja keresni kenyerét.

— S mi czélból veté meg a segélyt, melyet rendesen kapott?

— Mert megveté azokat, kik azt neki küldék. Szüleit nem ismeri, azok jónak látták kitaszitani őt a világba s ő nem akar elfogadni tőlük semmit.

— És átkozza őket?

— Megveti. Nem kiván róluk tudni.

Mindketten semlegesek akartak maradni, s a legnagyobb fölhevüléssel beszéltek. Reinholdné hervadt redős arcza lángolt, Alfréd szemei haragban égtek.

Pillanatnyi szünet állt be.

— Ön tehát semmi felvilágositást sem adhat?

— Kivéve, ha azt közli velem, hogy mi czélból kivánja tudni hollétét, azt megirhatom neki, ha elég fontos arra, hogy multját juttassam eszébe, melyre nem akar gondolni többé.

Az öreg nő szemei könybe lábadtak.

— Mi hiányzott neki a multban? kérdé reszketve.

Alfréd önkéntelen ajkába harapott.

— Ezt nehéz volna nekem idegennek elmondani, de biztosithatom önt, hogy nem egyszer lát-

tam Felixet az intézetben sirni, s e könyek nem gyermekies könyek voltak, hanem a legkeserübb fájdalom könyei.

Alfréd hangja elfogult volt, s ajkai dadogva ejték ki a szavakat.

Reinholdné eltakará arczát.

— Kegyedet közelről látszik érdekelni e dolog, ismerte ön Felix szüleit.

— Igen jól, mondá hévvel az öreg nő. Igen jól. Anyja jó barátnéja volt Camillának, egy szerencsétlen asszony, kire soha sem gondolhatok könynyek nélkül.

És keservesen sirt, a zokogás egész testét megrázkódtatá.

Alfréd fölállt s órájára tekintett.

— Megbocsát, mondá észrevehető hidegséggel, ha távozom. Talán örömest marad fájdalmával egyedül s kellemetlen egy idegen jelenléte.

Reinholdné ijedten ragadá meg kezét.

— Nem, nem, ön nem távozhatik anélkül, hogy Felix hollétét ne tudassa velem — mondá esengve, látom, hogy ön tudja azt.

— Erre nem vagyok fölhatalmazva.

— Még akkor sem, ha okaimat erre nézve tudatom önnel?

— Mint mondám, ha azok elég fontosak arra, hogy érdemes legyen barátom nyugalmát zavarni.

— A bankárné észrevehetően küzdött,

— Mióta ön itt volt Alfréd, sok megváltozott házunknál, férjem, ki harminczöt évig vitte vasakarattal és kézzel a kormányt, egy veszélyes szélhüdés következtében fél év óta ágyban fekvő beteg, s rajtam van minden gond és ah! ez nem volna még oly nehéz. De ehhez a folytonos keserv és lelkiismeretfurdalása is járul, mi végkimerüléssel fenyegeti erőmet.

Alfréd letette kalapját, s ujra helyet foglalt, mialatt a bankárné habozva és elnémulva ült helyén.

— Nem tudom, hogyan folytassam? — mondá akadozva.

— Legyen őszinte, — ha talán Camillával összeköttetésben van azon történet, mit elmondani akar, ön tudja, hogy imádom őt, előttem ő mindig szent marad.

— Némi részben őt is érdekli az, de nem közvetlenül, az az . . . hogy . . .

Ujra elhallgatott.

— Ne szóljunk többé e tárgyról — — miért kinozza magát, arczáról, szemei tekintetéből látom, hogy mily küzdésen megy át, majd egykor, ha nyugodt lesz, ha ismét Bécsbe jövök . . .

Látszólag a legnagyobb közönynyel ejté ki e szavakat, de belseje reszketett és minden vére agyvelejébe tolult.

— Nem lehet, mondá Reinholdné, nem hallgathatok, s csak azt igérje meg, hogy soha azt,

mit most tőlem hall, ajka ki nem ejti, s magának Felixnek sem szól róla.

— Esküszöm erre, senkinek és Felixnek legkevésbbé!

— Köszönöm. Tudom, hogy bizhatom önben.

— Mint saját fiában.

— Hogyan kezdjem? Camilla tizenhét éves volt, egyetlen egy gyermekünk, szemünk fénye, atyja bár szigoru volt iránta, de a hol lehetett kényeztette, s én ugy szeretém őt, hogy minden kivánsága szent volt előttem. Soha nem volt távol tőlem, itthon neveltetém, s egyedül akkor távozott hazulról, midőn franczia társalkodónőjével sétálni ment. — Nem tudom mi módon, e séták alkalmával egy fiatal emberrel ismerkedett meg, ki ama franczia nőnek ismerőse volt, s ki tanulmányok végett jött Bécsbe; idegen, neve után itélve franczia.

Ez ifjut megszerette s egy napon nekem bevallá szerelmét s attól való félelmét, hogy atyja a szegény idegen festőt soha sem fogadja vejévé. Camilla könyek közt azt is mondá, hogy ez esetben soha sem megy férjhez.

Kétségbe estem. Ismertem férjem szigorát és leányom mély érzését, tudtam, hogy egyik a másik áldozata lesz.

Mindent elkövettem, hogy lebeszéljem őt e szerelemről és határozatról, kértem, hogy felejtse el az ifjut, ki alkalmasint csak vagyonáért kivánja

őt nőül venni s nem egyéb valamely kalandornál, de Camilla erre csak mosolygott.

— Ő nem tudja ki vagyok, mondá, s mostanig ugy ismer mint a társalkodónő hugát, azt hiszi, szegény vagyok, s mint mondá, csak is igy merészelt hozzám közeledni, mert ő is szegény.

Meg voltam győződve, hogy a társalkodónő a legügyesebben fonta be Camillát, hogy elhiteté vele, miként az ifju nem is tudja, mit Bécsben mindenki tudott, hogy ő a gazdag Reinhold leánya, s ily módon akar most Camilla vagyonához jutni.

Azonban ezt hiába mondtam volna Camillának, ő egyike volt azon lényeknek, kik semmit sem tesznek félig, s tudtam, hogy azon előttem ismeretlen ifjut ugy szereti, a hogy többé soha nem fog szeretni senkit.

Sok gondolkodás után elhatároztam szinleg beleegyezni szerelmébe és terveibe, de azt mondám neki, hogy nehány hónapra falura megyek vele, nehogy atyja hirül vegye, hogy leányát gyakran látták egy ifju társaságában, mert ez semmivé tenne mindent.

Camilla elhitte ezt és beleegyezett s csak arra kért, engedném még egyszer látni Everardeot, ki nem tudná hova lett, ha bucsu nélkül távoznék tőle.

Ez is megtörtént, s mi elutaztunk. Férjem ugyanekkor hosszabb utra indult külföldre, s én

örültem ennek, mert folytonos félelemben voltam a miatt, ha valakitől Camilla szerelméről hallana.

Alig valánk két hétig falun, midőn egy este föltünt nekem, hogy Camilla pár nap óta mily soká marad a kertben s ha bejön mily szórakozott és fölindult. Kérdezém őt e miatt ő kitérően felelt.

Másnap este utána mentem, távolról követtem őt, és láttam, hogy a kert kisded hátulsó ajtaján kilép s hirtelen az uton fölfelé halad.

A legnagyobb ijedtség fogott el. Hová mehet, — gondolám, de a kerten kivül nem követhetém, mert az első lépésnél észrevett volna.

Helyemen maradtam tehát és vártam. Számitani kezdém, mióta tartanak ez elmaradások s mennyi ideje lehet, mióta leányom legelőször egyedül sétálni ment.

Emlékezetem végig futá a mult napokat, s kiszámitám, hogy ennek egy hete lehet.

Nem mozdultam helyemről, mert akartam látni, hogy mely irányból tér vissza, s mennyi ideig marad távol.

Alkony lőn és sötétes, s két alakot láttam közeledni, az egyik Camilla, a másik magas, karcsu fiatal ember, s az alkony daczára kivettem, hogy világosszőke fürtös hajjal és gyönyörü kék szemmel birt.

Ritkán láttam oly csinos embert.

Lassan haladtak s a kertajtóhoz érve megálltak, mig én a bokrok közé rejtőztem.

— Nem képzeled Emil, mily iszonyu éjeket és napokat töltök! mondá reszkető hangon Camilla Nőd vagyok és mégis azt hiszem, helytelenül cselekszem, midőn anyámtól megszökve hozzád megyek, s ha már elkövettem szüleim tudta nélkül e lépést, azt hiszem jobb volna sohasem térni többé hozzájok vissza.

— Légy nyugodt, szeretett Camillám, mondá karjaiba zárva őt az ifju. Nem tart soká ez alakoskodás, én pár nap mulva megkapom örökségemet s akkor itt hagyjuk e helyet, Olaszországba megyünk. Mi nekünk nem kell atyád vagyona, az enyémből megélünk, bármily csekély is az a tiedhez képest és boldogok leszünk.

— De szülőim haragja, anyám kétségbeesése...

Az ifju elkomorodott.

— Kérdeztelek, mielőtt megesküdtünk, elég erősnek érzed-e magad mindezt elviselni, s elég kárpótlást találsz-e szerelmemben mindazon veszteségért, s te...

— Ne szólj, kiáltá hévvel és szenvedélyes szerelemmel Camilla, mialatt karjaiba veté magát. Mindent meggondoltam s nélküled nem tudnék élni!

Az ifju szivéhez szoritá őt. »És most isten veled holnapig!« — Elváltak.

Camilla sietve haladt a ház felé, én utána. Hogyan irjam le önnek meglepetésem és kétségbeesésemet? Camilia Everarde neje volt, tudtomon

kivül esküdött meg, ez azt hittem több, mint mit elviselni képes lehettem volna.

Mit fogok férjemnek mondani, ki sok tekintetben oly szigoru volt, hogy leányommal együtt mindig rettegtünk tőle, mi leend mindennek következménye? Mindezt elgondoltam és sürü könyek áztaták arczomat, midőn a szobába léptem.

— Te megcsaltál engem! kiáltottam haraggal és kétségbeeséssel, midőn Camilla felém közeledett, — mást mondtál és mást tettél; mivel érdemlettem ezt tőled?

Camilla lábaimhoz borult, sirt, esdekelt, hogy bocsássak meg neki, kért, hogy adjam rá áldásomat és engedjem őt férjéhez menni, ki nélkül nem élhet s kivel nehány nap előtt, midőn elhagytuk Bécset, megesküdött, s kinek három hét óta neje.

— S hogy és miként tehetted ezt boldogtalan? kérdém tőle.

— Férjemnek egy igen jó barátja lelkész Mödlingben: ez esküdtetett meg bennünket, két tanu és a gouvernante jelenlétében; de nem az én, hanem idegen név alatt.

— Szerencsétlen, hisz akkor nem érvényes a házasságod, kiáltám, s ha Everardenak tetszik, bármily perczben fölbonthatja azt s elhagyhat!

— Ő ezt nem fogja tenni.

— Ma vagy holnap talán nem, de pár esztendő mulva és akkor mi lesz belőled? Atyád kitagad, az emberek megvetnek s mi lesz sorsod?

Camilla eltakará arczát.

— Mindent eltürök, csak Emil szeressen, mondá reszketve, semmit sem kivánok e földön, csak vele lenni és szerettetni általa.

Tudtam, hogy igazat mond, ismertem szivét, kit az magába fogadott, azt onnan nem irthatá ki többé semmi sem!

— Keblemre ölelém őt és megbocsáték neki. Uram Isten! kiáltá Reinholdné, mit is tehettem volna egyebet. Egyetlen gyermekem volt, rajta kivül a világon senkim. Most csak az a kérdés, mondám, hogy mit tegyünk atyáddal szemben? Neki nem szabad e dologról semmit tudni, különben...

— Ő megölne engem, kiáltá borzadva Camilla, most, midőn oly boldog vagyok!

— Sokáig beszélgeténk e tárgyról, és szegény Camillám oly boldog volt, hogy szivét kiöntheté, hogy nem kelle magába zárni mindazt, mivel szive oly telve volt, mint a mult napokban, s midőn végre elaludt, ajkai még mindig Emil nevét susogák, kit egész lelkéből szeretett.

E naptól Everarde mindennapos vendégünk volt. Az estéket együtt tölték. Késő éjjel távozott és korán reggel már ismét ott volt.

Igy telt el három hónap s az idő ősz felé közeledett.

Egy este, éjfél felé, midőn Emil hazament s Camilla, mint rendesen, végig a kerten az ajtóig kisérte, visszajövén, sötét alakot látott a kertben

maga mellett állni. Oly rögtön jelent az meg mellette, mintha a földből nőtt volna ki, s ő rémült sikoltásban tört ki.

Az alak hozzá lépett, durván megragadta karját s heves szitkokat hallatott.

Apja volt, Reinhold Fülöp.

Camilla ájulva rogyott a pázsitra, s ő fölragadva őt, szobámig hurczolta és a pamlagra veté.

— Még az este elutazunk, szólt hozzám parancsolólag. Készülj; leányodat élve vagy halva visszük magunkkal.

Camilla életéért reszkettem. Gyönge testalkattal birt. Ezen idegrázkódást és hozzá még az utat nem birja el, gondolám, s minden igyekezetemet arra fordítám, hogy megszöktethessem őt, s férjéhez mehessen, mielőtt utnak indulunk.

De fájdalom, ez nem sikerült.

Férjem, mintha sejtette volna szándékomat, nem mozdult a szobából. Camilla magához tért, s midőn a kocsi előállt, szó nélkül voltunk kénytelenek engedelmeskedni, és másnap reggel Bécsbe érkezénk.

Ugy éltünk itt, mint két fogoly. Szobánkat nem hagyhattuk el, s férjem ugy vigyázott, hogy egyetlen sort sem voltunk képesek Emilnek irni vagy üzenni.

Utóbb megtudtuk, hogy férjem Camilla irását ügyesen utánoztatva, egy koholt levelet irt Everardenak, melyben kéri őt, hogy ne igyekezzék hozzá

közeledni, mert életét veszélynek teszi ki, hagyja el Bécset, menjen Velenczébe és ott várjon reá, ő mihelyt menekülhet, utána megy, s meghatározta a fogadót, melybe szálljon.

Az ifju hitt ez ügyesen koholt s a legtökéletesebben utánzott irásu levélnek és csakugyan elhagyta Bécset, de midőn Triesztbe érkezett, a vonatnál a rendőrség emberei várták őt, s a nélkül, hogy tudta volna miért, elfogták.

Férjem táviratoztatott az ottani rendőrségnek, hogy valaki több ezer forintot lopott el tőle; az általa adott személyleirás teljesen Emilre illett.

Elfogták tehát s fogva küldték őt Bécsbe vissza, hol néhány hónapig el volt zárva, mert férjem állhatatosan állitása mellett maradt, hamis tanukkal támogatá állitását s czélja az volt, hogy Everardeot elzárva tartsa, mig minket leányommal ez alatt a Svájczba küldött, hol daczára a télnek, hat hónapig maradtunk. Innen Camilla több levelet irt férjének, de egyetlenre sem kapott választ.

Hogyan mondjam el önnek szegény leányom szenvedését ez idő alatt! Oly beteg, gyenge és levert volt, hogy azt hittem, élve nem viszem el őt többé e helyről s daczára, hogy oly kevés pénzünk volt, hogy nem mozdulhattunk, mégis elhatároztam, hogy fölkeresem Everardeot Bécsben, kiről azóta egy szót sem hallánk.

Minden készületet megtettem, ékszereinket, melyek velünk voltak, eladtam s annyi pénzt sze-

reztem össze, melylyel Bécsig mehettünk; ott már tudtam volna magamon segiteni.

Camilla ujra látszott élni.

Midőn minden készen volt elutazásunkra, férjem egészen váratlanul megérkezett.

Ez nagy csapás volt Camillára, de nem a legnagyobb, mi érhette őt . . .

Pár óra mulva a megérkezés után ujságlapokat adott át leányának s gunyosan mondá, hogy olvassa el.

Everarde elfogatása, pöre s végre szabadon bocsátása volt azokban körülményesen leirva; ah, de az utolsó számban jelentve volt hirtelen megbetegedése is a börtöni élet után és halála!

Leányom vad sikoltással rogyott össze; apja gunyos mosolylyal fordult hozzám: Ime ez a te műved! mondá, s diadalmasan hagyta el a szobát.

Camillának ez éjjel fia született s ő maga halálos beteg lőn.

De férjem még mindig nem végzé be ördögi művét; mihelyt a kis fiu pár napos lőn, karjaiba vette őt s elvitte, sokáig nem tudtam, hova.

Leányom nehány hét mulva jobban lett, de utazni nem lehetett vele, s az egész nyarat a Svájczban töltöttük. Most már mindegy volt Camillának, bárhol van. Nem kivánkozott el onnét s csupán azért könyörgött összetett kezekkel naponként apjának, midőn koronkint eljött hozzánk Bécsből, hogy mondja meg, hol van fia?

Sohasem felelt neki e kérdésére s végre azt állitá, hogy meghalt, és oly sokszor ismételte ezt, hogy kénytelenek voltunk elhinni.

— Jobb is igy, mondá nyugodt kétségbeeséssel Camilla, legalább vége mindennek s nincs miért éljek többé. Őszszel visszajöttünk Bécsbe, hol nem is álmodott senki azon drámáról, mely azon idő óta, hogy elhagytuk a fővárost, Camilla életében lefolyt, s ismerőseink csak annyit tudtak, hogy leányom nagy és veszélyes beteg volt, s e végett tölténk egy évet a Svájczban.

És a ki látta őt, elhitte ezt.

Oly átlátszó és halvány volt, s tekintete oly kimerült, arcza oly bus, de oly szép volt, mint még soha.

Sok szenvedés után végre nyugodtabb lőn. Közönyös lett minden iránt, arcza ismét rózsaszinü volt, termete kerekded, s bár sohasem ment sehova, csak templomba járt, sok imádója és kérője volt, kiket mind visszautasitott egymásután.

Egy napon egy jó barátném keresett föl bennünket s elmondá, hogy unokaöcscse, Szolmer Ottó, házasodni akar, mert egy kis négy éves fiu van nála, fivérének fia, árva, s anyát akar neki adni a házasság által. Kérdezé, ha Camilla nem volna-e hajlandó hozzá menni. Természetesen hozzá tevé, hogy a bankár milliókkal bir.

Leányom nem volt jelen s én megigértem neki, hogy Camillánál kérdését ismétlem. Megval-

lom, örültem e tervnek, mert óhajtám, hogy Camilla valamiként a házból kimenjen és apjától megváljon, mert apa és gyermek gyülölték egymást.

Csakugyan tudattam leányommal a kérő nevét; felemlitém millióit, mire ő szomoruan mosolygott.

— Mit érnek nekem a milliók, mondá, midőn boldogságom elveszett. De ha e házasságot számomra jelölte ki a sors, én hajlandó vagyok Szolmer nejévé és különösen amaz árva kis fiunak, ki talán épen egy idős volna az enyémmel, ha az élne, anyjává lenni.

Néhány hét mulva Szolmer megjelent nálunk, megkérte Camilla kezét, természetesen egy szót sem tudván annak multjáról és három hónap mulva megtörtént az esküvő.

Elhallgatott; a fölhevülés és izgatottság annyira kifáraszták az öreg nőt, hogy hátradőlt székében és lehunyta szemeit.

Alfréd halálsáppadt arczczal hallgatá ez iszonyu történetet, melyről soha nem is álmodott, s most érté csak a multat, Camilla szenvedéseit, szeretetét a kis fiu iránt, házasságát, mi őt a gyülölt atyai háztól megmenté, elvonultságát a világtól, mely neki már örömet nem adhatott.

Kezébe rejté arczát.

A bankárné letörlé könyeit, s erőt vett magán.

— Midőn Camilla az esküvő után elhagyta házunkat, azt mondá, sohasem lépi át annak küszö-

bét és e fogadást meg is tartá. Én koronkint láttam őt más helyeken; de sem ő itt, sem én házánál sohasem voltam. Atyjával egyetlenszer sem találkozott, sem pedig tőle semmiféle pénzsegélyt el nem fogadott.

Gyakran irt nekem s mindig azt állitá, hogy elégedett, s hogy ön, Alfréd nagyon boldoggá teszi őt. Mindig saját fiára emlékezteti, ki bár fiatalabb önnél, de ha élne, épen ily puha fürtjei, szőke haja és kék szeme volna, mint önnek, mert Emilnek is épen olyan volt.

Ha majd meghalok, önnek hagyom Camilla leveleit; addig nem adom azt senkinek. E levelekből ismerni fogja azon nőt, ki önnek második anyja, a legjobb és legszerencsétlenebb lény volt, kit képzelni lehet.

Mindketten elhallgattak. Alfréd oly elfogult volt, hogy nem birt egy hangot kiejteni s a bankárné folytonosan fájdalmával és könyeivel küzdött az egész beszéd alatt.

Mintegy két évig volt Camilla férjnél, midőn egy napon levél érkezett férjem számára, ki nem volt Bécsben; de e levélre rögtön választ kellett adni.

Soha sem merészeltem volna férjem leveleit fölbontani; de nem tudom, mi sarkallt e perczben arra, hogy tegyem, de alig hogy az első sorokat olvasám, a legnagyobb ijedtség, csodálkozás és harag fogott el; ime olvassa e levelet.

Fölállt s iróasztala fiókjából elővevé a levelet, azt Alfrédnek nyujtván.

»Tisztelt Reinhold ur!

Felix nálam van. Ma reggel érkezett ide; erős, egészséges és szép fiu, s a tengeri utat könnyen kiállja. Ha látni akarja őt, jöjjön ma még hozzám, mert holnap reggel elindulnak vele Páris felé.

Alázatos szolgája.

Lichtenheim.«

Alfréd hátrahanyatlott székén midőn e nevet olvasá és oly élénken kiáltott föl, hogy Reinholdné csodálkozva nézett reá.

— Ismeri ön e nevet?

— Felix sokszor emlité azt előttem, felelt Alfréd.

— Mint mondám, csodálkozás fogott el az első perczben, de egy pillanat alatt tisztában voltam magammal. Ismertem az egész gyalázatos cselszövényt s a nélkül, hogy meggondoltam volna, mit teszek, kalapot, kendőt ragadva, kiléptem a válaszra várakozó emberhez.

— Vezessen, mondám Lichtenheim urhoz, férjem nincs honn, s én magam viszem meg a választ.

Az ember habozva tekintett arczomba, de nem mert ellentmondani, s megindultunk.

Hosszu ideig haladtunk utczáról utczára, végre egy félreeső piaczon sötét, komor kinézésü

ház előtt állt meg s a becsukott kapunál csengetett, melyre nagy réztáblán egy név volt irva: Lichtenheim Fr. h. ügyvéd.

A kapu kis idő mulva föltárult. Beléptünk. Zöld pázsitos udvar terült előttem, fák és virágokkal szegélyezve, a fűben aranyfürtű, kékszemü fiucska játszott s a csengetés által figyelmessé tétetvén, nagy szemeit kérdően szegezte reám.

Hogyan mondjam el, mit éreztem e tekintetre, ah! ha Camilla látná e fiut, sóhajtám, tökéletesen atyjára termett, mintha Emil nézett volna rám; anyjától egy vonást sem örökölt.

— Te vagy, Felix? mondám megölelve őt, nemde igy hivnak, Everarde Felix? kérdém selyem fürteit simogatva.

Mindjobban csodálkozott. Igy, ennyi szeretettel, tán még soha sem ölelték meg őt, s ő félve húzódott el tőlem.

Ekkor a házi ur lépett ki, Lichtenheim, s vonásain a legnagyobb csodálkozás látszott.

— Nem tudom, kihez van szerencsém . . . rebegé, s ajkai oly fehérek lettek, hogy szinte megsajnáltam őt.

— Reinhold Fülöpné vagyok, mondám, s férjem nem lévén Bécsben, eljöttem meglátogatni Felixet, mielőtt elutaznék.

Gyanakodva nézett szemem közé.

Ugy beszéltem, mint ez ügyben tökéletesen tájékozott, de ő nem egykönnyen akart hinni.

— Uram, mondám neki határozottan, mondja meg nekem őszintén, mennyit kap ön férjemtől azért, hogy e gyermekről gondoskodik, s hogy annak hollétét titokban tartja?

— Asszonyom! viszonzá panaszos hangon, én ezt nem pénzért, de szivességből teszem.

— Férjem gazdag, de én is az vagyok, s én naponként ezer forintot adok önnek, ha e kis fiut három napig Bécsben tartja, anélkül hogy férjemmel ezt tudatná, többet is adnék, de jelenleg nincs több készpénzem. Minden napra ezer forintot, mig a fiucska házánál lesz.

— Mi czélból? kérdé habozva.

— Csupán annyi ideig maradjon ő itt, mondám alkudozva, mig valaki Pestről ideérhet és egyszer láthatja őt.

Lichtenheim sok gondolkozás után ráállott erre; s én még az nap sürgönyöztem Camillának, hogy halálos beteg vagyok, jöjjön rögtön Bécsbe.

És másnap reggel itt volt, egész éjjel utazott.

Elmondtam neki mindent, és azt hittem, megőrül örömében és fájdalmában.

Ismét fölkerestük Lichtenheim házát s a gyermek először pihent anyja karjaiban és — utólszor.

Zokogva szoritá őt keblére, mialatt az Emil és Felix neveket suttogá. Óh, mily kín volt e szenvedést és örömet látni a szegény szerencsétlen aszszonynál, mint siratta azt, kit e földön egyedül sze-

retett és örült a gyermeknek, ki sohasem lehetett az övé!

Az egész délutánt ott töltöttük, s este, midőn távozott, egy fürtöt vágott le kis fia fejéről emlékül, az egyedüli emléket, mit tőle birhatott.

Elkérdezett mindent, mi Felix jövőjéről határozva van, s Lichtenheim elmondta, hogy a fiu jelenleg egy angol paphoz megy Brightonba, s ha nagyobb leend, valamely intézetbe lép, és megigérte, hogy hónaponként tudósitani fog engem a gyermekről, természetesen férjem tudta nélkül, azonban az igért 3 ezer forintot visszautasitá.

E levelek voltak Camillának az életben egyedüli örömei és boldogsága.

Ő nem kivánt egyebet az élettől. Tudta, hogy fia egészséges, jó emberek között van, jó nevelésben részesül s csak az busitá őt, hogy érezte miként előbb meg fog halni, mintsem a gyermek megnőne s ő még egyszer karjaiba szorithatná és elmondhatná neki szerencsétlen szülei történetét . . .

Számtalanszor irá, hogy mily boldoggá teszi őt az ön jelenléte, Alfréd, hogy épen olyan szőke haja, kék szemei s karcsu termete van, mint Felixnek, hogy gyakran Emilhez is hasonlónak találja önt s tán legfőképen e miatt ragaszkodott önhöz jobban, mint saját gyermekéhez, Izabellához, kiről gyakran panaszkodott, hogy egészen más természettel bir, mint ő és mint leányánál óhajtaná, hogy hideg, számitó, akaratos és uralkodni vágyó

s igy, ha Camilla élve marad is, leányával alkalmasint soha sem érthették volna meg egymást.

Az évek multak s Lichtenheimtől megtudtuk, hogy Felix egy lipcsei intézetbe adatott, s a tudat, hogy a kis fiu oly közel van hozzá. Camillát leirhatatlan boldoggá tette. Mindig azt remélte, hogy valamely alkalom nyilik fiát megláthatni s ez volt az ok, hogy Szolmernek azon intézetet ajánlá az ön számára, hol saját fia is volt; azt hitte ily módon barátokká lesznek önök, s talán valami módon végre is sikerül a kis fiut legalább ideiglenesen, talán a szünidőkre házához vitetni.

Ez azonban mind csak hiu remény volt, de oly remény, mely szegény leányomat boldoggá tette.

Férjem ez évek alatt Felix létezését folyvást a legnagyobb titokban tartá. Mi czélból tette ezt, nem tudom. Bosszu volt-e ez a multakért, vagy egy idő mulva, ha talán a fiu felnőtt, szándékozott azt velünk tudatni, vagy tökéletesen meg akart semmisiteni minden köteléket Camilla és azon férfiu között, ki az ő tudta, engedélye és akarata ellen lett férjévé s a fiut fölneveltetvén, ki akará dobni a világba: mindezt nem mondhatom meg önnek s csak azt tudom, hogy őt is csak ugy elérte a büntetés, mint minden rossz, szivtelen embert szokott, még pedig a legkinosabb, ami embert érhet, a lelkiismeret furdalása.

Midőn Camilla meghalt, kétségbe volt esve, s oly kedélyállapotban töltött heteket, hónapokat,

hogy azt hittem, megőrül. Ekkor vallá meg Felix létezését is, de hogy mi terve van vele a jövőben, arról nem szólt.

Egy napon, nehány hónappal az ön ittléte után, midőn az inas ebédelni hivta őt, elterülve s magánkivül találta szobájában; engem rögtön értesitettek, hozzá siettem és láttam, hogy él, de szélhüdés érte. Orvost hivattam, ki véleményemben megerősitett, mert a tüzetes vizsgálat után kinyilatkoztatá, hogy e szélhüdésnek kéz- és lábbénulás lesz a következménye, de eszméletét és az életet visszanyeri.

Igy is volt. Magához tért, de ő maga azt kivánta, vajha ne ébredt volna fel eszmélete, folyton Emilt és Camillát látta maga előtt, sötét szobában nem mert egyedül maradni, s folytonosan a legnagyobb lelki és testi szenvedések kinozták.

Számtalanszor kértem őt, irja meg végrendeletét s gondoskodjék Felix jövőjével, de ő sokáig huzta, halasztotta ezt. Mindig attól félt, hogy a családi dráma, melynek ő volt átkos hőse, a világ előtt tudva lesz, s azt hiusága nem engedhette meg. Inkább szenvedett, kinlódott, semhogy magát legalább némileg igyekezett volna megnyugtatni, kárpótolván unokáját a multakért és szülőiért, kiktől az ő önkénye és zsarnoksága megfosztotta. Arra sehogy sem akarta magát rászánni, hogy Felixet házunkhoz hivja, s ha nem is másként, legalább

mint rokont az őt megillető otthonban és rokonszenvben részesitse.

Végre elhatározta magát, hogy végrendeletet ir, s ha Felix teljesen bevégezte tanulmányait, utazni küldi őt, s csak azután hivja ide, hol az üzletbe lépvén, mint távoli rokona fog szerepelni.

Ily terveken törte fejét, éjjel-nappal, megbénulva, elnyomorodva ült karszékében, melyet nem birt többé elhagyni.

Lichtenheim, ki igen derék becsületes ember, s kinek nagy részben köszönhettem, hogy férjem e tervre határozta magát: tudatta is azt az ifjuval, több pénzt küldött neki mint rendesen, jó tanácsokkal látta el, az utazási terv elkészitését tetszésére bizta, s utólagosan még csak annyit közlött vele a jövőből, hogy ha utazásairól visszatér, egy tekintélyes bankárházba lépend, hol hathatós ajánlatok folytán bizonyosan kap állomást.

Azonban képzelheti mennyire meg voltunk ijedve, midőn több mint fél éven át semmit sem tudtunk meg az ifjuról. A bank, hol pénzét fölvenni szokta, kérdezősködésünkre azt felelé, hogy onnét fél év óta Everarde nem vett föl semmit, sőt névtelen levélben a váltót is visszaküldék a banknak, melynek erejénél fogva az ifju eddig a pénzt kikapta.

Mi lett belőle? Hol van, él-e vagy meghalt: fogalmunk sincs róla, Lichtenheim is a legnagyobb aggodalomban van e miatt, s férjem, ki különben

is félholt volt, e váratlan csapásra fekvő beteg lett és többé soha sem is kel fel, s ha ön biztosit engem arról, hogy unokám él, mindnyájunkat igen nagy aggodalomtól ment meg s nagy hálára kötelez.

Az ifju halálsápadt volt s észrevehetően reszketett, szive fájdalmasan szorult el a szerencsétlen Emil és Camilla szenvedéseinek hallatára és a gyülölet, harag és bosszu hevesen lüktetni készté vérét, alig birta Reinhold elleni szenvedélyes kifakadásait visszafojtani.

— Van-e bármely embernek joga arra, hogy a másiknak életét megkeseritse és semmivé tegye: gondolá magában. Tud-e neki kárpótlást adni, képesek vagyunk-e boldoggá tenni azt, kit szerencsétlenné tettünk, visszaadhatjuk-e neki azon napokat, melyeket miattunk könyek között töltött?

Ily gondolatokkal töprenkedve ült helyén s egy perczre szive szánalommal hajolt e szerencsétlen nő felé, és őszinte akart iránta lenni, de a másik pillanatban az ellenkezőt határozta, fölállt s kalapját vette.

— E perczben semmi biztosat sem modhatok Felixről, nagyságos asszony, mert hónapok óta nem hallottam róla semmit, azonban igérem, hogy tudakozódni fogok holléte felől.

— De abban bizonyos ön, hogy él?

— Ebben nem kételkedem.

— Hála istennek. Nem akarja ön szerencsétlen férjemet fölkeresni?

— Bocsásson meg, de mostani hangulatomban nem volnék képes ezt tenni; ön, ki neje neki, nem birja megbocsátani ördögi tetteit, hogy volnék képes azt tenni én, ki . . .

Elhallgatott.

— Ki idegen vagyok.

— Ön túlszigoru, rebegé az öreg nő, férjem bünhődött.

— Kegyed pedig angyal! Ki kárpótolja önnek szenvedéseit, ki adja vissza leányát, annak ifjuságát, boldog szerelmét, fiát, ki egy ember önkénye végett az utczára dobatott, idegen emberek között nevekedett fel, és soha sem ismeré e szót: anyám!

Reinholdné kezei közé rejté arczát és zokogott s nem látta, mily keservben égnek az ifju szemei, mint lángolt arcza és mint futott végig azon egy köny, melyet hirtelen letörült.

Egyik sem volt képes szólni; az ifju végre oda fordult az öreg nőhöz, annak kezeit ajkaihoz emelé és kisietett a szobából.

III.

Ugyan e napnak reggelén, mintegy tizenegy órakor, mely időben Alfréd Reinholdné elbeszélését hallgatá, Izabella igéző pongyolában ült szobájában, midőn az inas Omlay Elemér grófot jelenté.

— Bocsássa be — viszonzá a leány, mialatt arcza sötétpiros lőn, s észrevehető örömmel és zavarral emelkedett föl helyéről.

Elemér sietve lépett be s Izabella kezét ajkaihoz emelé, azután körülnézett a szobában s egy székre ereszkedett.

— Végre! mondá hevesen. Végre egyedül találom. Mióta Pesten vagyok, naponként itt valék, de minden időben volt önnél valaki, s ma azért jöttem ily korán, mert azt reméltem . . .

— Hogy egyedül leszek? vágott nevetve szavába Izabella. Most tehát kiváncsi vagyok hallani, mi az, mit velem közleni akar?

A gróf arczán csalódás, majdnem sértődés látszott.

— Kiváncsi — kérdé keserüen — csak kiváncsi? S nem vágyott-e ön is épen ugy az egyedüllétre, mint én? Csalódtam-e önben, vagy csak kétségbe akar ejteni — tréfáival?

— Sem egyik, sem a másik nem történik, viszonzá a leány, kezét nyujtván a grófnak. Ön jól tudja, hogy szeretem, hogy örömest vagyok önnel, de mit mondhatna ön nekem mást, ha egyedül vagyunk, mint a mit mások jelenlétében mondhatna? Ön tudja, hogy köztünk minden melegebb szó, minden terv a jövőre tiltva van.

Elemér heves mozdulatot tett.

— Csalódik Izabella; sőt épen, mert körülményeink sarkalnak, szükséges, hogy tervet készit-

sünk, mely által a sorsunkat fenyegető sötét fellegeket szerelmünk egéről elüzzük. Akarja ön ezt?

Izabella hátra veté fejét, mialatt sötét szemei villogtak.

— Nem tudom, Elemér, mit feleljek önnek; sőt magam sem tudom akarom-e, a mit ön kiván, s a mit saját szivem óhajt? Tudja, hogy volt idő, midőn unokabátyámat szivem egész hevével szerettem, s örömmel egyeztem atyám tervébe, ki őt férjemül jelölte ki; azonban ő négy évig volt távol, négy év hosszu idő, és ezalatt önt ismerém meg, ki Alfrédet tökéletesen eltörlé emlékemből ..... Reszketve gondoltam visszajövetelére, adott szavamra s egy napon atyámtól azt kérdeztem, lehetséges volna-e e házasságtól visszalépni? Tudja, hogy ő mit felelt! Hogy e házasság meg nem történése neki életébe kerülne, minden reményét, óhajtását e tervhez kötötte; az üzletet ugy kezelte mostanig, hogy az megosztás esetében a legnagyobb zavarokba döntetnék, szóval, nála még soha nem tapasztalt szigorral mondá, hogy arról ne is álmodjam, hogy valaha más, mint Alfréd neje legyek.

... Ekkor ön — folytatá a leány — még egy utolsó próbát kisérlett meg; mint kérő lépett fel atyámnál, azt hivén, neve, vagyona, állása a világban hatással lesznek reá; nem tudta, hogy ő minden más érzés fölött kereskedő, hiubb üzletére, mint leányára s csak egy jó nevet, egy virágzó czéget ismer, a Szolmer-nevet, s ezt nem

cserélné el semmivel. Atyám önt röviden elutasitá, ön elutazott.

— De azon igérettel váltam meg öntől, Izabella, hogy vagy enyém, vagy senkié sem leend, s most visszajöttem, mert a meghivó kártya az ön eljegyzéséről szólt.

Izabella lehajtá fejét.

— Miért jött vissza, miért nem várta meg, hogy hivjam, ki tudja, nem nehezitette-e e küzdést, melyet megvivnom kell, s nem lett volna-e jobb, ha mindketten belenyugodván sorsunkba, ön Párisban marad, én pedig itt felejtettem volna el azt, a mit önnek igértem?

— Soha! kiáltá szenvedélylyel Elemér. Erre ne számitson, én nem mondok le önről, az oltár elől is elrablom, ha addig meg nem akadályozhatom esküvőjét, de hogy más neje legyen, arról ne is álmodjék, ez nem fog megtörténni soha!

— Még akkor sem, ha Alfrédet jobban szeretném, mint önt? kérdé szokott kihivó tekintetével a leány.

— Akkor megölöm őt, viszonzá komor hangon az ifju s gyanakvó tekintettel szemlélte a gunyos mosolygó arczot.

— Hallgasson meg Elemér, mondá fölállva Izabella s az ifju vállára tevé kezét; most őszintén beszélek s megmondom önnek, hogy van egy mód, mely által megakadályozhatjuk azt, hogy Alfréd neje legyek.

— És ez?

A leány óvatosan nézett körül s az ifjuhoz lépve annak füléhez hajolt.

— Ha bebizonyitjuk, hogy . . .

Elhallgatott.

— Nos? kérdé feszülten Elemér.

Izabella hevesen rázta meg fürtös fejét.

— Nem, nem — mondá — nem birom kimondani, másként kell kezdenem, pedig tudom, hogy nem csalódom, biztos vagyok ebben . . .

Az ifju megragadta a leány kezét.

— Az istenre, Izabella, ne kinozzon, mit akar mondani, tudja, hogy életem boldogsága van önhöz kötve; szóljon, miféle gondolatok foglalkoztatják?

Izabella visszaült helyére s pár perczig mély gondolatokba merült.

— Tudja-e Elemér, mondá hirtelen fölkapva fejét, hogy én szivemből örültem Alfréd visszatértének, örültem, mert mint testvéremet vártam őt s azt hivém, senkihez őszintébben nem fordulhatok, mint hozzá, senkinek nem panaszkodhatom el jobban, hogy nem őt, hanem mást szeretek, és senki jobban nem fog engem megérteni.

A gróf bámulva nézett reá.

— Ah, ha ismerte volna unokabátyámat, midőn elment! folytatá gondolataiba merülve s vonásain enyhe, lágy, szelid kifejezés ült, szemeiben könyek csillogtak. Milyen jó, szelid, kedves és szép

volt. Társaságában az ember jobbnak érezte magát, s ha beszélt vele, minden szava a szivig hatott. Midőn elment, azt hittem, őrangyalom, legjobb barátom távozik tőlem.

— Ön szereti őt Izabella! mondá elfojtott hangon Elemér.

— Teljes szivemből. Három egész évig azt hittem, szerelmes vagyok bele, akkor megismertem önt s megtudtam, hogy Alfrédet ugy szeretem, mint testvéremet és meg voltam győződve, hogy ha visszatér s őszintén elmondom neki azt, mit ön iránt érzek, ő e házasságtól visszalép s mindent elkövet, hogy engem boldoggá tegyen.

— És most! nem jött-e ő meg s nem teheti-e meg azt?

— Nem, mondá előbb fájdalmasan, aztán kitörő haraggal a leány — nem, mert Alfréd nem jött vissza, ez, a ki itt van, csak nevét bitorolja, s tán megölte őt!

Soha még arczon nagyobb bámulat és meglepetés nem volt látható, mint a minőt e perczben Elemér arcza kifejezett.

Némán szemlélték egymást.

Izabella haragjából magához tért, s némileg lecsendesült.

— Most tudja ön, mit hiszek azon ifjuról, ki Alfrédnak adja ki magát, ki megérkezett helyette, s nevét és vagyonát bitorolja, kihez hiába volnék őszinte! Ő nem engedi a gazdag menyasszonyt

kisiklani keze iközül, ő, ki talán embert ölt, hogy e nagy vagyon feléhez jusson, nem fog elmulasztani semmi módot, hogy annak másik felét is kezei közé keritse.

Omlay csodálkozásában egyetlen hangot sem birt kiejteni; e rendkivüli állítás a legmélyebben megdöbbenté.

— Van e gyanuról még valakinek sejtelme e háznál? kérdé halkan.

— Senkinek. Az ifju oly jól játszsza szerepét, annyira be van avatva a mult, jelen és jövő minden részletébe, hogy atyám mindössze külsőleg találta őt megváltozottnak, de hogy ez ifju nem Alfréd, azt csak én tudom!

— Nem, nem Izabella, higyje el nekem, ön csalódik. Kegyed heves, szenvedélyes természettel bir, ugy a szeretet mint a gyülölet részrehajlóvá teszi önt, nekem Alfréd vetélytársam, de soha sem merném e vádat ellene kimondani.

Izabella gunyos szánalommal nevetett.

— Én élesebb eszünek tartottam önt Omlay. Midőn a bálban elbeszélé, hogy Párisban létekor gyakran látta ez ifjut egy másikkal, ki teljesen hasonlitott hozzá, csakhogy magasabb volt s arczbőrén nem léteztek szeplők, meg voltam győződve, hogy ön is erre czéloz . . .

— Mire!

— Hogy ama másik volt Alfréd és ez valamely csaló.

— Valóban nem. Ily eszmék egy perczig sem fordultak meg agyamban, de most, midőn figyelmeztet a körülményre, magam is meglepőnek találom, hogy . . .

— Ugy-e meglepő, hogy két lény oly tökéletesen hasonlitson egymáshoz, és még sem lehetetlen ez, miután ön saját szemeivel látta ama csodálatos hasonlatot!

— De ha önnek ily gyanuja van Izabella, ezt nem lenne szabad magába fojtani. Saját, az üzlet és legfőkép unokatestvére érdeke kivánják az igazság földeritését, és ön hallgat, mindegyre hallgat, és ezzel — vétkezik!

— De kinek szóljak? kérdé hevesen a leány. Ki hinné el szavaimat? Atyám a vakságig szereti őt, minden szava szent előtte, s ő oly ügyesen játszsza szerepét, hogy maga Alfréd sem tehetné azt jobban.

— És mit fog ön tenni? Azzal a hittel készül nejévé lenni, hogy egy gyilkos, vagy csalóhoz köti sorsát, ki talán pár hónap mulva a bitófán fog meghalni! Hisz ez hallatlan, Izabella, erre soha sem hittem volna önt képesnek.

Izabella szomoruan nézett maga elé.

— Addig szó sem lehet házasságunkról, mig e titok föl nem derül.

— És mi módon hiszi azt lehetségesnek, gondolja meg csak, miként fog ahhoz kezdeni? Hogyan, ki által, ha az első szót kiejti, a gyanunál többé

nem állhat meg, nem térhet vissza, és hogy igazolja állitását, mily alapra fekteti ezt s mit felelnének önnek apja, az emberek, az egész világ? Szemébe nevetnének és kikaczagnák, vagy megvetnék önt.

Izabella érzé e szavak igazságát és tehetetlen haragjában kezeit tördelé, mig szemeiből könnyek hullottak arczára.

— De ön segitségemre leend, Elemér! Önnek mindent el kell követni, hogy földeritsük e homályt. Igaza van, még nem lehet őt bevádolni, tehetetlen vagyok, a mit mondtam, az csak gyanu, de hogy igazam van, hogy ez ifju nem Alfréd, arra esküszöm!

Ünnepélyesen emelé föl kezét az esküvésre, és szemében a legerősebb meggyőződés tükröződött.

Omlay csodálkozva nézett reá, aztán gondolkodott, tépelődött a hallottak fölött, s nem tudott felelni.

Eszébe jutott Alfréd zavara a bálban, midőn őt megpillantá, különös társalgása a sárga teremben, az igyekezet, hogy utazásáról más térre vigye a beszédet, és különösen azon állitása, hogy Párisban egyedül volt, s ama másik, hozzá hasonló ifjuról mitsem akart tudni.

Ha az embert valamely dologban az első gyanura figyelmeztetik, a többi egymásután keletkezik s a legkisebb csekélység azonnal óriásivá növekedik.

— Hogy ez ember életében valami rejtély van, azt magam is hiszem, mondá végre Omlay, s ezt már a bálban is mondtam önnek, midőn őt először láttam, de én egészen másféle titkot sejték.

— És mi volt az? kérdé sebesen Izabella.

— Cherchez la femme, mondja a franczia, s én megvallom, asszonyt kerestem e titokban. Azt hittem, hogy valamely szerelmi kaland okozza Alfréd zavarát, és e miatt nem akar egyéb helyek, például Mentonéról beszélni; sőt még azt is titkolni kivánta, hogy ott volt, s ha véletlenül atyja nem emliti, ő nem is szólt volna arról.

— Ki tudja? viszonzá Izabella élénken; nem-e Mentone volt ama megfoghatatlan dráma szinhelye, mely által Alfrédet elvesztettük? Ő hosszu ideig volt ott és ritkán irt nekünk. Kifogásokat tett hallgatásának mentségére, azt irta, hogy hosszasan beteg volt, majd hogy már elmegy onnan s Londonból fog tudósitani. Mi azonban utólagosan megtudtuk, hogy e levél után még két hétig Mentoneban maradt, s aztán Londonból többé nem is irt, idegen kéziratokat kaptunk, melyek betegségét jelenték, majd orvosok, majd bankárok s ismerősei irtak, azok, kik ápolták őt, mig végre fölgyógyult és hazajött.

— És miért nem látogatták őt meg betegségében?

— Mert ha atyám menni akart, akkor azonnal megnyugtatóbb levelek érkeztek, hogy Alfréd

jobban van, meggyógyult — irták; s csak elméje gyenge még, nemsokára hazajön, — szóval mindent elkövettek barátai, hogy minket az úttól visszatartsanak.

— Tudja-e Izabella, hogy ha valamit e dologban ki akarunk tudni, az első teendő bejárni azon helyeket, melyeken Alfréd volt, s összejönni azokkal, kik őt betegségében ápolák.

— De ki tehetné ezt feltünés nélkül?

— Bátyám, ki épen délre készül utazni, s alkalmasint Mentonéba is elmegy; közölhetem-e vele ezen titkot?

— Valamit okvetlen kell tennünk, s ez a legjobb mód; a tábornok férfias, komoly, becsületes ember, ki tud hallgatni, s hiszi-e, hogy ő kész magára vállalni a tudakozódást?

— Remélem. Ő tudja, hogy szeretem önt, hogy lehetetlen ön nélkül élnem, óhajtja e házasságot, s a mellett mindig kész az igazság érdekében fáradozni.

— Hála Isten, hogy van mód, melylyel megkezdhetjük müködésünket, mondá örömtelt hangon Izabella.

— Mindenekelőtt azonban irok Mentonéba, ott egy igen jó barátom időzik, gróf Nasal, ki már a tizedik telet tölti ott; mellbeteg, legfőbb mulatsága ismeretségeket kötni, és meg vagyok győződve, hogy ha Alfréd ott volt, a gróf megismerkedett vele, s ő tudósitani fog engem róla. Ha e levelet

megkaptam, csak azután szólok bátyámnak, ki utját ugy is csak két hét mulva szándékozik megkezdeni.

— Köszönöm, suttogá a leány s melegen szoritá meg kezét; tudtam hogy ön az egyedüli, ki engem megért, s kihez e tekintetben fordulhatok.

— Tudja Izabella, hogy az ön birhatásáért az ördöggel is szövetkezném, vagy ha ön kivánná, leragadnám a csillagokat!

Hányszor mondtak már ily frázisokat fiatal leányoknak, és fájdalom, azok azt mindannyiszor elhitték! Vajjon nem bánja-e meg egykor Izabella is, hogy e nagy szavakra hallgatott? Azt a következés mutatja meg.

IV.

Haragtól emelkedő kebel és összeszoritott marokkal haladt le Alfréd a lépcsőn és szive keservvel volt telve annyi szivtelenség, annyi igazságtalanság fölött.

Ez volt tehát a történet, mit hosszu éveken keresztül oly mély titok fátyola födött. Ez, mit sohasem lehet fölfedezni, a világ előtt, soha sem büntetni meg a vétkest! és miért is? hiszen a kiszenvedettnek már nem lehet kárpótlást adni, az már régen nem érez semmit!

E történet első részét tudta, valamint azt is elmondá Reinholdné, hogy végződött e dráma, de

még ismeretlen volt annak egy része az ifju előtt, az, midőn Reinhold a gyermeket anyjától elrablá, addig, mig az hat éves korában Angolországba vitetett.

Kinél, hol volt ez idő alatt a kis fiu, milyen volt sorsa, kik között növekedett, ki gondoskodott róla tehetetlen korában, ki tanitotta őt az »anya« névre, s kinek mondá azt legelőször, midőn anyja oly távol volt tőle, s gyermekét mint holtat siratá?

Mindezt csak egyetlen ember mondhatta meg: Lichtenheim, s ő elhatározta fölkeresni az ügyvédet, kiről Reinholdné csak jót mondott neki. De miként találja meg annak lakását?

Csak annyit tudott, hogy az 20 év előtt egy téres piaczon lakott s házának kapuján réztáblán olvasható a neve, de azt gyanitotta, hogy lehetetlen utbaigazitás nélkül megtalálni; azon könyvek egyikéhez folyamodott tehát, melyben az összes bécsi orvosok és ügyvédek, hivatalnokok s minden nyilvános pályán élő egyén és háztulajdonosok nevei betürendben vannak kinyomtatva. Az L. betü sorában ezeket olvasá:

Lichtenheim Frigyes hit. ügyvéd, lakik Szénatér 28. számu saját házában.

A Széna-tér majdnem a városon kivül fekszik, s szük, napfénynélküli utczák vezetnek hozzá, melyeken Alfréd végig haladva a piaczra ért, hol a házak számait egymásután megnézegette.

Végre megtalálta a 28-dik számu házat; sötét régi, komor épület volt az, egy emeletes s

erkélyével és magas góth stylusu ablakával inkább hasonlitott templomhoz, mint lakóházhoz.

Kapuja bezárva, mint 20 év előtt, s a réztábla ott tündöklött, rajta nagy betükkel: »Lichtenheim Fr. hites ügyvéd«.

Néha az embert minden ok nélkül oly különös érzések szállják meg, mintha nagy szerencsétlenség küszöbén állna; igy volt e perczben Alfréd is. A szük, sötét utczák, melyeken jött, a csendes néptelen piacz, a sötét, sürü köd, s a becsukott kapu előtte, oly hatást tettek rá, mintha valami börtönbe volna lépendő, honnét többé nincs szabadulás.

Habozva nyujtá ki kezét, s midőn meghuzta a csengetyüt, sivitó hangon szólalt az meg, melyre nemsokára megnyilt a kapu; szó nélkül bocsátotta be egy komor arczu, kisirtszemü inas s némán indult meg előtte . . .

Az ifju szólni akart, de az inas csendre inté őt, tovább haladt, előbb hosszu, lámpákkal kivilágitott folyosón mentek át, aztán tágas góth ivezetü terembe léptek, melynek küszöbén nagy, rézlánczos lámpa függött le, onnét egy mellék ajtón hasonló tágas és gazdagon butorzott szobán haladtak át, honnan a tárt ajtókon egész sor szobát lehetett látni, mind pazar fénynyel s a legmüvésziebb izléssel butorozva.

A padlókat perzsa szőnyegek, a falakat sötét kárpitok borították s rajta müvészi képek függtek,

mindenütt virágok, a márvány kandallókban tüz; a szem mindenfelé boule, pallisandre és rózsafa butorokat látott, s csupán egy volt, mi feltünt e nagy pompa között, hogy majd minden darab más izlés, más kor, más eredetre mutatott, s ez valami különös szeszélyes és bizarr jelleget kölcsönzött az egésznek.

Alfréd a bámulásnak legfőbb fokára ért, midőn végig haladva a termeken, végre egy hálószobába jutottak, hol függönyös hófehér ágyban selyemmel bélelt, fehér csipkével bevont párnák között oly gyönyörü hölgyet látott feküdni, hogy akaratlanul csodálkozva felkiálltott és megállt.

Az ágynál sötét alakok térdepeltek, egy széken hosszu ősz szakállu izraelita pap ült s mormogva olvasott egy nagy könyvből, mig egy kissé távolabb álló karszékben alacsony termetü sovány férfi ült, vagy inkább hevert s arczán a legnagyobb kétségbeesés tükröződött.

Alfréd borzadva állt meg az ajtónál, s azt hitte álmodik. Látta, hogy halottas házba jutott, s meg nem foghatta, miért vezették őt, az idegent, minden szó nélkül a szobába, hol a halott fekszik; nem tudta mit tegyen, és mit szóljon e környezetben, s e szomoru helyen hogyan mentse ki idejövetelét?

De erre nem maradt ideje; az alacsony férfi fölállt, midőn az idegent belépni látta és sietve ment eléje.

— Hivattam önt, mondá neki kezét nyujtva, mely reszketett; megbocsát, ha még egy kisérletre kérem fel, nem birom őt addig eltemettetni, mig mindent meg nem próbáltam.

Az ifju zavarral hajtá meg magát.

— Itt a legnagyobb félreértés van ... kezdé halkan mentegetőzve, de a házi ur ekkor már nem hallá hangját, sietve lépett az ágyhoz, fölveté a takarót s megragadá a halott kezét, mely keblén összetéve s virágokkal behintve nyugodott.

— Nézze, orvos ur, mondá könyektől elfojtott hangon; még alig hideg. Hajlékony és lágy, arcza sáppadt bár, de nem meredt s egy vonásán sem látszik a halál jele.

Alfréd megnémulva ellenállhatatlan erő által vonszolva követte Lichtenheimot és a halott remek arczára szögezte szemeit.

Soha ily szépségről még álmában sem volt fogalma.

A biblia Rachelei és Rebekái, Sáron rózsája s mindaz, mit valaha olvasott, vagy nagy festők képein megörökitve látott, előtte lebegett e perczben; azt hivé, egy szobor fekszik e párnák között, oly müvészi szép, oly remek, oly szivreható volt e látvány.

Alig lehetett több husz évesnél e leány, s oly fehér és átlátszó volt, mint csipkepárnái. Barna gesztenyeszinü fürtei hosszan omlottak le mellette, finom metszetü arcz, nagy behunyt szemeinek hosz-

szu pillái s félig nyilt mosolygó ajka oly rendkivüli összhangzatban voltak, s oly lágy, enyhe kifejezéssel birtak, hogy Alfréd megzavarodva tekintett reá.

— E hölgy nem halott, suttogá önkéntelenül feléje hajolva és megragadva kezét, mely élettelen volt bár s nehéz, de nem merev, s oly kifejezéssel szögezte arczára tekintetét, mintha minden pillanatban a szemek fölnyitását várná.

— Nemde? szólt örömtelt hangon Lichtenheim; nemde, ön is e véleményben van? Ő nem halt meg, s bár már negyvennyolcz óra óta fekszik igy, minden életjel nélkül, nem szabad, nem lehet őt eltemetnünk.

Alfréd a legnagyobb izgatottsággal tartá a leány kezét kezei között.

— Ez az ön leánya, Lichtenheim ur? kérdé halkan tőle.

— Egyetlen leányom, Edithe, husz éves, erős, egészséges, vidám leány, s tegnapelőtt óta nem ébredt föl, és azt mondják: meghalt.

— Nem, nem kiáltá hevesen Alfréd, nem szabad őt eltemetni, ne engedje ezt, Lichtenheim ur, s én, bár sohasem láttam még halottat, meg vagyok győződve, hogy leánya csak tetszhalott.

Most Lichtenheimen volt a csodálkozás sora.

— Hogyan, orvos ur, ön soha sem látott halottat, miként lehetséges ez?

— Bocsásson meg uram, de én nem az vagyok,

kinek ön engem tart. A véletlen vezetett ide, egy ügyben jöttem önhöz, nem tudtam e szerencsétlenségről, mely önt érte, s az inas szó nélkül vezetett be, bizonynyal a várt orvosnak tartott.

— Ah, tehát nem az orvos! sóhajtá csalódva Lichtenheim, és nekem ismét csak várnom, reszketnem kell, mig ő eljövend.

Arczára szoritá kezeit, s nem törődött többé az ifjuval.

Alfréd nem volt képes szemeit levenni a hölgy arczáról, kit az ezeregyéjszaka tündérének tartott volna bárki e párnák, e pompa között, a sötét mormogó alakokkal környezve a félhomályban, mit homályos lámpaüvegek terjesztettek szét a szobában, a virágoktól illatos, meleg, csendes, nesztelen helyen.

Mély csend állt be. A függöny mögött koros, redős arczu nő állt, sürü könyek áztatták arczát, s ajkai imádságot dadogtak.

Az idegen ifjuval senki sem gondolt, ő pedig nem tudott távozni e csodálatos helyről; a meseszerü látvány egész lényét megragadá . . .

Csendesen, gyengéden helyezte vissza a puha, bársony simaságu kezet.

Eszébe jutott mind az a sok történet, mese és elbeszélés, melyet életében hallott vagy olvasott ily esetekről; remény és kétség váltogatták egymást agyában, szivében, s végre eszébe jutott a magnetismus . . .

— Uram, mondá az ügyvédhez lépve; megkisértett ön mindent, hogy leányát életre hozza?

— Mindent. Bécsnek valamennyi orvosa megtekinté őt s most még azon utolsót várom, ki e napokban távol volt a fővárostól, ma jött haza s tőle várom az utolsó segélyt.

— Én tanácslok önnek egy próbát, folytatá az ifju, mely már több ily látszólagos halálesetben segitett.

— És az?

— A magnetismus.

Lichtenheim fölugrott.

— Erre nem gondoltam, mondá. Sára, kiáltá az öreg nőhöz fordulva, itt van névjegyem; küldjön azonnal dr. Svenin urhoz, ő itt a legügyesebb magnetiseur.

— Én majd elhozom őt, mondá lángoló arczczal Alfréd, rögtön kocsira ülök, bárhol felkeresem és rövid idő mulva itt leszünk.

Lichtenheim hálásan szoritá meg az ifju kezét, s midőn az sietve kihaladt, ismét visszaesett székébe.

Alfréd sebesen átfutá a termeket s a kapuhoz érve látta csak, hogy az inas mindenütt követvén őt, megnyitá előtte az ajtót.

— Jöjjön sietve vissza uram! suttogá az inas, midőn Alfréd az utczára lépett. E kérésre nem volt szükség, mert Alfréd a legelső kocsiállomásnál bérkocsiba veté magát, az ismert és hires

orvos lakására hajtatott, kit otthon talált, s rögtön magával is vitt; alig egy óra mulva beléptek a szobába, melyben a gyönyörü halott feküdt.

Az ifju az orvos kérdezősködéseire igen kevés részletet mondhatott, de hogy ma először látja őt az életben, elhallgatta, s az orvos meg volt győződve, hogy a szép leány az ifjunak legalább is menyasszonya, oly hévvel beszélt az neki s oly félelmes várakozással leste ajkairól a szót, midőn Edithe ágyához léptek, s az orvos a leány kezét kezeibe véve, mereven nézett reá.

— Legelőször is mindenki távozzék a szobából, ugy a papok, mint azon öreg nő, senki sem maradhat itt, mint az atya és a vőlegény, kiknek látása csak jótékony lehet a fölébredőre, ha kisérletem sikerül — mondá ünnepélyes hangon az orvos.

Lichtenheim megragadá kezét.

— Önnek van reménye? kérdé kitörő örömmel.

— Majdnem biztos, uram. Szerintem e merevség nem egyéb szivgörcsnél s hacsak e hosszan tartó görcs alatt szélhüdés nem járult a bajhoz, mi nem egyszer következik be, az élet müködésének erőszakos és rögtöni elállitása következtében, ugy nehány percz mulva a test szervei uj müködésre ébrednek.

Alfréd reszketve hallá e szavakat, nem tudta miért, de boldoggá tette őt az orvos reményt adó állitása. Oly remek müvét a természetnek, mint e leány, bárkinek is iszonyu gondolat a feloszlás

küszöbén látni, s annál inkább a fiatal, fogékony szivü ifjunak, ki már néhány nap óta a legnagyobb idegizgatottságot szenvedte át, s kit a véletlen ily nagy szerencsétlenség színhelyére vezetett.

Az emberi természet oly különös, hogy minden eseménynél a körülmények s az első benyomás játszszák a főszerepet.

A fényüzés mindig lágyabb hangulatra gerjeszt mint a nyomor, s ha Alfréd rongyokba burkolt leányt talál itt szegénység és piszok közepette, ez bizonynyal nem érdekli annyira, mint ez illatos levegőjü szobában, e csipkeágyban fekvő, ragyogó szépségü hölgy, kit ezuttal először látott.

Ugy tünt föl előtte a kivülről zord, fekete, komor épület mesés szépségü belseje, mint a regebeli hely, hol a királyleányt, a világ legszebb hölgyét tartják rejtve.

Ugy képzelé, hogy az idő, mely e házon kivül sebes szárnyakon halad, nem érinti e helyet s Mahomed itt felejté választottainak egyikét, hogy képviselje a multat, azon szép időt, melyről a kelet regéi szólanak. Az Asrák törzsére gondolt, kik meghalnak, ha szeretnek.

Alfréd azt érezte, hogy feje zug, szive hevesen dobog az örömtől, midőn az orvos szavait hallá, azonban bármennyire vágyott volna is benn maradni, érzé azt is, hogy ahhoz neki, mint idegennek, nincs joga.

— A mellékszobába megyek; sugá Lichten-

heimnak, ki alig hallgatott reá, s nesztelen léptekkel elhagyva a szobát egy közel álló székbe ereszkedett, hol dobogó szivvel várt, hallgatott és figyelt minden hangra, minden neszre, mely a szobából kihangzott.

Az orvos azt mondá, ha nincs minden veszve, nehány percz mulva életre tér a leány s fölébred. Több mint fél óra telt el, s még minden csendes volt.

— Nem segithet, nem segithet! suttogá önkéntelenül szorongva az ifju, s levertséget, majdnem kétségbeesést érzett, mig szemeit mohón függeszté az ajtóra.

Majdnem egy egész óra telt el, midőn halk léptek közeledtek a mellékszobából feléje, ő talpon volt s a kilincsre tevé kezeit.

Halkan nyilt meg az ajtó s Lichtenheim halálsápadt arczczal lépett ki, szivére szoritván kezeit.

— Él, suttogá az ifjuhoz lépve, él, de nincs öntudatnál, s ki tudja, visszanyeri e valaha eszméletét . . .

Az ifju nem felelt. Lélekzetét e hirre elállni érzé, s ellenállhatatlan érzés kényszerité őt belépni. Az ágyhoz közeledett, mely még mindig a régi halottas ágyhoz volt hasonló, virágokkal behintve, csak hogy a leány keze nem volt keblén összetéve, hanem lefüggött a takaróról, nagy, sötétkék szemei nyitva voltak és merev kifejezéssel bámultak a mennyezetre.

Az orvos mellette állt s tekintetét a leány arczára szegezé, mig mutató- és hüvelykujja annak szivgödrén nyugodott.

— Életre kelt, de nincs eszméleten, ismétlé ő is Lichtenheim szavait, s Alfréd az orvos arczkifejezésén azt látta, hogy nincs sok reménye.

— Ne hivjam a nőcselédet? kérdé Alfréd halkan.

— Kérem önt, még pedig mielőbb, most segitségemre lehet, s ha magához tér, szükséges, hogy ne csupán engem idegent, hanem ismerőst is lásson; — hol van Lichtenheim ur?

— A mellékszobában.

— Mondja neki, kérem, hogy ha hivom őt, azonnal jöjjön.

Alfréd az ügyvédhez ment s közlé vele, a mit az orvos mondott, aztán csengetett s visszaült helyére, midőn hallá, hogy az öreg nő belépett a szobába.

Az ajtót nyitva hagyták, de mély csend volt, legkisebb neszt sem lehetett hallani, koronkint Lichtenheim fájdalmas nyögése suhant át a levegőn, de a belső szobában semmi, semmi zaj . . .

Igy mult el hosszu idő.

Végre sok várakozás után kilépett Svenin, s arcza és tekintete oly kimerült volt, mintha ő maga is beteg volna.

— Még nem jött egészen eszméletre, mondá, de tekintete nem oly merev, arcza változóbb és enyhébb, s én a legjobbat remélem; most távozom,

de két óra mulva visszajövök, s akkor biztosat mondhatok.

Kalapját vette, s Alfréd kikisérte őt a kapuig, hol melegen szoritott kezet, azután ő is elhagyta a házat, mondván, hogy még ma eljön, megtudni, hogy van a beteg?

Ábrándozva, gondolkodva ment végig az utczákon, a nélkül, hogy tudta volna, merre jár. Midőn néhány óra előtt ez utczákon járkált, s Lichtenheim házát keresé, mily más érzések foglalták el szivét, mint e perczben. »Csodálatos látvány volt«, suttogá nem egyszer, s nem tudta feledni a látott tündéri képet.

Lakására ment, hol leveleket talált bátyjától, ki többféle megbizást küldött neki s kérdé tőle, meddig marad még Bécsben.

— Semmi dolgom itt, — gondolá — holnap, még ma, e perczben is indulhatnék — de nem tudok!

Előbb Lichtenheimmel akarok beszélni, igaz, erre már nem is gondoltam s az néhány napba kerül, mig ő szólhat, s ki tudja, lehet-e még akkor is vele beszélni?

A levelet félre dobta s ismét kalapját véve, visszament azon az uton, melyen jött.

Mint mondtuk, Lichtenheim háza igen messze volt a belső várostól, s az oda- és a visszamenetel több órába került, és midőn Alfréd ismét a ház előtt állt, már igen késő volt, közel éjfélhez.

Belépvén a kapun, szó nélkül haladt végig az

ismert uton, ugy mint egy régi ismerős; midőn Lichtenheim megpillantá őt, eléje sietett.

— Magához tért, kiáltá örömtelve; azonban erős láza van, de most már lehet reményem, hogy visszanyerem őt, — óh uram, hogyan háláljam meg önnek jóságát, részvétét; ön az, kinek gyermekem életét köszönhetem!

Alfréd osztozott az atya örömében.

— Ön túlságosan háladatos, Lichtenheim ur, viszonzá Alfréd, — azonban kegyed még nevemet sem tudja, én Szolmer Alfréd vagyok, Budapestről; a Szolmer-czég bizonynyal ismeretes ön előtt.

Lichtenheim meglepetve bocsátá el az ifju kezét s csodálkozva nézett reá.

— És ön dologban keresett fel engem, mivel szolgálhatok?

Az utolsó szavakat észrevehető nyugtalansággal ejté ki s az ifjunak ez nem kerülé el figyelmét.

— Most nem terhelem önt ügyeimmel, majd ha leánya egészséges leend, akkor ismét eljövök.

Lichtenheim meghajtá magát.

— Csak egy nagy kérésem van még önhöz, uram, talán nem fogja szerénytelennek találni, ha arra kérem, sürgönyözzön nekem a beteg hogylétéről.

Az ügyvéd arczán meleg, enyhe kifejezés sugárzott, szemei könyesek lettek.

— Köszönöm e részvétet; nem hiszi, mennyire jól esik az nekem öntől, egy idegentől; adja isten, hogy jó hirt vihessen önnek a távirat. Adja isten!...

V.

Alfréd másnap korán reggel elhagyta Bécset s este hatkor már együtt ebédelt rokonaival, kik őt nagyon csendesnek és szórakozottnak találták.

— Fáradt vagyok, mondá mentegetődzve, s ha nem veszik rossz néven, lefekszem, az uton hideg volt és erős főfájást kaptam.

Izabella atyjával szinházba ment, hol nem sokára gróf Omlay jelent meg páholyukban.

— És vőlegénye még mindig távol? kérdé Omlay Izabellát a társalgás közben, mig jelentős tekintetet váltottak.

— Ma este érkezett meg, de feje fáj és lefeküdt, — viszonzá nevetve oly észrevehető gunynyal Izabella, hogy atyja meglepetve nézett reá.

— Mentenem kell Alfrédet, mondá Izabella rövid szünet mulva, atyja szemrehányó tekintetének sulya alatt, ő örömmel eljött volna, de én nem engedém neki, s csupán kívánságomra maradt honn!

Kihivó pillantást vetett atyjára, mely ezt jelenté: »czáfolj meg és tudasd a világgal, hogy nem szeretjük egymást.«

A bankár hallgatott és másról kezdtek beszélni.

Midőn a szinházból hazafelé hajtattak, Szolmer komoran dőlt a kocsi sarkába, s lelkét kételyek kinozták.

Nem Alfréd, — benne nem kételkedett, — de saját leánya ejté őt aggodalomba; gyanitá, hogy Izabella Omlayt szereti, s félt, hogy ezt Alfréd is észreveszi.

— Meddig marad még Pesten Omlay? kérdé komoran leányától.

— Nem tudom, de azt hiszem, az egész télen.

A kocsi a kapu alá hajtatott.

Ugyan e perczben a távirdahivatalból küldöncz érkezett a kapuhoz s a kapuőr átvette tőle a hozott sürgönyt.

— Kinek szól? kérdé Szolmer.

— Az ifju nagyságos urnak, mondá a kapuőr, de alszik, ugy hiszem, nem lehet fölkelteni . . . Hol van Károly? Ő majd reggel átadja neki.

A bankár nem felelt, fölvezeté leányát s ki-ki szobáiba vonult.

Másnap reggel, midőn Alfréd a reggelinél megjelent, mintha ki lett volna cserélve, oly jókedvü, nyájas, vidám és előzékeny volt, s Merite kisasszony, ki e napon velük reggelizett, gyönyörködve szemlélé őt s a legnagyobb bókokat mondá neki.

— Tudja-e Alfréd — mondá a többek között, hogy bármily kedves gyermek volt is ön, soha sem hittem, hogy ily szép ifju válik önből, s hogy kék szemei és aranyszinü haja igy megtartsák szinüket.

— Örülök, viszonzá nevetve Alfréd, hogy ily jó véleménynyel van külsőm felől, szeretném, ha

mások is igy vélekednének rólam, tevé hozzá egy nyájas és jelentékeny tekintettel Izabellára, ki azonban hirtelen elforditá fejét s ajkait gunyos mosolyra vonta.

Atyja önkénytelen összeránczolá homlokát, s Merite kisasszony nyugtalanul mozgott helyén, érezvén, hogy egykori növendéke viseleteért ő is némi felelősséggel tartozik.

Csak Alfréd maradt nyugodt, mosolyogva szemlélte Izabellát s a legjobb étvágygyal evett.

— Tegnap este sürgönyöd érkezett Bécsből, kezdé a bankár, hogy más térre vigye a beszédet.

Alfréd arczát pir boritá e kérdésre.

Mindnyájan észrevették . . .

— Igen, mondá erőltetett közönnyel, és nem mertek fölkelteni, azt hitték alszom, s csak ma reggel jutott a sürgöny kezeimhez, szerencsére nem volt sürgős.

Világosan látszott, hogy nem akar e tárgyról tovább beszélni.

— És hogy mulatott ön Bécsben, Alfréd, ugy hiszem tovább maradt, mint egyelőre gondolta?

— Sokkal tovább, kisasszony, de gyakran nem számithatjuk ki előre dolgainkat. Igy jártam én is, és mindamellett ismét nem sokára Bécsbe kell mennem.

Izabella Alfrédnek minden szavára figyelt s koronként vizsgálva szemlélte őt, aztán habozva forditá el róla szemeit.

— Hogy vannak nagyszülőim, kérdé tőle hirtelen, nemde meglátogattad őket, s rád ismertek?

— Nagyatyádat nem láttam, mert ő fekvő beteg, s bár nagyanyád igen szivesen hivott, hogy látogassam meg férjét, nem akartam őt látogatásommal terhelni. Reinholdné asszony ugy fogadott mint saját fiát.

— És nem találta, hogy megváltoztál?

— Legalább nem emlékszem, hogy emlitette volna, különben ezen már nem is csudálkoznám, miután ti mindnyájan annyira megváltozottnak találtatok.

Alfréd teljes szivéből nevetett.

— Kivéve engem, mondá a bankár; én a legelső percz alatt fölismertem benned öcsém fiát, az ő szőke fürteit, anyád kék szemeit és különösen a Szolmerek családi vonását arczodban.

— Én is ugy vagyok önnel, kiáltá hévvel Merite kisasszony. Izabella bár igen neheztelt, hogy nem osztozom véleményében, de megvallom, semmi idegent sem tudok Alfrédben fölfedezni.

— E szerint, édes hugom, ama szörnyü változás, melyen átmentem, ugy látszik csak a te szép szemeidben létezik, de annál nagyobb csapás reám nézve, hogy épen te találsz annyira megváltozottnak s minthogy oly nagy sulyt fektetsz e változásra, ugy látszik, nem találod azt előnyösnek.

A legnagyobb vidámsággal, gondtalansággal mondá e szavakat és ujra nevetett, mely vidám

hangulatban mindnyájan résztvettek, kivéve Izabellát.

— Nagyon örülök, mondá elfojtott haraggal, hogy oly kevés jelentőséggel bir előtted az én véleményem, s ily jó hangulatra gerjeszt, jobb is ez igy mindkettőnkre nézve.

— Oh ezt nem mondtam, folytatá vidáman Alfréd, rám nézve minden, a mit te mondasz, mindig nagy fontosságu.

Könnyelmüen, kihivóan beszélt s Izabellát nagy zavarba ejté. Még soha sem látta őt ily módon mulatni, nevetni és élczelni s ily bátran beszélni a multról. Izabellában azon kérdés merült föl, merne-e igy beszélni az ifju, ha félni kellene neki valamitől és titkot rejtene?

— Hála istennek, hogy Elemér nem hallja őt — gondolá, — ő is szemembe nevetne kételyeim miatt, és mégis ugy van, a hogy én gondolom ...

A reggeli véget érvén, Alfréd Szolmerral távozott.

A két nő magában maradván, sokáig különböző dolgokról beszélgetett. Később Izabella átöltözvén, Merite kisasszonynyal a városerdőbe kocsizott, hol majd minden ismerőse együtt volt a jégen, s ezek között természetesen Omlay is.

Sokáig társalkodtak együtt, Izabella egy rövid ideig korcsolyázott s aztán haza ment.

— Megy ma este szinházba? kérdé tőle a gróf, midőn bucsuztak.

— Társaság lesz nálunk, remélem, ön is eljön. A gróf meghajtá magát s a hölgyeket kocsijukhoz kiséré.

Este az ebédnél Alfréd ismét szótalan és nyugtalan volt. Midőn az ebédnek vége lőn, s a mellékteremben a kandallóhoz ültek, Károly sürgönyt hozott neki.

Bátyja és Izabella önkéntelen egymásra néztek.

Midőn az ifju a sürgönyt átfutá, arcza derült lőn, ajkait örömteljes mosoly környezé, s egész este a társaság legszellemdusabb, legvidámabb tagja volt.

Kilencz óra felé több férfi-vendég gyülekezett össze, s nehány fiatal nő és leány, Izabella barátnői, Omlay gróf és nagybátyja, a tábornok. Szolmer kártya-asztalt állittatott föl szobájában.

— Ki akar egy partieban részt venni? — mondá az urakhoz fordulva. Alfréd először ugrott fel, utána a tábornok és egy öreg ur.

— Ön csak nem jön velünk? kérdé nevetve a tábornok, midőn itt annyi sok szép hölgy és fiatal ur van jelen?

— Épen mert ez utóbbiak oly szép számmal vannak s én könnyen nélkülözhető vagyok, megyek kártyázni, mondá halkan, kérem ne hivja föl rám a figyelmet; és sebesen megindult az ajtó felé.

A tábornok vállat vont és nevetett, s egyikök sem vette észre, hogy Izabella sötét pillantása követi őket, ki, habár nem értheté a szavakat, sejté a párbeszéd tartalmát.

— Unokatestvére igen könnyen veszi a vőlegénységet, mondá Omlay, Izabella mellett helyet foglalva, midőn a kártyatársaság elhagyta a szobát. — Ő nem mutat többet, mint a mennyit érez.

Izabella arcza lángvörös lőn.

— Igazi bankár, viszonzá gunyosan, s minden módon titkolni igyekezett haragját.

— Irtam Párisba és Mentonéba, — kezdé a gróf — hol mindenütt vannak ismerőseim, de válasz még nem érkezett.

— Alfréd most naponként sürgönyt kap Bécsből, folytatá Izabella; nagy nyugtalansággal várja és egészen boldog, ha a sürgöny megérkezik.

— Mi lehet benne?

— Nem is sejthetem, de ha hosszabb ideig tart e sürgönyözés, egyet véletlenségből fölbontok, hát ha az ügy az én jogaimba vág, hiszen tudja, hogy menyasszonya vagyok.

Hideg, kedélytelen hangon nevetett.

— S ön féltékeny . . . mondá Omlay — ki tudja, e tréfa alatt nem lappang-e való?

— Elemér!

— A sértett hiuság, a boszu, a csalódás gyakran gyujtja szerelemre a szivet, mely a lábainál heverő udvarlót kinevette volna.

— És ön ismerni véli az életet, az emberi természetet?

— Épen mert ismerem, állítom ezt.

— Ettől nem tartok, sőt meg vagyok győ-

ződve, hogy Alfréd csak azért viseli igy magát, mert biztosnak hiszi házasságunkat. Nem fél, hogy azt valami meggátolhatná, s tudván, hogy én nem szeretem őt, hidegségemet szinleg hidegséggel akarja viszonozni.

— S mi czélja ezzel?

— Talán, amit ön állitott előbb, izgatni akarná hiuságomat!

— A társaság tánczolni szeretne! kiáltá most egy fiatal leány Izabellához lépve; ha nincs ellenedre, valaki a zongorához ül.

— Örömest tánczolok én is; viszonzá Izabella, de ki fog zongorázni?

— Alfrédet kérjük meg, kiálták egyhangulag, ugy senki sem játszik köztünk, mint ő, menjen hozzá küldöttség, talán megteszi.

És megindult nehány csinos leány s fiatal férfi a kártyázószoba felé és előadák kérelmöket.

Izabella nem volt e társaság között. Ő a pamlagon ülve várta Alfréd határozatát, ki megértvén mit kivánnak tőle, a legnagyobb nyájassággal hagyta el a játékot, a társalgó-terembe ment s a zongorához ült. A többiek tánczoltak s ő legjobb kedvvel zongorázott.

VI.

A következő reggel hideg, fagyos volt, Alfréd korábban ébredt föl s Károlynak csengetett.

— Az öreg nagyságos ur már kérdeztette, ha fönt van-e s fogadhatja-e? mondá a belépő inas.

Alfréd igenlő válaszával az inas eltünt s kis idő mulva a bankár lépett be.

— Parancsol velem bátyám? kérdé szokott nyájasságával az ifju.

— Pénzdolgokról akarok veled beszélni. Azt találom, nagyon keveset veszesz igénybe jövedelmedből s még egyszer sem kérdezted, mennyire megy osztályrészed ez üzletben. — épen olyan vagy, mint atyád volt.

— De bátyám! viszonzá a legnagyobb zavarral az ifju, hogy juthatna eszembe arról tudakozódni. Tudom, hogy vagyonom a legjobb kezekben van, kiadásaim tökéletesen fedezve vannak, s mit kérdezhetnék, mit kivánhatnék egyebet?

Szolmer elégedetten mosolygott. — Igen, igen... de nem értem, hogy vagy képes kijönni oly csekély összeggel?

Az ifju nevetett.

— Biztositom, bátyám, hogy tökéletesen nyugodt lehet e miatt, én nem vonok meg magamtól semmit, s minden kiadásom födözve van.

— A második ügy, miért jöttem, hogy határozzuk meg az esküvő napját.

Alfréd szivarja füstjét nézte.

— Ezt csak Izabella jelenlétében tehetjük, ebben egyedül ő határozhat, s azt hiszem, mindenekelőtt tőle kell véleményt kérnünk.

Szolmer egy perczig figyelmesen szemlélé öcscsét, hangján szokatlan bizonytalanságot vett észre.

— Igazad van, mondá aztán, tehát ma a reggeli után!

Az ifju elveté szivarját s a legnagyobb nyugodtsággal gyujtott egy másodikra.

— És ki volt azon ifju, a ki miatt a multkor Reinholdné beszélni kivánt veled; akkor a bálban nem is kérdezhettelek a felől, hogy mily összeköttetésben áll ő Reinholdékkal?

— Távoli rokonuk, s nekem egy intézetbeli jó barátom, kinek hollétét nem tudják s kiről azonban én sem tudok semmit.

— És e miatt mentél föl Bécsbe?

— Dolgaim miatt, és megvallom, Reinholdékat is kivántam látni, viszonzá kitérően Alfréd.

Még egy ideig együtt ültek s aztán mindketten munkához láttak.

Szolmer koronkint mosolyogva tekintett az ifjura, ki iróasztala mellett elmerülve dolgozott s mindaddig föl sem tekintett, mig az óra tizenegyet nem ütött.

Ekkor az ifju elhagyta helyét.

— Izabellához megyek, mondá bátyja iróasztala előtt elhaladva. Szolmer helyeslőleg intett, s az ifju Izabella lakosztálya felé sietett, hol az előszobában Károly lépett eléje és sürgönyt nyujtott át. Ugyane pillanatban Lina, a komorna is megjelent s figyelmesen szemlélé a sürgönyt, mit az

ifju azonnal föltörve sebesen keresztül futott és zsebébe rejtett. Azután belépett a terembe, hol Izabella már kézimunkájával ült, és várt, hogy reggelihez menjenek.

— És atyám? kérdé, midőn Alfrédet egyedül látta.

— Mindjárt jön, engem azért küldött előre, hogy egy fontos ügyben végezzek veled . . .

— S ez ügy?

— Azt szeretné tudni, mikor legyen az esküvő?

— S ez kitől függ, ki fogja meghatározni a napot?

— Természetesen te, mi egészen a te akarátodhoz szabjuk magunkat.

Izabella figyelmesen szemlélte az ifjut, ki teljesen nyugodt, sőt derült volt.

— És te mit óhajtasz Alfréd, hogy az a legközelebbi hetekben történjék, — vagy huzódjék még egy ideig?

Valami különös volt hangjában, midőn ezt kérdé, oly kifejezés, minőt Alfréd még soha sem hallott.

— Azt kivánnám, Izabella, hogy őszinte légy irántam!

A leány csodálkozva nézett reá.

— Mit értesz ezalatt, mely irányban kivánsz tőlem őszinteséget?

Alfréd helyet foglalt, zsebkendőt vont ki zsebéből, melylyel a sürgöny is a földre esett. A sürgönyt az ifju hirtelen fölkapta.

— Ismét egy sürgöny? mondá gunyosan Izabella.

— Épen e perczben vettem, az előszobában adták át, mondá az ifju közönyösen.

Izabella szemeit éles kifejezéssel szögezte a papirosra.

— Térjünk vissza félbenhagyott beszédünkhez, kezdé az ifju. Te engem megjövetelem óta félreismersz, s nem mered tudtomra adni azt, a mit én már régen észrevettem, hogy nem engem, hanem Omlayt szereted.

— Alfréd! . . .

— A legnagyobb figyelemmel kisértem mindazon igyekvést, melylyel kettőnk, én és bátyám előtt ez érzelmeket rejtve tartád és számtalanszor csodálkoztam rajta, hogy te azt hiszed, miként ez sikerült.

A leány szótalan lett a bámulattól.

— Mennyi fáradságtól kiméled meg magad, ha első nap, midőn visszajöttem, bizalommal vallod meg érzelmeidet.

— És te, mit tettél volna?

— Még kérdezheted? Hisz tudod, hogy nekem legfőbb a te boldogságod; természetesen szövetségesed lettem volna, hogy Omlay nejévé lehess.

Izabella megdöbbent.

Nem tudta, mit gondoljon; a mit hall, ez ellenkezője volt mindannak, a mit ő Alfrédről hitt.

Könyeket érzett szemeibe tolulni.

— Igazad van, Alfréd, mondá büszkén; igazad van, nekem őszintének kellett volna lennem és tudatni veled, hogy én nem téged, de Omlayt szeretem!

És érzé, hogy minden szava hazugság, mit most mondott. E perczben Omlay oly közönyös volt előtte, mint bárki más, e perczben csak egy érzés foglalkoztatá őt s tölté be szivét, a csalódás és a boszu!

— Lépteket hallok, mondá sebesen az ifju, bátyám jön, szinleg határozzuk meg az esküvőt, máskor majd beszélünk még róla; de bizzál bennem, arra esküszöm, hogy te soha sem leszesz az én nőm s én soha sem a te férjed!

A bankár lépett be, föltünt neki leánya halványsága.

— Beteg vagy? kérdé tőle.

— Tökéletesen jól érzem magam — viszonzá mosolyogva Izabella, de szemei lángoltak.

Az egész reggeli alatt szokatlan vidám, beszédes és Alfrédhez különös nyájas volt.

— Határoztatok az esküvő felől? kérdé reggeli után Szolmer.

— Az egészen a kereskedőktől függ, kik kelengyémet készitik — viszonzá kitérve a leány.

— S mikor tudjuk meg tőlük erre nézve a választ?

— Még ma megtudakoztatom s holnap biztosat mondhatok . . .

Ez este Izabella nem ment szinházba, egyedül ült, midőn komornája lépett a szobába.

— Kérdezd meg Károlyt, itthon van-e Alfréd, mondá a belépőnek; s ha igen, kéretem, jöjjön át hozzám.

A komorna nem mozdult.

— Ugy hiszem, érdeklik a kisasszonyt azon sürgönyök, melyeket Alfréd ur naponkint kap Bécsből.

— Ismét kapott? kérdé élénken Izabella.

— Ma reggel, de e perczben Károly tőle visz sürgönyt, s én kimenőben levén, rám bizta — ime itt van.

Papirost mutatott elő, melyen a leány Alfréd irását ismeré fel.

»Lichtenheim ügyvéd urnak«, olvasá.

»Legujabb tudósitása boldoggá tett, Edithenek minden jót, holnap Bécsbe utazom. Szolmer.«

Izabella háromszor-négyszer végig olvasá e sorokat s egész történetet vélt azokból megtudni.

— Vidd rendeltetése helyére — mondá, visszanyujtván a papirost, és Károlynak mondd megbizásomat.

A leány távozott. . . . . .

— Ma éjjel Bécsbe utazom — szólt a belépő Alfréd — s vártam, hogy előbb veled beszélhessek.

— Ismét Bécsbe!

— Dolgom van, s itt nem mulasztok sem-

mit, tegnap és ma sokat dolgoztam, bátyámnak semmi kifogása ellene, hogy pár napig távol legyek.

Izabella az ifju arczába tekintett.

— Ma őszinteséget kivántál tőlem, mondá jelentőséggel; s én őszinte voltam, mi lenne, ha viszonzásul én is arra kérnélek?

Alfréd vállat vont.

— Nekem nincsenek titkaim, mondá mosolyogva.

— És Edithe?

Az ifju egy perczig meglepetve hallá e nevet s aztán egy önkénytelen, nehéz sóhaj hagyta el ajkait.

— Edithe! mondá halkan, álmodozva, elfogultan, mit mondhatnék róla?

Izabella összeszoritá ajkait.

— Te szereted őt? kérdé az izgatottságtól elfogultan, s ezért akarod felbontani házasságodat?

— Nem is ismerem, mondá elmélázva Alfréd; egyszer láttam őt, és csak álmaimban jelent meg azóta. Minden éjjel eljön hozzám virágaival kezében, csipkés ruhájában; gesztenye fürtei vállaira hullnak, ágyam szélére ül és a túlvilágról beszél, honnan visszatért.

Izabella bámulva hallgatá e szavakat, és szivét a legkinosabb féltékenység gyötré; azt hitte, Alfréd álmodik.

Ő soha sem látott ily kifejezést arczon, soha ily kábult, ily mély szerelmet a szemekben. Ki lehet

ama nő, kit igy szeretnek, hogy merészelte az tőle elrabolni azt, ki neki évek óta vőlegénye?

E perczben elfelejté Omlayval közlött gyanuját.

Vad boszut érzett szivében föllángolni.

Nem is gondolt arra, hogy ez ifjut, ki ábrándozó arczczal ül mellette, másnak tartja mint vőlegényének, leendő férjének, ki neki már gyermekkora óta el van jegyezve, s a legnagyobb haragot érzé, hogy az ő jelenlétében másról mer álmodozni.

Ajkai reszkettek.

Udvarlói a széptevés minden mesterségét kimeritik, hogy szerelmökről meggyőzzék. Azt állitják, hogy mily szép, mily bájoló, mennyire szeretik, készek bármely perczben meghalni érte, de egynek sem látta arczán soha azt a kifejezést, mely Edithe nevére Alfréd arczára lopódzott.

Pár perczig nem volt képes szólani.

— És szabad tudnom, ki ez az Edithe, — kérdé végre gunyosan, de hangja észrevehetőleg keserü volt.

— Egy álomkép, többet nem tudok róla mondani, viszonzá az ifju, mi közben teljesen erőt vett föllobbanásán s hideg és tartózkodó lőn.

— Egy álomkép, mely él, s mely miatt Bécsbe utazol!

— Nem utazunk-e, hogy egy szép szobrot vagy képet lássunk? Azonban térjünk vissza tárgyunkhoz.

Izabella türelmetlenül dobbantott lábával s daczosan tekintett reá.

— Mi volt az? Elfelejtettem.

— Tervet kell készitenünk, hogy mint adjuk tudtára bátyámnak, hogy házasságunkból semmi sem lehet.

— Te óhajtod ezt?

— Teljes szivemből.

— Nagyon is őszinte vagy, — mondá élesen Izabella, s lángoló tekintete belső fájdalomra mutatott.

— Szerintem az oly házasságok, melyek igy erőltetve köttetnek s melyeknél az érdek volt az indok, nem vezethetnek boldogságra.

— Te nagyon is idealista vagy!

— Midőn e házasság eszméjét előttünk megpenditék, még mindketten oly gyermekek valánk, hogy annak jelentőségét nem érthettük. Nem is ismertünk egymáson kivül senkit, nem is sejtők, hogy a jó házassághoz hasonló természetü egyének, hasonló tulajdonok és gondolkodásmód kivántatnak, az ellentétes természetek soha sem képesek egymást megérteni.

— Igazad van, mondá mind sértettebb hangon a leány, mi nem lehettünk volna együtt boldogok, én soha sem tudtam volna a te helyzetedbe találni magamat s titkaidat megérteni.

Alfréd egykedvüen vállat vont.

— Te Omlay nejévé lészsz, választásod sze-

rint mégy férjhez, s ha atyád látja, hogy boldog vagy, megnyugszik választásodban, s végre kibékül terve megsemmisülésével is.

— És az üzlet?

— Az ugy marad, a hogy eddig volt, osztatlanul.

— Hogyan volna ez lehetséges, miután a vagyon kettőnké!

Alfréd nevetett.

— Most bolondnak fogsz tartani, de én legjobban szeretném, ha e vagyon nem is léteznék.

A leány csodálkozva nézett reá.

— Nekem terhemre van az, folytatá türelmetlenül s önkéntelenül kitört haraggal. Nem tudok gondolataimban s terveimben mit csinálni vele, nyomasztó azon gondolat reám nézve, hogy e vagyon egykor az enyim leend, s minden óhajtásomnak, vágyomnak utjában áll; — szabadits meg attól!

Kérően ragadta meg kezét.

— Te megőrültél, mondá bosszusan elrántva tőle kezét Izabella, — vagy engem tartasz őrültnek?

— Igazad van, mondá komoran Alfréd, igazad van, én teljesen őrült vagyok!

Hosszu hallgatás állt be, mialatt az ifju a kandalló lángjaira függeszté szemeit, Izabella pedig vizsgálódva szegezé rá tekintetét.

Nem volt képes fölfogni, megérteni a szerepet, melyet az ifjuval szemben játszott.

— És mit fog mondani atyám, kérdé aztán hirtelen, ki fogja vele közleni határozatunkat?

— Ha te nem akarod, én kész vagyok erre, bár igen félek ama percztől, melyben neki fájdalmat okozok.

— De határozatod erős?

— Ingathatatlan.

— S a vagyon tekintetében is? sürgeté őt a leány.

— A czég érintetlenül, a vagyon osztatlanul marad, erről biztositlak.

Izabella arcza lángvörös lőn a haragtól s talán a szégyentől is, mert önkéntelen azon nyilatkozatra gondolt, mit pár hét előtt ez ifjuról tett Omlaynak; gyilkosnak állitván őt, hogy a Szolmerek nagy vagyonához jusson.

De hát mi is ez? A világ legügyesebb és legmerészebb színészével van dolga, ki nem csak szerepét játszsza mesterileg, de betalál a szivek rejtekeibe is s a még ott rejtező gyanut is fölfedezi, vagy csalódott volna benne, s ez csakugyan Alfréd, az ő unokatestvére? Nem, nem, ez lehetetlen.

Ismét reá függeszté szemeit és bámult, hogy soha sem vette észre, mily szeme s mily komoly, férfias külseje van, s mennyivel bizalmat gerjesztőbb, mint Omlay.

Amaz cziczomázott bábnak tűnt fel e perczben előtte, hatást vadászó mozdulatokkal, kaczér mosolylyal, s csodálkozva szemlélte Alfrédot, ki az

ifjuság s természetesség bájaiban állt előtte s legkevésbé sem látszott vele törődni.

— Tehát jó barátok vagyunk s egyetértőleg működünk tervünk kivitelén? folytatá mosolyogva az ifju s enyelegve ragadá meg huga kezét.

— A mint határoztuk.

— S amellett maradunk, hogy e feltételünk ingathatatlan, bármi jöjjön is közbe, e házasság nem történhetik meg!

— Ugy látszik, nagy érdeked van abban, hogy szövetségünk fölbontassék? mondá gunyosan Izabella, s hangja az elfojtott könyektől reszketett.

Szive mélyéig sértve érzé magát, kétszeresen sértve, mert érzé, hogy minden tekintetben csalódott.

Nem kalandor! Nem szerencsevadász az, gondolá, ki ily könnyen lemond rólam és vagyonomról, sőt sajátjáról is ugy beszél, mintha az ránézve semmi becscsel sem birna.

— Tehát te fogod atyámmal tudatni határozatunkat? kérdé erőltetett nyugodtsággal.

— Mint mondám, ha kivánod, igen, de a nők jobban értenek a gyöngédséghez.

A leány arczát a szégyen pirja boritá.

Gyengédség! e szó arczába kergeté minden vérét; gyengéd volt-e ő atyja vagy valaki iránt az életben? Tudott-e az lenni, vagy akart-e? Érzé, hogy e kifejezés gunyosan hangzik az ő jellemével szemben.

— Nekem nincs ehhez bátorságom, hebegé. Azután ő tudván, hogy Omlayt szeretem, egyedül engem okozna, mig ha te lépsz fel e házasság ellen, már a büszkeség is tiltja, hogy ő azt tovább is erőszakolni igyekezzék; — leányát nem kötheti senki nyakára.

Szokatlanul keserüen mondá e szavakat és szemei könyesek lettek.

— Igazad van, nekem kell az első lépést tennem s most azonnal beszélek vele, mondá az ifju és elhagyá helyét.

Izabella utána nézett.

Sötét, villogó kifejezés, félelem és szenvedély volt szemeiben, s midőn az ifju az ajtóhoz ért, önkénytelen kinyujtá utána kezét.

— Alfréd!

Alfréd megfordult, mosolyogva, biztatólag intett neki és sietve hagyta el a szobát, mig Izabella a bosszu, a harag és szenvedély által kisajtolt könyekkel hullt vissza székére s kezébe rejté arczát.

VII.

A terem egyik oldalát félhomály födé, mig a lemenő nap utolsó sugarai halványan törtek át a fehér csipkefüggönyökön s összevegyülve a kandallóban égő tüz világitásával, a másik részen oly különös fényt árasztának szét a szobában, mintha

minden, mi e teremben van, rózsaszinü felhőkben usznék.

A kandalló előtt rózsa-selyem chaise-longueon, félig ülő helyzetben nyugodott Edithe, s vele szemben alacsony karszékben az öreg Sára ült, ki neki dajkája, gondviselőnője s mostani betegségében ápolónője volt.

A leány gyengéd tagjait selyem takaró boritá s halvány arczára a szoba melegsége rózsaszint varázsolt bár, de tekintete kimerült s vonásai tulfeszültek voltak.

— Ma fog eljönni? — kérdé már tizedszer az öreg nőtől, ki fejével igent intett. Ma jön el s nekem még alig van erőm megköszönni, hogy életemet visszaadta!

Halk léptek közeledtek, a szőnyegajtó félre vonult s magas, karcsu ifju lépett a szobába, kit Lichtenheim követett. Az idegen habozva állt a küszöbön, Lichtenheim leányához közeledett.

— Hogy érzed magadat, Edithe, kérdé, gyengéden fogva meg kezét; elég erős vagy-e, hogy néhány szót beszélj s hogy egy idegent fogadhass?

Edithe kissé fölemelkedett s nagy, ábrándos szemeit az ifjura függeszté, ki szeretett volna e tekintet előtt leborulni.

— Egyetlenegy lényt fogadhatok csak, megmentőmet, mondá halk, mélabus hangján, mely csendes zenéhez volt hasonló.

— Lépjen ön közelebb, Szolmer ur, mondá

Lichtenheim Alfréd felé fordulva, s az ifju a chaise-longue lábainál állt meg és minden szokásos köszöntésről megfelejtkezve némán, szivdobogva, megbüvölve függeszté szemeit a leányra, mialatt Sára egy alacsony karszéket gördített hozzá s lassan elhagyta a szobát.

— Engedje, hogy kezét köszönetül megszoritsam, kezdé Edithe s feléje nyujtá átlátszó ujjait, melyeket az ifju kezeibe véve a chaise-longue mellé térdelt.

— Köszönöm, hogy eljött, folytatatá a leány, s nem vonta el tőle kezét. Maradjon itt, ne távozzék tőlem, ugy érzem, hogy ön erőt, életet hozott nekem; habár alig beszélhetek, legyen meggyőződve, hogy jelenléte boldoggá tesz.

Ugy nézett rá, mint egy régi ismerősre, s az ifju nem tudott felelni. Szive annyira telve volt, hogy azt hitte zokogásban tör ki, ha e hangot tovább is hallja. Idegei a legnagyobb izgatottságban voltak.

Az ismeretség kezdete, melyben Edithet mint tetszhalottat pillantá meg, azóta családja körében a folytonos zaklatottság, élénk képzelődő tehetsége, mely éjjel-nappal a gyönyörü leánynyal foglalkoztatá lelkét, s a helyzet különössége, melyben most őt ujra látta, ki napok óta egyetlen gondolata volt, a legmélyebben megrázkódtatták.

Lichtenheim komoly, fürkésző pillantással tekintett az ifju izgatott és meghatott arczára, aztán hozzá lépett.

— Nemde itt marad ön rövid ideig — mondá kérően s megragadá kezét. Ily fiatal s életkedvü ifjunak tudom, hogy nagyon csendes és komoly e hely, s nagyon uj ismerős is arra, hogy ily áldozatot kivánjunk öntől, de a felebaráti szeretet gyakran nehezebb dolgokat is elénk szab és remélem . . .

Alfréd összetevé kezeit.

— Én kérem önt, uram, hogy engedje meg nekem az ittmaradást. Ah, ha tudná, mint számitám az órákat, perczeket, mig ismét e szobákba léphetek s leányát viszontláthatom, nem beszélne ily módon hozzám!

Hangja oly kérő s oly igaz és érzésteljes volt, hogy Lichtenheim érzékenyen, háládatosan szoritá meg kezeit.

Alfréd a Sára által hozzá gördített székre ült, s Lichtenheim vele szemben foglalt helyet.

Mindketten észrevehetőleg elfogultak voltak.

Ki tudná megmondani, miért?

Alfréd oly sokat szeretett volna az ügyvédtől kérdezni a multból és a jelen eseményeiről, eszébe jutott mindaz, a mit a kis Felix gyermekéveiből tudni óhajtott volna, de érzé, hogy e tudakozódásnak e perczben nincs helye.

De ez mind csak egy pillanatra villant keresztül agyán, s aztán ismét Edithe-tel, annak betegségével és leirhatatlan szépségével foglalkoztak gondolatai. Szemeit nem vette le róla, elült volna e helyen

örök időig s félve gondolt azon perczre, midőn el kell távoznia.

— Hogy mulat ön Bécsben, Szolmer ur? kérdé egy idő mulva az ügyvéd, félve, hogy a hosszu hallgatás terhére leend vendégének.

— Többnyire dolgaim miatt jövök s nem mulatságból. Kevés ismerősöm is van itt, s kivéve Reinhold Fülöpéket, senkit sem ismerek.

— Reinholdékat, kérdé . . . igaz, ha jól emlékszem, Reinhold Camilla Szolmer Ottóhoz ment férjhez? . . .

— Igen; azonban ő már régen meghalt; ön is ismerte őt, nemde Lichtenheim ur?

— Ugy hiszem, egyszer láttam, mondá gondolkozva az ügyvéd.

— És mit tud ön azon kis fiuról, kit Everarde Felixnek hivtak? Árva volt, s ugy tudom egy ideig az ön gondviselése alatt állt.

— Semmit, egyetlen szót sem. Sokáig levelezésben voltam vele, most azonban ez is megszakadt.

Alfréd figyelemmel kisérte őt, mialatt beszélt, de legkevesebb zavart sem vett rajta észre, inkább tartózkodást.

— Ismerte ön Felixet? kérdé kis idő mulva az ügyvéd.

— Jó barátom volt, egy és ugyanazon intézetben növekedénk s együtt utaztunk.

— Ah, hisz akkor ön tudna nekem róla hirt mondani!

— Egy idő óta én sem tudok róla semmit. Azonban ezen ügy az, mely engem néhány nap előtt önhöz vezetett, de erről még elég időnk leend beszélni . . .

Edithe megmozdult, fölemelte fejét és fölnyitá szemeit.

— Meddig marad ön Bécsben? . . . kérdé halkan Alfrédtől.

— Néhány napig, azután visszamegyek Pestre.

— Oly rövid ideig! sohajtá Edithe, de mig itt lesz, naponkint eljön, nemde? . . . minden nap.

— Ha szabad!

Lichtenheim mosolyogva szemlélte leányát, s nyájas, kérő hangon fordult az ifjuhoz.

— Ha nem unalmas önnek e csend, a mi itt uralkodik. Az ön korában nagy áldozatba kerül ily módon tölteni az időt!

Edithe érdekkel emelte föl fejét.

— Beszéljen nekem a világról, az emberekről, mulatságairól, én mindezeket nem ismerem.

Az ifju székéből a zsámolyra csuszott, s feje a takaróhoz ért, melynek illatos melege lángba boritá arczát.

— Mennyit ismer ön a világból, kisasszony tudja-e, hogy vannak jó és rossz emberek?

Hangja enyelgő volt. Ugy beszélt, mint kis gyermekkel szokás, kinek tündérekről akarnak mesélni.

Edithe mosolygott. — Olvastam róluk, mondá

szeliden, a könyvekben vannak rossz emberek is leirva, de én csak jókat ismertem, atyámat és önt...

Arcza rózsaszinü lőn s kezét az ifju kezére tevé, ki reszketett ez érintéstől.

— Ki tudja, jó vagyok-e én? viszonzá tréfával, önök nem ismernek engem . . .

— Látom szemeit és tudom, mit tett értem ki tette volna ezt a szegény zsidó leányért.

Hangja halk és reszkető lőn s kérdően függeszté nagy szemeit az ifjura.

— Edithe! — kiáltá fel az ifju s e felkiáltásban az érzelmek egész világa viharzott.

. . . . . .

Alfréd minden nap kétszer kereste föl a Lichtenheim-házat, néha pár perczre látta Edithet, némely nap nem, amint az erősebb vagy gyöngébb volt.

Egy napon a kandalló előtt találta őt s midőn belépett, fölállt, egy lépést eléje ment és mosolygott.

— Most látom önt elöször állva, mondá az ifju a leány felé nyujtot kezét ajkaihoz vonva, minő magas!

— Igaza van, még eddig nem volt erőm fölkelni és — ismeretségünk kezdetén, ön halva látott.

Vidáman nevetett, ezüst csengő hangon, oly módon, mint a gyermekek szoktak, aztán hirtelen komoly lett.

Alfréd leült.

— Én egészséges leszek, mondá sohajtva Edithe — ön pedig elmegy . . . és elfelejt! . . .

— Nem, ön felejt el!

— Hiszi ezt, Alfréd? kérdé halk, szemrehányó hangon.

— Miért ne, nem felejtünk-e el mindent, jót és rosszat, kellemest és kellemetlent?

— Nem mindent.

— Mondja el, mire emlékszik gyermekéveiből, mily benyomások maradtak meg a multból szivében?

— Sok, nem is hinné mennyi, pedig életem nagyon egyhangu volt. Atyám e négy fal között elhalmoz minden jóval, s az egész világon mást nem ismerek.

— Itt nevelkedett?

— Itt születtem, éltem és nevelkedtem, benn Bécsben még alig voltam.

— De hisz ez lehetetlen; ily közel van a fővároshoz és nem kivánkozik el innen soha?

— Ah, nem; nagyon boldognak érzem itt magam. Soha sem bántott senki, mindenki szeret, jó irántam, mióta élek, soha egy rossz szót nem hallottam, pedig ha az emberek között élnék . . .

— Akkor?

— Azt mondja Sára, a zsidókat megvetik és gunyolják, s ez fájna nekem; nem olyanok vagyuk-e mi, mint más emberek?

Alfréd szerelemmel nézett reá.

— Lábaihoz borulna mindenki, csodálnák s imádnák önt!

— Ez nem boldogitana, — mondá szeliden, de határozottan.

— És mit kivánna?

— Csodálatot nem, miért is bámulnók egymást, hiszen mindnyájan Isten képére vagyunk teremtve.

Alfréd mosolygott, gyöngéd, csodálattal teljes pillantással függeszté reá szemeit, szeretett volna leborulni előtte, mint a Mária-kép előtt.

Edithe gondolkodva, álmadozva nézett maga elé.

— De hát mit kivánna, ha csodálatot nem? ismétlé Alfréd. Mit adhatnának mást önnek idegen emberek, a világ, a tömeg?

— Nem szokták az emberek egymást szeretni? kérdé feszülten Edithe.

— Két ember szeretheti egymást: férfi és nő, de a nagy tömeg egymásnak ellensége. A jót, boldogságot irigylik egymástól; ha valaki szerencsés, irigykednek reá; ha boldog, igyekeznek boldogtalanná tenni; ha gazdag, mindenki csalja, s ha szegény, ugy megvetik!

— Tehát ilyen az élet? mondá sohajtva Edithe. Mily boldog vagyok, hogy nem ismerem, nem is kivánom ismerni. De nem mindenki olyan, mint az ön rajza, vannak kivételek?

— Azok is veszendőben vannak, de még nem vesztek ki egészen.

— És ön nem szeret senkit, Szolmer ur? kérdé gyermekes kiváncsisággal, reá függesztve nagy kék szemeit.

— Én? mondá habozva Alfréd. Ha ön ismerné multamat, ismerné szivemet is. Ezt azonban nem mondhatom el önnek, s csak annyit tudjon meg, hogy volt az életben egy barátom, kinek boldogságáért annyit áldoztam, a mennyit nem lett volna szabad, talán saját boldogságomat is, s még van egy lény e földön, kinek örömmel adnám azt, a mivel birok, életemet, ha annak ő hasznát vehetné! . . .

Edithe bámuló arczczal figyelt e szavakra; a hang, melyen Alfréd beszélt, pirt csalt arczára.

— Mily jó ön! mondá, aztán kezét nyujtván neki: Mennyire örülök, hogy megismertem, nemde barátok maradunk, s a mennyire az ön körülményei engedik, nem fogja elfelejteni, hogy önnek itt igen jó barátai vannak?

Hangja reszketett, s az ifju érzé, hogy az ő keze is reszket és szemeit zavartan fordità el tőle.

— Adja isten, mondá izgatottan, hogy alkalmam legyen e barátokat megérdemelni; remélem, Edithe, ön nem fog csalódni bennem.

Először történt, hogy nem kisasszonynak nevezé őt, a leány mosolyogva nézett s tekintete megindult volt.

Ily modorban folyt köztük rendesen a társalgás s leginkább önmaguk, érzelmeik, körülményeik

körül forgott az, miután Edithe semmit sem ismert saját világán kivül. Szinház, bálok, társaság, fényüzés és divat ismeretlen volt előtte, s hogy azon kényelem, mely körülvette őt, ruhái, melyek szépségéhez illő, különös szabással birtak, de mindig ugyanazon szövet, szinek és formában maradtak, mily sok pénzbe kerülnek, csak az tudhatta, ki a pénz értékét ismeré; ő nem tudta azt megitélni, sőt még összehasonlitani sem mással, mert a vetélkedést, változatosságot és ujat nem ismeré, s a nyomorról és gazdagságról, az ár- és apályról fogalma sem lehetett.

Olykor Lichtenheim is részt vett e társalgásban, de legtöbbnyire egyedül voltak.

Ilyenkor Edithe hárfához ült vagy énekelt, Alfréd zongorázott vagy festett, a napnak legnagyobb részét együtt tölték, és sem Reinholdékra, sem nagybátyja- és Izabellára nem gondolt, még csak azon kérdés sem jutott eszébe, a mi őt egykor e házba vezette, hol Edithet először látta! — semmi, semmi sem érdekelt szerelmén és Edithen kivül.

Érzé, hogy napról napra jobban szereti a leányt. Az első perczben mély benyomást tett Edithe látása szivére, és most, midőn naponkint órákat töltött vele, midőn Edithe szivét, lelkét, tehetségét megismerte s azon ragaszkodást látta, melylyel az iránta viseltetik, tudta, hogy nem sokáig lesz ereje szerelmét titokban tartani s csak néhány nap kérdése volt, hogy Edithet nőül kérje.

Azon, hogy a leány szereti őt, nem is kételkedett. Oly egyszerü őszinteséggel s leányos tartózkodással, de oly mély vonzalommal viseltetett az iránta, hogy ebben nem kételkedhett, s ha nem cseréltek is még vallomást, de mindketten csupán egymásért s egymásnak éltek.

Edithe számolta a perczeket Alfréd jöveteléig, az ifju csak a leány körében volt boldog, s csupán egy levelet várt még nagybátyjától Pestről, hogy Edithe kezét megkérje. Még nem volt egészen szabad, az öreg Szolmer még nem adta neki vissza szavát, s Izabella ujján hordá jegygyürüjét.

De a várt levél véglegesen visszaadandó volt szabadságát, és akkor? . . .

Ah! oly boldogság volt rá nézve, oly gyönyör ama gondolat, hogy Edithet mint menyasszonyát karjaiba zárhatja, hogy szive lázasan dobogott, megittasult a boldogságtól!

M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA

(Vége az első kötetnek.)

OSZK

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

